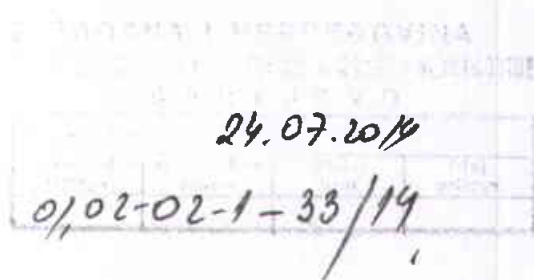

Broj: 05-02-1-888/14
Sarajevo, 23.7.2014. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o obligacionim odnosima
u civilnom zrakoplovstvu BiH

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 94. sjednici održanoj 9.5.2014. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o obligacionim odnosima u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine, te zaključilo da se isti uputi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po osnovnom zakonodavnom postupku.

U vezi s navedenim, u prilogu dostavljamo Prijedlog zakona o obligacionim odnosima u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, kao i elektronsku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

- Приједлог

На основу члана IV. 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на _____ сједници Представничког дома, одржаној _____ 2013. године, и на _____ сједници Дома народа, одржаној _____ 2013. године, усвојила је

ЗАКОН О ОБЛИГАЦИОНИМ ОДНОСИМА У ЦИВИЛНОМ ВАЗДУХОПЛОВСТВУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ПОГЛАВЉЕ I – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

- (1) Предмет овог закона представљају облигационо–правни односи, који се односе на међународни превоз путника, пртљага и терета, а који се обавља ваздухопловом за накнаду.
- (2) Овај закон подједнако се примјењује и на произвољан превоз ваздухопловом који врши ваздушни оператор.
- (3) Овим законом се примјењују одговарајуће одредбе: Конвенције за обједињавање одређених прописа у међународном ваздушном превозу - Дос 9740 ("Службени гласник БиХ", број: 14/07) (у даљем тексту: Монреалска конвенција), у погледу ваздушног превоза путника и њиховог пртљага, те се утврђују одређене додатне одредбе, као и одредбе Мултилатералног споразума између Европске заједнице и њезиних земаља чланица, Републике Албаније, Босне и Херцеговине, Републике Бугарске, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Исланд, Републике Црне Горе, Краљевине Норвешке, Румуније, Србије и Привремене административне мисије Уједињених нација на Косову о успостављању Европског заједничког ваздухопловног подручја ("Службени гласник БиХ", број: 2/07) (у даљем текст: ЕСАА споразум).

Члан 2.

(Појмови)

Појмови који се користе у овом закону, имају следеће значење:

- а) "аеродром" је било која површина посебно намијењена слијетању, полијетању и кретању ваздухоплова,

укључујући помоћне објекте, постројења и опрему које могу укључивати те операције ради потреба ваздушног саобраћаја и услуга ваздушног превоза, укључујући уређаје потребне ради пружања подршке услугама комерцијалног ваздушног превоза.

- б) "дан", означава календарске, а не радне дане.
- ц) "добровољац" значи особа која се појавила на укрцавању под условима утврђеним у члану 3. став (2) овог закона и која позитивно одговори на позив ваздушни оператора упућен путницима који су вољни да предају своје резервације у замјену за погодности.
- д) "ЕСАА споразум" је мултилатерални споразум између Европске заједнице и њених држава чланица, Републике Албаније, Босне и Херцеговине, Републике Бугарске, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Исланд, Републике Црне Горе, Краљевине Норвешке, Румуније, Републике Србије и Мисије привремене управе Уједињених нација на Косову (у складу са резолуцијом Савјета безбједности UN 1244 од 10. јуна 1999. године) о успостављању Заједничког европског ваздушног подручја.
- е) "карта" значи важећи документ којим се даје право на превоз или еквивалент у непалирној форми, укључујући електронску форму, који је издат или за који је дато овлашћење од стране ваздушног оператора или његовог овлашћеног представника.
- ф) "комерцијална операција" означава операцију за накнаду и/или у најам.
- г) "Комитет корисника аеродрома" означава комитет представника корисника аеродрома или организација које представљају кориснике аеродрома.
- х) "корисник аеродрома" означава било које физичко или правно лице које је одговорно за ваздушни превоз путника са или до предметног аеродрома.
- и) "крајње одредиште" значи одредиште на карти која се презентује на пријавном (check-in) шалтеру или, у случају директно везаних летова, одредиште посљедњег лета; расположиви алтернативни везани летови се неће узимати у обзир ако се испоштује првобитно планирано вријеме доласка.

ј) "лет" означава:

- 1) у погледу путника и ручног пртљага, период транспорта путника ваздухопловом, укључујући њихово укрцавање и истрцавање,
- 2) у погледу терета и предатог пртљага, период транспорта пртљага и терета од тренутка када се пртљак или терет преда ваздушном превознику до тренутка враћања насловљеном примаоцу,
- 3) у погледу трећих страна, коришћење ваздухоплова од тренутка када се стартују мотори ради рулања или полијетања до тренутка када се ваздухоплов налази на тлу са потпуно заустављеним моторима; додатно, лет означава кретање ваздухоплова возилима за вучу или гурање, или силама карактеристичним за погон и узгон ваздухоплова, нарочито ваздушним струјама.

к) "Лице које има право на надокнаду" означава путника или било које лице које, у складу са важећим прописима, има право да тражи надокнаду штете кад се ради о том путнику.

л) "међународни превоз" значи сваки превоз код којег се према договору међу странкама потписницама Монреалске конвенције, полазиште и одредиште, без обзира постоји ли прекид у превозу или претовар робе, налазе или унутар територија двају држава потписница или унутар територија једне државе странке ако је договорено једно мјесто заустављања унутар територија друге државе, чак и ако та држава није држава странка. Превоз између двије тачке унутар територија једне државе потписнице Конвенције без унапријед договореног мјеста заустављања унутар територија друге државе није међународни превоз у смислу овог закона.

м) "Монреалска конвенција" означава 'Конвенцију за уједначавање одређених правила везаних за међународни ваздушни превоз', потписану у Монреалу 28. маја 1999. године.

н) "МТОМ" означава максималну масу при полијетању која одговара одређеном сертификованом износу специфичном за све типове ваздухоплова, како је наведено у увјерењу о пловидбености ваздухоплова.

- о) "оперативни ваздушни оператор" значи ваздушни оператор који обавља или намјерава да изведе лет по уговору са путником или у име неког другог лица, правног или физичког, које има уговор са тим путником.
- п) "оператор ваздухоплова" означава лице или субјекат, који није ваздушни превозник, који стално и ефективно располаже коришћењем и оперативним вођењем ваздухоплова; оператором се сматра физичко или правно лице на чије је име ваздухоплов регистрован, осим ако то лице може доказати да је друго лице оператор.
- р) "организатор" означава лице које, не само повремено, организује пакет-аранжмане и продаје их или их нуди на продају непосредно или посредством продавца.
- с) "особа са инвалидитетом" или "особа са смањеном покретљивошћу" значи особа чија је покретљивост при коришћењу превоза смањена усљед било какве физичке инвалидности (сензорске или локомоторне, трајне или привремене), менталног недостатка, старосне доби или било којег другог узрока инвалидитета, и чија ситуација захтијева посебну пажњу и прилагођавање потребама дате особе у смислу услуга које су на располагању свим путницима.
- т) "отказивање лета" значи неизвршење претходно планираног лета на којем је најмање једно мјесто резервирано.
- у) "Пакет-аранжман" означава унапријед договорену комбинацију најмање двије од ставки наведених у члану 79. Закона о заштити потрошача Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број: 25/06).
- в) "пртљаг", сем ако није другачије одређено, означава и регистровани и нерегистровани пртљаг у смислу члана 17. став (4) Монреалске конвенције.
- з) "путник" је особа која на основу уговора има право на превоз ваздухопловом.
- аа) "редовни ваздушни превоз" означава серију летова који имају сљедеће карактеристике:
  - 1) обавља се за накнаду, ваздухопловима за превоз путника или путника и терета и/или поште, и то тако да клијенти могу појединачно закупити

- сједишта било директно од ваздушног оператора или од његових овлашћених представника,
- 2) обављају се тако да врше превоз између исте двије или више тачака, или;
  - 3) у складу са објављеним редом летења: или
  - 4) су тако редовни и учестали да чине препознатљив систематски низ.
- бб) "резервација" значи да путник има карту или неки други доказ, по којој се види да је резервација прихваћена или регистрована од стране ваздушних оператора или туристичког оператора.
- цц) "SDR" значи специјално право вучења (Special Drawing Right) како га је дефинисао Међународни монетарни фонд.
- дд) "трећа земља" означава сваку земљу која није потписница ЕСАА споразума.
- ее) "туристички оператер" означава, изузимајући ваздушног превозника, организатора путовања у складу са Законом о заштити потрошача Босне и Херцеговине.
- фф) "уговор" означава споразум који повезује потрошача са организатором и/или продавцем.
- гг) "укупно трајање путовања" (elapsed journey time) означава временску разлику између времена поласка и времена доласка према реду летења.
- хх) "управни орган аеродрома" или "управни орган" означава орган који по Закону о ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број: 39/09) за свој првенствени циљ има руковођење и управљање аеродромском инфраструктуром, као и координисање и контролу активности различитих оператора који су присутни на аеродрому или у аеродромском систему.
- ии) "ускраћено укрцавање" значи одбијање од стране ваздушног оператора да превезе путнике на одређеном лету, иако су се појавили на укрцавању под условима утврђеним у члану 3. став (2), осим када постоје оправдани разлози да им се ускрати укрцавање, као што су здравствени разлози, питања безбједности или сигурности, или неодговарајући путнички документи.
- јј) "узастопни превоз" значи превоз који врши неколико оператора који се надовезују један на други, сматраће се у

сврху овог закона јединственим превозом, ако га потписнице Монреалске конвенције сматрају једним транспортом, било да је договорен у форми једног уговора или серије уговора, и тиме не губи свој међународни карактер само због тога што се један уговор или серија уговора реализује у цјелини унутар територије исте државе.

кк) "ваздушни оператор" означава предузеће за ваздушни превоз са важећом оперативном дозволом.

лл) "ваздушни оператор државе потписнице ЕСАА споразума" је ваздушни оператор којем је надлежно тијело државе потписнице ЕСАА споразума издало важећу оперативну дозволу у складу са одредбама Правилника о радној дозволи ваздушног оператора и заједничким правилима за обављање ваздушног превоза ("Службени гласник БиХ", број: 66/10).

Члан 3.

(Подручје примјене)

(1) Овај закон се примјењује:

- а) на путнике који полијећу са аеродрома који се налази на територији Босне и Херцеговине, потписнице ЕСАА споразума, (у даљем тексту ЕСАА подручје);
- б) на путнике који полијећу са аеродрома који се налази у некој трећој земљи ка аеродрому смјештеном на територији Босне и Херцеговине, осим ако су добили погодности или накнаду и ако им је пружена помоћ у тој трећој земљи, под условом да је оперативни ваздушни оператор за дати лет ваздушни оператор државе потписнице ЕЦАА споразума.

(2) Став (1) овог члана ће се примјењивати под условом да:

- а) путници имају потврђену резервацију за дати лет и да се, осим у случају отказивања из члана 30. овог закона, појаве на пријавници (check-in),

- 1) на начин како је утврђено и у вријеме унапријед назначено писменим путем (укључујући и електронска средства) од стране ваздушних оператора, туристичког оператора или овлашћеног путничког агента, или
- 2) ако вријеме није назначено, најкасније 45 минута прије објављеног времена полијетања;

б) је ваздушни оператор или туристички оператор премјестио путнике са лета за који су имали резервацију на други лет, без обзира на разлог.

- (3) Овај закон се неће примјењивати на путнике који путују бесплатно или по умањеној цијени карте која широј јавности није директно или индиректно доступна. Међутим, примјењиваће се на путнике који имају карте које су издате по програму за честе путнике или неком другом комерцијалном програму од стране ваздушних оператора или туристичког оператора.
- (4) Овај закон ће важити само за путнике који се превозе моторизованим ваздухопловима са фиксним крилима.
- (5) Овај закон ће се примјењивати на сваког оперативног ваздушног оператора који пружа превоз путницима обухваћеним ставом (1) и (2) овог члана. Када оперативни ваздушни оператор, који нема уговор са путником, извршава обавезе из овог закона, сматраће се да то чини у име лица које има уговор са тим путником.
- (6) Овим законом неће бити угрожена права путника предвиђена Законом о заштити потрошача у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број: 25/06). Овај закон неће се примјењивати у случајевима када се одређени пакет аранжман откаже из разлога који нису исти као разлози због којих је отказан лет.
- (7) Превоз који врши неколико оператора који се надовезују један на други сматраће се, у сврху овог закона, јединственим превозом, ако га потписнице сматрају једним превозом, било да је договорен у форми једног уговора или серије уговора, и тиме не губи свој међународни карактер само због тога што се један уговор или серија уговора реализује у цјелини унутар територије исте државе.
- (8) Овај закон се, такође, примјењује на превоз назначен у Поглављу VI овог закона, у складу са условима које ово поглавље садржи.

Члан 4.

(Превоз који обавља држава и превоз поштанских артикала)

- (1) Овај закон се примјењује на превоз који обавља држава или правно основана државна тијела, с тим да мора потпадати под услове наведене у члану 1. овог закона.
- (2) Приликом превоза поштанских артикала, оператор ће бити одговоран само надлежној поштанској управи, у складу са прописима који се примјењују на односе између оператора и поштанских управа.
- (3) Осим у случајевим наведеним у ставу (2) овог члана, одредбе овог закона се неће примјењивати на превоз поштанских артикала.

ПОГЛАВЉЕ II - ДОКУМЕНТАЦИЈА И ОБАВЕЗЕ ВАЗДУШНОГ ОПЕРАТОРА У ОДНОСУ НА ПРЕВОЗ ПУТНИКА, ПРТЉАГА И ТЕРЕТА

Члан 5.

(Путници и пртљаг)

- (1) Ваздушни оператор је дужан, у вези са превозом путника, издати појединачан или колективни документ о превозу, који ће садржавати:
  - а) ознаку мјеста поласка и доласка;
  - б) ако се мјесто поласка и мјесто доласка налазе на територији једне државе потписнице, а једно или више мјеста за заустављање на територији друге државе, назнаку најмање једног мјеста за заустављање.
- (2) Било који други документ, који садржи информацију наведену у ставу (1) овог члана, може се издати умјесто документа наведеног у том ставу. Ако се користи такав документ, оператор ће понудити да путницима стави на увид писмену изјаву о оваквој информацији.
- (3) Оператор ће дати путнику пртљажну идентификациону картицу за сваки пријављени комад пртљага.
- (4) Путник ће добити писмено обавјештење о томе да, тамо гдје је могуће примијенити овај закон, она уређује и може ограничити одговорност оператора у погледу смрти или повреде путника, или губитка или оштећења пртљага, и кашњења.
- (5) Непридржавање одредбама наведених ставова неће угрозити постојање или валидност уговора о превозу, који ће, ипак, подлијегати прописима овог закона, укључујући и оне који се односе на ограничење одговорности.

Члан 6.

(Терет)

- (1) Ваздушни оператор ће, у вези са превозом терета, издати товарни лист.

- (2) Било који други документ који садржи извјештај о превозу који ће бити обављен, може бити замијењен издавањем товарног листа за превоз ваздухом. Ако се користе такви документи, оператор ће, ако то од њега затражи пошиљалац робе, доставити пошиљаоцу признаницу о терету, којом се дозвољава идентификовање пошиљке и приступ информацијама садржаним у извјештају који је наведен у поменутом документу.

Члан 7.

(Садржај теретног листа за превоз ваздухом или признанице о терету)

Теретни лист за превоз ваздухом или признаница о терету ће садржавати:

- а) ознаку мјеста поласка и доласка;
- б) ако се мјесто поласка и мјесто доласка налазе на територији једне државе потписнице, а једно или више мјеста за заустављање на територији друге државе, назнаку најмање једног мјеста за заустављање; и
- ц) ознаку тежине пошиљке.

Члан 8.

(Документ који се односи на природу терета)

У случају потребе да испуни царинске, полицијске или сличне формалности, од пошиљаоца се може затражити да покаже документ који наводи која је природа терета. Из ове одредбе за оператора не произилази никаква такса, обавеза или одговорност.

Члан 9.

(Опис товарног листа за превоз ваздухом)

- (1) Пошиљалац ће направити товарни лист у три оригинална примјерка.
- (2) Први примјерак ће носити ознаку "За оператора", и потписаће га пошиљалац робе. Други примјерак ће носити ознаку "За примаоца робе", и потписаће га пошиљалац и оператор. Трећи примјерак ће потписати оператор који ће га предати пошиљаоцу након предаје терета.
- (3) Потпис оператора и пошиљаоца може бити укуцан или стављен факсимил.
- (4) Ако, на захтјев пошиљаоца, оператор направи товарни лист, сматраће се, ако не буде доказа за супротно, да је оператор тако и поступио у име пошиљаоца.

Члан 10.

(Документација за вишеструке пакете)

У случају када постоји више од једног пакета:

- а) превозник терета има право захтијевати да пошиљалац изда одвојене ваздухопловне теретне листове;
- б) пошиљалац има право захтијевати да превозник достави одвојене потврде о пријему терета када се користе други документи наведени у члану 6. став (2) овог закона.

Члан 11.

(Непридржавање условима документације)

Непридржавање одредбама члана 6. и 10. овог закона неће утицати на постојање или валидност уговора о превозу, који ће, без обзира на наведено, подлијегати правилима овог закона, укључујући и она правила која се односе на ограничење одговорности.

Члан 12.

(Одговорност за појединости у документацији)

- (1) Пошиљалац је одговоран за тачност појединости и изјава које се односе на терет, а које је унио он или су унесени у његово име у товарни лист, или их је он доставио или су у његово име достављени оператору како би их овај унио у признанице о предатом терету, или ради уношења истих у извјештај који ће бити достављен путем друге врсте документа описаног у члану 6. став (2) овог закона.
- (2) Одредба става (1) овог члана ће се, такође, примијенити у случају када је особа, која врши дужност у име пошиљача, истовремено и заступник оператора.
- (3) У случају да оператор или нека друга особа за коју је оператор одговоран, претрпи штету због нерегуларности, нетачности или непотпуности појединости или изјава које је дао пошиљалац или неко други у његово име, пошиљалац ће ослободити од одговорности за претрпљену штету оператора или неку другу особу за коју је оператор одговоран.
- (4) У складу са одредбама става (1), (2) и (3) овог члана, у случају да пошиљалац или нека друга особа за коју је пошиљалац одговоран, претрпи штету због нерегуларности, нетачности или непотпуности појединости или изјава које је дао оператор или неко други у његово име, како би подаци били унесени у признаницу о предатом терету или у другу врсту документа описаног у члану 6. овог закона, оператор ће ослободити од одговорности за претрпљену штету пошиљача или неку другу особу за коју је пошиљалац одговоран.

Члан 13.

(Документација која доказује вриједност)

- (1) Товарни лист за превоз ваздухом или признаница о предатом терету су доказ *prima facie* закључења уговора о пријему терета и наведених услова превоза.
- (2) Било који податак наведен у товарном листу или признаници о предатом терету, а који се односи на тежину, димензије и паковање терета, као и они који се односе на број пакета, јесу доказ *prima facie* наведених чињеница; подаци који се односе на количину, запремину и стање терета, не чине доказ против оператора, осим ако их је провјерио, и у товарном листу или признаници о предатом терету је унесено да их је оператор провјерио у присуству пошиљаоца робе, или се односе на очигледно стање терета.

Члан 14.

(Право на располагање теретом)

- (1) Подлијежући одговорности да своје задатке изврши у складу са уговором о превозу, пошиљалац робе има право да располаже теретом тако што ће га вратити на полазни или долазни аеродром, или тако што ће га зауставити у току путовања у тренутку било којег слијетања, или захтијевати да буде достављен на мјесто испоруке или да, у току путовања, буде достављен особи која није првобитно наведена као прималац робе, или тражећи да буде враћен на полазни аеродром. Пошиљалац не смије користити ово право на располагање теретом на начин који може угрозити оператора или друге пошиљаоце робе и мора надокнадити све трошкове до којих дође уживањем овог права.
- (2) Ако је немогуће извршити налоге пошиљаоца робе, оператор о томе мора обавијестити пошиљаоца.
- (3) Ако оператор изврши налоге пошиљаоца робе за располагање теретом без захтјева за увидом у дио товарног листа или признанице која се доставља пошиљаоцу, оператор ће, без угрожавања његовог права на наплату од пошиљаоца, бити одговоран за било какву штету до које може доћи у односу на особу која законски посједује тај дио товарног листа или признанице.
- (4) Право пренесено на пошиљаоца престаје да важи у тренутку када почиње да важи право примаоца робе, у складу са чланом 15. овог закона. У противном, ако прималац не успије да преузме терет, или се не може ступити у контакт с њим, пошиљаоцу се поново даје право на располагање теретом.

Члан 15.

(Испорука терета)

- (1) Осим у случају када је пошиљалац поступио по свом праву у складу са чланом 14. овог закона, прималац има право да, по пристизању терета на одредиште, затражи од оператора да допреми терет примаоцу, има право на наплату трошкова и на придржавање условима превоза.
- (2) Осим ако је другачије договорено, обавеза је оператора да, што прије, обавијести примаоца о пристизању терета.
- (3) Ако оператор призна губитак терета или ако терет није стигао прије истека рока од седам дана од дана када је требало да стигне, прималац има право да против оператора употреби право које проистиче из уговора о превозу.

Члан 16.

(Примјена права пошиљача и примаоца)

Пошиљалац и прималац могу, сваки понаособ, примијенити сва права која су им дата члану 14. и 15. овог закона, сваки у своје име, било да поступа у свом властитом интересу или интересу неког другог, под условом да извршава обавезе које му намеће уговор о превозу.

Члан 17.

(Однос између пошиљача и примаоца или узајамни односи трећих страна)

- (1) Члан 14, 15. и 16. овог закона не утичу ни на однос пошиљача и примаоца, ни на међусобне односе трећих страна чија права произилазе из права пошиљача или примаоца.
- (2) Право на располагање теретом, испорука терета и примјена права пошиљача и примаоца се могу измијенити само одредбом "express" у товарном листу или признаници о испоруци терета.

Члан 18.

(Царинске, полицијске и формалности других државних тијела)

- (1) Пошиљалац мора прибавити такве информације и такве документе који су неопходни ради задовољења царинских, полицијских и формалности других државних тијела, прије него што терет може бити испоручен примаоцу. Пошиљалац је одговоран оператору за свако оштећење узроковано недостатком таквих информација или докумената или тиме што су недовољни или непрописни, осим ако је до оштећења дошло грешком оператора, његових службеника или заступника.
- (2) Оператор нема никакву обавезу да провјерава тачност или довољност таквих информација или докумената.

ПОГЛАВЉЕ III - ОДГОВОРНОСТ ОПЕРАТОРА И ИЗНОС КОМПЕНЗИРАЊА ЗА ШТЕТУ

Члан 19.

(Одговорност ваздушног оператора)

- (1) Одговорност ваздушног оператора са ЕСАА подручја, кад се ради о путницима и њиховом пртљагу, уређује се одредбама овог закона које се односе на такву одговорност.
- (2) Обавеза осигурања подразумијева да се од ваздушног оператора ЕСАА подручја захтијева да се осигура до одговарајуће висине која свим лицима, која имају право на надокнаду штете, обезбјеђује исплату цијелокупног износа на који имају право у складу са одредбама овог закона и Правилника о радној дозволи ваздушног оператора и заједничким правилима за обављање ваздушног превоза ("Службени гласник БиХ", број: 66/10), ДОДАТАК I, члан 4. тачка (х).

Члан 20.

(Смрт или повреде путника)

- (1) Оператор је одговоран за штету претрпљену у случају смрти или физичке повреде путника само под условом да је до незгоде, која је проузроковала смрт или повреду, дошло у ваздухоплову или у току било које од операција укрцавања или искрцавања.
- (2) Ваздушни оператор ЕСАА подручја, без одлагања, а најкасније петнаест дана од дана утврђивања идентитета физичког лица које има право на надокнаду штете, исплаћује аванс сразмјеран тешкоћама које је то лице претрпјело и који му омогућава да задовољи тренутне материјалне потребе.

- (3) Не доводећи у питање став (1) овог члана, аванс у случају смрти не смије бити мањи од 16.000 SDR-а по путнику у противвриједности у конвертибилним маркама.
- (4) Аванс не представља признање одговорности и може се компензовати каснијим износима исплаћеним на основу одговорности ваздушног оператора ЕСАА подручја, али је неповратан осим у случајевима прописанима у члану 24. овог закона или у случају када је аванс био исплаћен лицу које није имало право на надокнаду штете.

Члан 21.

(Оштећења пртљага)

- (1) Оператор је одговоран за штету претрпљену у случају оштећења или губитка предатог пртљага само у случају да се догађај, који је довео до оштећења или губитка, десио у ваздухоплову или у току било којег периода када је предати пртљаг био у надлежности ваздушног оператора. Међутим, ваздушни оператор није одговоран ако и у оној мјери у којој је до оштећења дошло због својственог недостатка, лошег квалитета или мане самог пртљага.
- (2) Ако оператор призна губитак предатог пртљага или ако предати пртљаг није стигао након истека периода од двадесетједног (21) дана након дана када је требало да стигне, путник има право да против оператора примјени права која проистичу из уговора о превозу.

Члан 22.

(Оштећења терета)

- (1) Оператор је одговоран за штету претрпљену у случају оштећења или губитка терета само у случају да се догађај, који је довео до тако претрпљене штете, десио у току превоза ваздухом.
- (2) Међутим, оператор није одговоран ако и у оној мјери у којој се докаже да је до оштећења или губитка терета дошло из једног или више наведених разлога:
- а) због својственог недостатка, лошег квалитета или мане самог терета,
  - б) лошег паковања терета, који није извршио оператор, или његови службеници или заступници,
  - ц) у случају рата или оружаног сукоба,

д) у случају извршења акта државног тијела у вези са уласком, изласком или транзитом терета.

- (3) Превоз ваздухом, са значењем које му је дато у ставу (1) овог члана, подразумијева вријеме у којем је терет у надлежности оператора.
- (4) Вријеме трајања превоза ваздухом се не може продужити временом трајања превоза копном, морем или унутрашњим водама, који се обављају ван аеродрома. Ако се, ипак, такав превоз обави у склопу извршења уговора за превоз ваздухом, у сврху утовара, испоруке или претовара, претпоставља се да је свака штета, под условом да нема доказа да се десило супротно, резултат догађаја који се десио у току превоза ваздухом. Ако оператор, без сагласности пошиљаоца, замијени овакав превоз другим видом транспорта у цјелини или у оном дијелу превоза који је у споразуму између држава потписница предвиђен као превоз ваздухом, овакав превоз другим видом транспорта се мора обавити за вријеме трајања превоза ваздухом.

Члан 23.

(Кашњење)

Оператор је одговоран за штету проузроковану кашњењем у превозу путника, пртљага или терета. Међутим, оператор неће бити одговоран за штету проузроковану кашњењем ако докаже да су он или његови службеници и заступници предузели све мјере које су реално могли предузети како би избјегли штету, или ако докажу да је било немогуће предузети такве мјере.

Члан 24.

(Ослобађање од одговорности)

Ако оператор докаже да је штету проузроковао или да је настајању штете допринио немар или неко друго понашање или превид особе која тражи компензацију, или од особе од које он или она потражују своја права, оператор ће бити дјелимично или у потпуности ослобођен одговорности према потражиоцу у оној мјери у којој су наведени немар или погрешно дјеловање или превид проузроковали штету или су јој допринијели. Када у случају смрти или повреде путника компензирање потражује особа која није путник, оператор ће бити дјелимично или у потпуности ослобођен одговорности у оној мјери у којој се докаже да је штета проузрокована или да је њеном настајању допринио наведени

немар или погрешно дјеловање или превид тог путника. Овај члан се примјењује на све одредбе о одговорности у овом закону, укључујући члан 25. став (1) овог закона.

Члан 25.

(Компензација у случају смрти или повреде путника)

- (1) За штету проузроковану према члану 20. став (1) овог закона, а која не прелази 113.100 Специјалних права вучења за сваког путника, оператор неће моћи искључити или ограничити своју одговорност.
- (2) Оператор неће бити одговоран за штету проузроковану према члану 20. став (1) овог закона у мјери која превазилази 113.100 Специјалних права вучења за сваког путника, ако оператор докаже да:
  - а) до штете није дошло због немара или погрешног дјеловања или превида оператора или његових службеника или заступника; или
  - б) да је до штете дошло због немара или погрешног дјеловања или превида треће стране.

Члан 26.

(Ограничења одговорности у односу на кашњење пртљага и терета)

- (1) У случају штете проузроковане кашњењима која су наведена у члану 23. овог закона у превозу путника, одговорност оператора за сваког путника је ограничена на 4 694 Специјалних права вучења.
- (2) У превозу пртљага, одговорност оператора у случају уништења, губитка, оштећења или закашњења је ограничена на 1 131 Специјалних права вучења за сваког путника, осим ако је путник, у тренутку када је предати пртљак прослијеђен оператору, дао специјалну изјаву о улагању у доставу и платио додатни износ ако случај тако захтијева. У том случају, оператор ће бити дужан да плати износ који не прелази наведену суму, осим ако се докаже да је сума већа од реалног улагања путника у доставу на мјесто доласка.
- (3) У превозу терета, одговорност оператора у случају уништења, губитка, оштећења или закашњења је ограничена на износ од 19 Специјалних права вучења по килограму, осим ако је, у тренутку када је пакет предат оператору, пошиљалац дао специјалну изјаву о улагању у доставу на одредиште и платио додатни износ, ако

случај тако захтијева. У том случају, оператор ће бити дужан да плати износ који не прелази наведену суму, осим ако се докаже да је сума већа од реалног улагања пошилаоца у доставу на мјесто доласка.

- (4) У случају уништења, губитка, оштећења или закашњења дијела терета или било којег предмета садржаног у њему, тежина која ће се узети у обзир у одређивању износа на који ће бити ограничена одговорност оператора, биће само укупна тежина једног или више пакета на које се односи наведени текст. Међутим, када уништење, губитак, оштећење или закашњење дијела терета, или било којег предмета садржаног у њему, утиче на вриједност осталих пакета који су обухваћени истим товарним листом или истом признаницом, или, ако они нису издати, истим извјештајем сачуваним у неком другом документу поменутом у члану 6. став (2) овог закона, укупна тежина једног таквог пакета или више пакета ће се, такође, узети у обзир при одређивању границе одговорности.
- (5) Наведене одредбе става (1) и (2) овог члана неће се примјењивати ако се докаже да је штета настала поступком или превидом оператора, његових службеника или заступника, почињеним са намјером да се проузрокује штета или несмотрено у знању да ће штета вјероватно настати, под условом да се, у случају таквог поступка или превида службеника или заступника, докаже да је тај службеник или заступник радио у оквиру својих овлашћења.
- (6) Ограничења прописана чланом 25. овог закона и овим чланом, неће спријечити суд да, у складу са другим законима, додијели цјелокупне или дјелимичне судске трошкове и друге трошкове судског спора којима се изложио тужилац, укључујући и камату.
- (7) Додатни износ који ваздушни оператор ЕСАА подручја може захтијевати, у складу са ставом (2) овог члана, ако путник у посебној изјави изрази жељу за доставом своје пртљаге до одредишта, се заснива на тарифи која зависи од додатних трошкова превоза и осигурања датог пртљага који се плаћају поврх трошкова пртљага чији се износ процјењује највише до или испод границе одговорности. Тарифа је доступна путницима на захтјев.

Члан 27.

(Конверзија монетарних јединица)

Износи поменути у складу са Специјалним правима вучења у овом закону сматраће се позивом на Специјална права вучења онако како их је дефинисао Међународни монетарни фонд. Конверзија износа у валуту Босне и Херцеговине ће се, у случају судског процеса, извршити у складу са вриједношћу таквих валута у складу са Специјалним правима

вучења на дан доношења пресуде. У складу са Специјалним правима вучења, вриједност валуте Босне и Херцеговине израчунаће се у складу са методом процјене коју примјењује Међународни монетарни фонд за своје послове и трансакције, а која је на снази на дан доношења пресуде.

Члан 28.

(Одговорност ваздушног оператора у случају ускраћеног укрцавања, отказивања лета и кашњења лета)

Овим законом се утврђује, под условима овдје наведеним, минимум права за путнике у случајевима када:

- а) је против њихове воље ускраћено укрцавање;
- б) је њихов лет отказан;
- ц) њихов лет касни;

Члан 29.

(Ускраћено укрцавање)

- (1) Када оперативни ваздушни оператор оправдано очекује да ће морати да ускрати укрцавање на одређени лет, прво ће позвати да добровољци предају своје резервације у замјену за погодности, под условима који ће бити договорени између датог путника и оперативног ваздушног оператора. Добровољцима ће се пружити помоћ у складу са чланом 33. овог закона, при чему ће та помоћ бити додатна у односу на погодности које су поменуте у овом ставу.
- (2) Ако број добровољаца који иступе није довољан да се осталим путницима са резервацијама омогући укрцавање на лет, тада оперативни ваздушни оператор може ускратити укрцавање путницима против њихове воље.
- (3) Ако је укрцавање путницима ускраћено против њихове воље, оперативни ваздушни оператор им одмах морати извршити компензацију у складу са чланом 32. овог закона и пружити помоћ у складу са чланом 33. и 34. овог закона.

Члан 30.

(Отказивање)

- (1) У случају отказивања лета:

а) путницима ће оперативни ваздушни оператор понудити помоћ у складу са чланом 33. овог закона; и

б) путницима ће оперативни ваздушни оператор понудити помоћ у складу са чланом 34. став (1) тачка а) и чланом 34. став (2) овог закона, као и у случају преусмјерења када је оправдано очекивано вријеме полијетања новог лета најмање на дан након полијетања које је било планирано за отказани лет, помоћ утврђену у члану 34. став (1) тачка б) и члану 34. став (1) тачка ц) овог закона; и

ц) путници имају право на надокнаду од стране оперативног ваздушног оператора у складу са чланом 32. овог закона, осим ако:

- 1) су о отказивању обавијештени најмање двије седмице прије предвиђеног времена полијетања; или
  - 2) су о отказивању обавијештени између двије седмице и седмицу прије предвиђеног времена полијетања а понуђено им је преусмјеравање, чиме би им се омогућило да полете највише два сата прије предвиђеног времена полијетања и да стигну до свог крајњег одредишта мање од четири сата након предвиђеног времена слијетања; или
  - 3) су о отказивању обавијештени мање од седам дана прије предвиђеног времена полијетања а понуђено им је преусмјеравање, чиме би им се омогућило да полете највише један сат прије предвиђеног времена полијетања и да стигну до свог крајњег одредишта мање од два сата након предвиђеног времена слијетања.
- (2) Када се путници обавијесте о отказивању, морају им се дати објашњења у вези са могућим алтернативним превозом.
- (3) Оперативни ваздушни оператор неће бити обавезан да плати надокнаду у складу са чланом 32. овог закона ако може да докаже да је отказивање узроковано ванредним околностима које нису могле бити избјегнуте чак и да су све потребне мјере биле предузете.
- (4) Терет доказивања у вези са питањима у погледу тога да ли је и када је путник обавијештен о отказивању лета ће бити на оперативном ваздушном оператору.

Члан 31.

(Кашњење)

- (1) Када оперативни ваздушни оператор оправдано очекује да ће одређени лет каснити у односу на предвиђено вријеме полијетања:

- а) два сата или више у случају летова од 1500 километара или мање; или
  - б) три сата или више за летове унутар ЕСАА подручја, дужине између 1500 и 3500 километара; или
  - ц) за четири сата или више у случају свих летова који не потпадају под тачку а) или б) ваздушни оператер ће путницима понудити:
    - 1) помоћ како је утврђено у члану 34. став (1) тачка а) и члану 34. став (2) овог закона; и
    - 2) помоћ како је утврђено у члану 34. став (1) тачка б) и члану 34. став (1) тачка ц) овог закона, када је оправдано очекивано вријеме полијетања најмање дан након времена полијетања које је претходно најављено; и
    - 3) помоћ како је утврђено у члану 33. став (1) тачка а) овог закона, када је у питању кашњење од најмање четири сата.
- (2) У сваком случају, помоћ ће се понудити у оквиру временских граница, како је то наведено у ставу (1) овог члана, а у односу на сваки распон даљина засебно.

Члан 32.

(Право на надокнаду)

- (1) Путницима припада право на надокнаду у износу од:
- а) EUR 250 за све летове од 1500 километара или мање;
  - б) EUR 400 за све летове унутар ЕСАА подручја дужине од преко 1500 километара и за све друге летове између 1500 и 3500 километара;
  - ц) EUR 600 за све летове који не потпадају под тачку а) или б) овог става.
- (2) При утврђивању даљине, основа за утврђивање накнаде ће бити последње одредиште на којем ће ускраћено укрцавање и отказивање изазвати кашњење доласка путника у односу на предвиђено вријеме.
- (3) Вриједност накнаде изражене у EUR исплаћиваће се у КМ (конвертибилна марка) противвриједности. Основ за обрачун накнаде у еврима, која се плаћа у КМ, је противвриједност девизног износа исказаног у КМ, према важећем курсу Централне банке на дан обрачуна.

(4) Када се путницима понуди преусмјерење до њиховог крајњег одредишта кроз алтернативни лет у складу са чланом 33. овог закона, а чије вријеме доласка не премашује предвиђено вријеме доласка лета који је првобитно резервисан:

а) за два сата, за све летове од 1500 километара или мање; или

б) за три сата, за све летове унутар ЕСАА подручја дужине од преко 1500 километара и све друге летове између 1500 и 3500 километара; или

ц) за четири сата, за све летове који не потпадају под тачку а) или б) овог става, оперативни авиопревозник може за 50% умањити надокнаду предвиђену у ставу (1).

(5) Надокнада из става (1) овог члана ће се исплаћивати у готовини, електронским банковним трансфером, банковним налогом или банковним чеком или уз потписану сагласност путника, путничким дознакама (*travel vouchers*) и/или кроз друге услуге.

(6) Раздаљине из става (1) и (2) ће се мјерити методом велике кружне руте (*the great circle route method*).

Члан 33.

(Право на поврат новца или преусмјерење)

(1) Путницима ће се понудити да изаберу између:

а) поврата новца у року од седам дана, на начин предвиђен чланом 32. став (3) овог закона, за пуни износ карте по цијени за коју је купљена, за дио или дијелове путовања који нису реализовани, и за дио или дијелове који су већ реализовани ако тај лет више не служи никаквој сврси у смислу првобитног плана путовања путника, заједно са, када је то битно, повратним летом на прву тачку полијетања, првом приликом;

б) преусмјерења, под сличним условима превоза, на њихово крајње одредиште, првом приликом; или

ц) преусмјерења, под сличним условима превоза, на њихово крајње одредиште, неког каснијег датума, по вољи путника, у зависности од расположивости сједишта.

(2) На путнике, чији летови чине дио пакет аранжмана, примјењује се став (1) тачка а) овог члана, искључујући право на надокнаду у случајевима у којима такво право произилази из Закона о заштити потрошача у Босни и Херцеговини.

- (3) Када оперативни ваздушни оператор, у случају када одређени град, метрополу или регију опслужује неколико аеродрома, понуди путнику лет до аеродрома који је алтернатива оном за који је извршена резервација, оперативни ваздушни оператор ће сносити трошкове пребацивања путника од тог алтернативног аеродрома до аеродрома за који је извршена резервација или до неког другог оближњег одредишта које је договорено са путником.

Члан 34.

(Право на збрињавање)

- (1) Путницима ће се бесплатно понудити:

а) оброци и освјежења у разумном односу према времену чекања;

б) хотелски смјештај у случајевима:

1) када је нужно задржати се током једне или више ноћи, или

2) када је нужно задржати се дуже него што је путник намјеравао;

ц) превоз на релацији између аеродрома и мјеста смјештаја (хотел или нешто друго).

- (2) Поред тога, путницима ће се бесплатно понудити два телефонска позива, телекс или факс поруке или e-mail.

- (3) При примјени овог члана, оперативни ваздушни оператор мора посебну пажњу посветити потребама особа са смањеном покретљивошћу и особа које су у њиховој пратњи, као и потребама дјце без пратње.

Члан 35.

(Смјештај у вишу или нижу класу)

- (1) Ако оперативни ваздушни оператор смјести путника у класу вишу од оне за коју је купљена карта, може да не захтијева никакво додатно плаћање.

- (2) Ако оперативни ваздушни оператор смјести путника у класу нижу од оне за коју је купљена карта, онда ће, у року од седам дана, и на начин предвиђен чланом 32. став

(3) овог закона, путнику исплатити:

а) 30% цијене карте за све летове од 1500 километара или мање, или

- б) 50% цијене карте за све летове унутар ЕСАА подручја од преко 1500 километара и за све друге летове између 1500 и 3500 километара; или
- ц) 75% цијене карте за све летове који не потпадају под тачку а) и б) овог става.

Члан 36.

(Додатна надокнада)

- (1) Овај закон ће се примјењивати не доводећи у питање права путника на додатну надокнаду. Од такве надокнаде се може одбити надокнада која се додијели по овом закону.
- (2) Не дирајући у релевантне принципе и правила утврђена овим законом, укључујући и судску праксу, став (1) овог члана се неће примјењивати на путнике који су добровољно предали резервацију по члану 29. став (1) овог закона.

Члан 37.

(Регрес)

- (1) У случајевима када оперативни ваздушни оператор плати надокнаду или испуни друге обавезе предвиђене овим законом, има право да потражује надокнаду од било којег лица, укључујући треће стране, у складу са важећим законом.
- (2) Овим законом се не ограничава право оперативног ваздушног оператора да потражује накнаду новца од туристичког оператора или неког другог лица са којим оперативни ваздушни оператор има уговор.
- (3) Одредбе овог закона не ограничавају право туристичког оператора или треће стране, сем путника, са којим оперативни ваздушни оператор има уговор, да потражује поврат новца или надокнаду од оперативног ваздушног оператора, у складу са релевантним важећим законима.

Члан 38.

(Обавеза обавјештавања путника о њиховим правима)

- (1) Оперативни ваздушни оператор ће обезбиједити да на пријавници (*check-in*) буде постављено и јасно видљиво путницима, читљиво обавјештење са сљедећим текстом: 'Ако вам је ускраћено укрцавање или је ваш лет отказан или одложен на најмање два сата, на пријавници (*check-in*) или капији за укрцавање (*boarding gate*)

потражите текст у којем су наведена ваша права, посебно у погледу надокнаде и помоћи'.

- (2) Оперативни ваздушни оператор, који ускраћује укрцавање или отказује лет, мора сваком путнику, који је тиме погођен, дати писмено обавјештење у којем се наводе правила за надокнаду и помоћ у складу са овим законом. Такође, и сваком путнику који је погођен кашњењем од најмање два сата мора доставити једнако обавјештење. Путнику се у писменом облику морају дати и контакт детаљи о именованом државном органу из члана 40. овог закона.
- (3) Када су у питању слијепа и слабовида лица, одредбе овог члана ће се примјењивати кроз употребу одговарајућих алтернативних средстава.

Члан 39.

(Искључивање одбацивања одговорности)

- (1) Обавезе у погледу путника у складу са овим законом не могу се ограничити или одбацити, нарочито не одступањем или рестриктивном клаузулом у уговору о превозу.
- (2) Ако се, пак, такво одступање или рестриктивна клаузула примијени у вези са путником, или ако путник није правилно обавијештен о својим правима па је из тог разлога прихватио надокнаду која је мања у односу на ону коју предвиђа овај закон, путник ће ипак имати право да покрене поступак пред надлежним судом или органом, а са циљем да добије додатну надокнаду.

Члан 40.

(Надлежно тијело)

- (1) Овим законом утврђује се да је Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине (у даљем тексту: BHDSA) надлежно тијело за спровођење овог закона по питању летова са аеродрома смјештених на територији Босне и Херцеговина и летова од неке треће земље до тих аеродрома. Када је то неопходно, BHDSA ће предузимати мјере потребне да би се обезбиједило поштивање права путника.
- (2) Без обзира на члан 36. овог закона, сваки путник се може жалити BHDSA на наводно кршење овог закона на било којем аеродрому смјештеном на територији БиХ или у вези са било којим летом од одређене треће земље до аеродрома смјештеном на територији БиХ.
- (3) Санкције које утврди BHDSA за кршење овог закона морају бити дјелотворне, сразмјерне и обесхрабрујуће.

Члан 41.

(Клаузула о ограничењима)

Оператор може утврдити да ће уговор о превозу подлијегати вишим ограничењима одговорности од оних наведених у овом закону или, чак, никаквим ограничењима.

Члан 42.

(Правна невалидност одредаба уговора)

Свака одредба, којом се покушава ослободити оператора од одговорности или се покушава одредити нижи праг одговорности од оног који је установљен овим законом, биће поништена, али поништење било које такве одредбе не укључује поништење цијелог уговора, који ће и даље подлијегати одредбама овог закона.

Члан 43.

(Слобода уговарања)

- (1) Ништа садржано у овом закону неће спријечити оператора да одбије да потпише било који уговор о превозу, да одбаци било коју врсту заштите доступну према овом закону или да постави услове који нису у супротности са одредбама овог закона.
- (2) Сви ваздушни превозници приликом продаје ваздушног превоза унутар ЕСАА подручја, обезбјеђују да резиме главних одредби, које уређују одговорност према путницима и њиховом пртљагу, укључујући рокове за подношење тужбе за надокнаду штете и могућност давања посебне изјаве о пртљагу, буду доступни путницима на свим продајним мјестима, укључујући продају телефоном или интернетом. Како би удовољили овом захтјеву за пружање информација, ваздушни превозници користе обавјештење, како је то наведено у члану 44. овог закона. Такав резиме или обавјештење не може служити као основа за захтјев за надокнаду штете, нити се може користити за тумачење одредаба овог закона.
- (3) Поред захтјева у вези са пружањем информација из става (1) овог члана, сви ваздушни превозници, за ваздушни превоз који се обавља или продаје, сваком путнику издају писано обавјештење о:
  - а) граници одговорности оператора која важи за дати лет у случају смрти или повреде, уколико таква граница постоји;

б) граници одговорности оператора која важи за дати лет у случају уништења, губитка или оштећења пртљага, као и упозорење на то да путник треба приликом регистрација пртљага упозорити авио-компанију на сав пртљаг чија вриједност премашује тај износ, или пртљаг у цјелини треба осигурати прије путовања;

ц) граници одговорности оператора која важи за дати лет за штету изазвану кашњењем.

(4) Када превоз у цјелини обављају ваздушни оператор из ЕСАА подручја, ограничења која су наведена у складу са захтјевима за пружање информација из ставова (1) и (2) су ограничења утврђена овим законом, осим у случају када ваздушни оператор ЕСАА подручја добровољно примјењује виша ограничења.

(5) На сав превоз који обављају ваздушни превозници изван ЕСАА подручја, примјењују се ставови (1) и (2) овог члана само у погледу превоза у ЕСАА подручје, из њега или у њему.

Члан 44.

(Извод о одговорности ваздушног оператора за путнике и њихов пртљаг)

Извод о одговорности ваздушног оператора према путницима и њиховом пртљагу са којима је ваздушни оператор дужан да упозна путнике гласи:

„Ово информативно обавјештење резимира правила о одговорности ваздушних оператора са ЕСАА подручја у складу са одредбама Закона о облигационим односима у цивилном ваздухопловству Босне и Херцеговине и Монреалске конвенције.

(1) Надокнада у случају смрти или повреде

Не постоје финансијска ограничења за одговорност у случају повреде или смрти путника. Ваздушни оператор не може оспоравати захтјеве за надокнаду штете у случају када се ради о штети до износа од 113.100 SDR-а (приближни износ у локалној валути). У случају износа већег од наведеног, ваздушни оператор може оспоравати захтјев доказујући да није немарно поступао или да није крив због нечег другог.

(2) Авансна плаћања

а) У случају смрти или повреде путника, ваздушни оператор мора у року од 15 дана од идентификације лица, које има право на надокнаду штете, исплатити аванс који је потребан за покривање тренутних економских потреба. У случају смрти, ово

авансно плаћање не смије бити мање од 16.000 SDR-а (приближни износ у локалној валути).

б) Авансна исплата не представља признање одговорности и може се одбити од било којег накнадног износа плаћеног по основу одговорности ваздушног превозника са ЕСАА подручја, али је неповратна, осим у случајевима ако ваздушни превозник докаже да је штету изазвала, или јој је допринијела, немарност повријеђеног или преминулог путника, овај ваздушни превозник може бити ослобођен, у потпуности или дјелимично, одговорности у складу са важећим законима, или у околностима када се накнадно докаже да је лице, које је примило авансну исплату, својим немаром изазвало или допринијело штети или да се не ради о лицу које има право на надокнаду.

(3) Кашњење путника

У случају кашњења путника, ваздушни оператор је одговоран за штету осим ако је предузео све разумне мјере како би избјегао штету или ако није било могуће предузети такве мјере. Одговорност у случају кашњења путника је ограничена на 4.694 SDR-а (приближни износ у локалној валути).

(4) Кашњење пртљага

У случају кашњења пртљага, ваздушни оператор је одговоран за штету осим ако је предузео све разумне мјере како би избјегао штету или ако није било могуће предузети такве мјере. Одговорност у случају кашњења пртљага је ограничена на 1.131 SDR-а (приближни износ у локалној валути).

(5) Уништење, губитак или оштећење пртљага

Ваздушни оператор је одговоран за уништење, губитак или оштећење пртљага до износа од 1.131 SDR-а (приближни износ у локалној валути). У случају регистрованог пртљага, ваздушни оператор је одговоран чак и ако није крив, осим ако је пртљак био неисправан. У случају пртљага који није регистрован, оператор је одговоран само ако је крив.

(6) Виша ограничења одговорности за пртљак

Путник има право на више ограничење одговорности ако најкасније при регистрацији да посебну изјаву и плати додатну накнаду.

(7) Жалбе у вези са пртљагом

Ако је пртљаг оштећен, ако касни или је изгубљен или уништен, путник мора писати и жалити се ваздушном оператору што је прије могуће. У случају оштећења регистрованог пртљага, путник мора писати и жалити се у року од 7 дана, а у случају кашњења у року од 21 дана, у оба случаја од датума на који је пртљаг био предат путнику.

(8) Одговорност уговорних и стварних оператора

Ако ваздушни оператор, који заиста изводи лет, није и уговорни ваздушни оператор, путник има право да упути жалбу или да поднесе захтјев за надокнаду штете против било којег од њих. Уколико је на карти назначено име или код ваздушног оператора, тај је ваздушни оператор уговорни оператор.

(9) Рок за подношење тужбе

Тужба за надокнаду штете мора се поднијети у року од двије године од датума доласка ваздухоплова или од датума када је ваздухоплов требао слетјети.

(10) Основа за информације

Основа за горе описана правила је Монтреалска конвенција од 28. маја 1999. године и Закон о облигационим односима у цивилном ваздухопловству Босне и Херцеговине.“

Члан 45.

(Основа за потраживања одштете)

У превозу путника, пртљага и терета, свако потраживање одштете, засновано било на овом закону или уговору или кривичном дјелу или на неки други начин, може подлијегати условима и ограничењима одговорности онако како је наведено у овом закону, без утицаја на то ко су особе које имају право да покрену поступак и која су њихова појединачна права. У сваком таквом случају, казнена, опомињућа или нека друга ненадокнадива одштета, неће се исплатити.

Члан 46.

(Службеници, заступници - Прикупљање захтјева за одштету)

- (1) Ако се поведе поступак против службеника или заступника ваздушног оператора због настале штете која је обухваћена овим законом, такав службеник или заступник, ако докаже да је радио у оквиру својих овлашћења, имаће право да

користи услове и ограничења одговорности на која сам оператор има право да се позове према овом закону.

- (2) Прикупљање износа који се могу надокнадити од ваздушног оператора, његових службеника и заступника, у том случају, неће превазићи утврђене износе.
- (3) Осим у погледу превоза терета, одредбе става (1) и (2) овог члана се неће примијенити ако се докаже да је штета проистекла из поступка или омашке службеника или заступника, почињене са намјером да се изазове штета или несмотрено и знајући да ће вјероватно доћи до штете.

Члан 47.

(Правовремено обавјештење о жалби)

- (1) Ако особа овлашћена да прими предати пртљаг или терет изврши пријем без приговора, то је доказ *prima facie* да је пртљаг или терет достављен у добром стању и у складу са документом о превозу или у извјештају садржаном у неком другом документу који се спомиње у члану 5. став (2) и члану 6. став (2) овог закона.
- (2) У случају оштећења, особа одговорна за испоруку мора приговорити ваздушном оператору одмах након што уочи оштећење, и то, у случају пртљага, најкасније седам дана од дана пријема, или у случају терета, 14 дана од дана пријема. У случају закашњења, приговор се мора уложити најкасније у року од 21 дан од дана када су пртљаг или терет стављени њој или њему на располагање.
- (3) Сваки приговор се мора уложити у писаној форми и бити предат или отправљен у горе прописаном року.
- (4) Ако се у горе наведеном року не уложи приговор, против оператора се неће предузимати никаква радња, осим у случају преваре коју је оператор починио.

Члан 48.

(Смрт одговорне особе)

У случају смрти одговорне особе, тужба за накнаду штете у складу са овим законом треба бити упућена против правних заступника његове или њезине имовине.

Члан 49.

(Надлежности)

- (1) Захтјев за потраживање одштете се, по нахођењу тужиоца, мора предати на територији Босне и Херцеговине, и то надлежном суду његовог главног сједишта, или надлежном суду гдје је пословно сједиште у којем је потписан уговор или пред судом у земљи одредишта.
- (2) У погледу штете која проистекне из смрти или повреде путника, захтјев се може доставити једном од судова споменутих у ставу (1) овог члана, или на територији државе потписнице у којој, у тренутку несреће, путник има своје основно и стално пребивалиште према којем и од којег оператор саобраћа у превозу путника ваздухом, било својим властитим ваздухопловом или ваздухопловом другог ваздухопловног оператора према комерцијалном споразуму, и у којем тај оператор обавља превоз путника ваздухом, у просторијама које оператор изнајмљује или посједује или их изнајмљује или посједује други оператор са којим је наведени оператор потписао комерцијални споразум.
- (3) У сврху става (2) овог члана:
  - а) "комерцијални споразум" означава споразум, осим оног агенцијског, који су потписали превозници и који се односи на одредбу о заједничким услугама за ваздушни превоз путника;
  - б) "основно и стално мјесто пребивалишта" означава оно које је непромјењиво и стално пребивалиште путника у тренутку несреће. Држављанство путника неће бити одлучујући фактор у овом погледу.
- (4) Процедуру ће одредити закон суда који води поступак.

Члан 50.

(Арбитража)

- (1) Подлијежући одредбама овог члана, потписнице уговора о превозу терета могу навести да ће сваки спор који се односи на одговорност оператора, у складу са овим законом, бити ријешен арбитражом. Такав договор ће бити у писаној форми.
- (2) Арбитражни поступак ће се, по нахођењу стране која га потражује, одржати у једном од судова наведених у члану 49. овог закона.
- (3) Арбитар или арбитражни трибунал ће примијенити одредбе овог закона.
- (4) Одредбе става (2) и (3) овог члана сматраће се дијелом сваке арбитражне клаузуле или споразума и сваки услов такве клаузуле или споразума, који није у складу са овим законом, биће поништен.

Члан 51.

(Узастопни превоз)

- (1) У случају превоза који обављају различити узастопни превозници и који спада у дефиницију наведену у члану 2. тачка jj) овог закона, сваки оператор који прими путнике, пртљаг или терет дужан је да поштује прописе наведене у овом закону.
- (2) У случају превоза ове врсте, путник или било која друга особа која има право на компензацију, у смислу да он или она могу повести поступак против оператора који је вршио превоз у току којег је дошло до несреће или кашњења, осим у случају када је, изричитим споразумом, први оператор преузео одговорност за цијело путовање.
- (3) У вези са пртљагом или теретом, путник или пошиљалац ће имати право на поступак против првог оператора, и путник или прималац, који има право на доставу, имат ће право на поступак против посљедњег оператора, и надаље, свако од њих може повести поступак против оператора који је вршио превоз у току којег је дошло до уништења, губитка, оштећења или закашњења. Ови превозници ће бити заједно и појединачно одговорни путнику или пошиљаоцу или примаоцу.

Члан 52.

(Право на наплату штете од трећих страна)

Ништа наведено у овом закону неће довести у питање да ли особа одговорна за штету, у складу са одредбама Монреалске конвенције, има право на наплату штете од било које друге особе.

ПОГЛАВЉЕ IV – ОСОБЕ СА СМАЊЕНОМ ПОКРЕТЉИВОШЋУ ИЛИ ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА

Члан 53.

(Особе са смањеном покретљивошћу или посебним потребама)

- (1) Оперативни ваздушни превозници морају у превозу дати приоритет особама са смањеном покретљивошћу и свим особама или сертифицираним псима у њиховој пратњи, као и дјеци без пратње.

- (2) У случајевима ускраћеног укрцавања, отказивања или кашњења у било ком трајању, особе са смањеном покретљивошћу и све особе у њиховој пратњи, као и дјеца без пратње, имаће право на збрињавање у складу са чланом 34. овог закона, што је прије могуће.
- (3) Овим законом успостављају се правила за заштиту и пружање помоћи лицима са инвалидитетом и лицима смањене покретљивости који путују ваздушним саобраћајем, са циљем да их се заштити од дискриминације и да им се осигура пружање помоћи.
- (4) Одредбе овог закона примјењују се на лица са инвалидитетом и лица смањене покретљивости која користе или намјеравају да користе комерцијалне путничке услуге у ваздушном саобраћају при одласку са, транзиту кроз или доласку на аеродром, када се тај аеродром налази на територији Босне и Херцеговине на коју се примјењује ЕСАА споразум.
- (5) Члан 54, 55. и 61. овог закона се примјењују и на путнике који путују са аеродрома смјештеног у одређеној трећој земљи до аеродрома који се налази на територији Босне и Херцеговине, на коју се ЕСАА споразум примјењује, ако оперативни ваздушни оператор припада некој од држава потписница ЕСАА споразума.
- (6) Овим законом не дирају се права путника одређена чланом 79. до 90. Закона о заштити потрошача у Босни и Херцеговини, као ни права путника одређена у члану 28. до 31. овог закона.
- (7) У случају ако су одредбе овог закона у сукобу са одредбама Правилника за пружање земаљских услуга на аеродромима у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број: 13/13), примјењиваће се одредбе овог закона.

Члан 54.

(Спречавање одбијања превоза)

Ваздушни оператор или његов заступник или туристички оператор не смију, по основу инвалидитета или смањене покретљивости, одбити:

- а) да прихвате резервацију за лет са аеродрома или на аеродром за који важи овај закон;
- б) да укрцају лице са инвалидитетом или лице смањене покретљивости на таквом аеродрому, под условом да предметно лице посједује важећу карту и резервацију.

Члан 55.

(Одступања, посебни услови и информисање)

(1) Без обзира на одредбе члана 54. овог закона, ваздушни оператор или његов заступник или туристички оператор могу одбити, по основу инвалидитета или смањене покретљивости, да прихвате резервацију од лица са инвалидитетом или лица смањене покретљивости, или да такво лице укрцају:

а) ако је то у сврху задовољења важећих захтјева у вези са безбједношћу летења установљених међународним правом, ЕСАА споразумом, Законом о ваздухопловству Босне и Херцеговине или у сврху задовољења захтјева у вези са безбједношћу летења које је установио орган који је предметном ваздушном оператору издао ваздушни оперативни сертификат (АОС),

б) ако величина ваздухоплова или његових врата чини физички немогућим укрцавање или превоз предметног лица са инвалидитетом или лица смањене покретљивости.

(2) У случају одбијања да прихвати резервацију по основу који је наведен под тачком а) или б) из става (1) овог члана, ваздушни оператор, његов заступник или туристички оператор су дужни да се потруде и предметном лицу предложе прихватљиву алтернативу.

(3) Лицу са инвалидитетом или лицу смањене покретљивости, којем је ускраћено укрцавање на основу његове инвалидности или смањене покретљивости, те било којем лицу које је у пратњи наведеном лицу у складу са ставом (2) овог члана, мора бити понуђено право на надокнаду трошкова или преусмјерење како је утврђено у члану 33. овог закона. Право на могућност повратног лета или преусмјерење зависи од тога да ли су задовољени сви захтјеви по питању безбједности летења.

(4) Под истим условима наведеним у ставу (1), тачка а) овог члана, ваздушни оператор или његов заступник или туристички оператор могу захтијевати од лица са инвалидитетом или лица смањене покретљивости да имају пратњу другог лица које је оспособљено за пружање неопходне помоћи предметном лицу.

(5) Ваздушни оператор или његов заступник дужни су да учине јавно доступним, у приступачним форматима и бар на истим језицима као и информације које су доступне другим путницима, правила у вези са безбједношћу летења, које примјењују на превоз лица са инвалидитетом и лица смањене покретљивости, као и сва евентуална ограничења која се односе на њихов превоз или опрему за кретање због величине ваздухоплова. Туристички оператор је дужан таква правила и ограничења објавити за летове који су укључени у туристичке пакет аранжмане које исти организује, продаје или нуди на продају.

(6) У случају да ваздушни оператор или његов заступник користе одступања из става (1) или (2) овог члана, дужни су о разлозима таквог поступања одмах обавијестити

лице са инвалидитетом или лице смањене покретљивости. Ваздушни оператор, његов заступник или туристички оператор су дужни, на захтјев, писмено доставити ове разлоге предметном лицу са инвалидитетом или лицу смањене покретљивости у року од пет радних дана од пријема захтјева.

Члан 56.

(Одређивање долазних и одлазних тачака)

- (1) У сарадњи са корисницима аеродрома, путем Комитета корисника аеродрома, као и релевантним организацијама које заступају лица са инвалидитетом и лица смањене покретљивости, управни орган аеродрома је дужан, узимајући у обзир локалне околности, одредити долазне и одлазне тачке у оквиру границе аеродрома или на мјесту које је под директном контролом управног органа, и унутар и изван терминалних зграда, на којим лица са инвалидитетом или лица смањене покретљивости могу лако најавити свој долазак на аеродром и затражити помоћ
- (2) Долазне и одлазне тачке из става (1) овог члана морају бити јасно обиљежене и пружати основне информације о аеродрому, у приступачним форматима.

Члан 57.

(Пренос информација)

- (1) Ваздушни превозници, њихови заступници и туристички оператори дужни су предузети све неопходне мјере за пријем, на свим својим продајним тачкама на територији држава потписница ЕСАА споразума, укључујући телефонску и интернет продају, обавјештења о потреби за добијањем помоћи упућених од лица са инвалидитетом или лица смањене покретљивости.
- (2) У случају да ваздушни оператор или његов заступник приме обавјештење о потреби за добијањем помоћи најмање 48 сати прије објављеног одласка лета, дужни су ову информацију пренијети најмање 36 сати прије објављеног времена одласка лета:
  - а) управним органима одлазног, долазног и транзитног аеродрома, и
  - б) оперативном ваздушном оператору, ако резервација није извршена код тог оператора, сем ако идентитет оперативног ваздушног оператора није познат у вријеме пријема обавјештења, у којем случају се информација преноси чим то буде изводљиво.

- (3) У свим случајевима осим оног који је наведен у ставу (2) овог члана, ваздушни оператор или његов заступник или туристички оператор дужни су информацију пренијети што је прије могуће.
- (4) Чим буде могуће након одласка лета, оперативни ваздушни оператор је дужан обавијестити управни орган одредишног аеродрома, ако се налази на територији ЕСАА подручја, о броју лица са инвалидитетом и лица смањене покретљивости укључених на тај лет којима је неопходна помоћ утврђена у члану 67. овог закона, као и о природи те помоћи.

Члан 58.

(Право на помоћ на аеродромима)

- (1) По доласку лица са инвалидитетом или лица смањене покретљивости на аеродром ради путовања ваздушним саобраћајем, управни орган аеродрома је дужан обезбиједити пружање помоћи како је утврђено чланом 67. овог закона на начин да се лицу омогући лет за који посједује резервацију, под условом да је обавјештење о посебним потребама тог лица за добијање помоћи упућено предметном ваздушном оператору или његовом заступнику или туристичком оператору најмање 48 сати прије објављеног времена одласка лета. Овим обавјештењем је обавезно обухватити и повратни лет, ако су одлазни лет и повратни лет уговорени са истим ваздушним оператором.
- (2) У случају потребе за псом помагачем, исти се обезбјеђује под условом да је о томе упућено обавјештење ваздушном оператору или његовом заступнику или туристичком оператору у складу са важећим правилима која обухватају превоз паса помагача у ваздухоплову, ако таква правила постоје.
- (3) Ако није достављено обавјештење у складу са ставом (1) овог члана, управни орган је дужан предузети све што је у његовој моћи да обезбиједи помоћ како је утврђено чланом 67. овог закона на начин да се предметном лицу омогући лет за који посједује резервацију.
- (4) Одредбе овог става важе под условом да:
- а) се лице појави на пријавном шалтеру:
- 1) у вријеме које је унапријед и написмено (укључујући и електронска средства) одредио ваздушни оператор или његов заступник или туристички оператор, или
  - 2) ако није наведено вријеме, најкасније један сат прије објављеног времена одласка, или

б) лице дође на мјесто у оквиру границе аеродрома које је утврђено у складу са чланом 56. овог закона:

- 1) у вријеме које је унапријед и написмено (укључујући и електронска средства) одредио ваздушни оператор или његов заступник или туристички оператор, или
  - 2) ако вријеме није наведено, најкасније два сата прије објављеног времена одласка.
- (5) Када лице са инвалидитетом или лице смањене покретљивости има транзитни лет преко аеродрома на који се примјењује овај закон, или је од стране ваздушног оператора или туристичког оператора пребачено са лета за који посједује резервацију на други лет, управни орган је дужан обезбиједити пружање помоћи како је утврђено чланом 67. овог закона на начин да се лицу омогући да искористи лет за који посједује резервацију.
- (6) По доласку ваздушним превозом лица са инвалидитетом или лица смањене покретљивости на аеродром за који важи овај закон, управни орган аеродрома је дужан обезбиједити пружање помоћи како је утврђено чланом 67. овог закона на начин да се лицу омогући да стигне до одлазне тачке са аеродрома на коју упућује члан 56. овог закона.
- (7) Пружена помоћ мора, у мјери у којој је то изводљиво, бити одговарајућа у односу на посебне потребе предметног путника.

Члан 59.

(Одговорност за помоћ на аеродромима)

- (1) Управни орган аеродрома је одговоран да обезбиједи пружање помоћи како је утврђено чланом 67. без додатне наплате лицима са инвалидитетом и лицима смањене покретљивости.
- (2) Управни орган може самостално обезбиједити наведену помоћ. Алтернативно, у испуњавању своје одговорности, и под условом да се увијек испоштују квалитативни стандарди наведени у члану 60. став (1) овог закона, управни орган може уговорно ангажовати једну или више страна за пружање наведене помоћи. У сарадњи са корисницима аеродрома, путем Комитета корисника аеродрома гдје је установљен, управни орган може у такав уговорни аранжман ући самоиницијативно или на захтјев, који може доћи и од ваздушног оператора, водећи рачуна о постојећим услугама на предметном аеродрому. У случају да одбије такав захтјев, управни орган је дужан дати писмено образложење.

- (3) Управни орган аеродрома може, на недискриминаторској основи, наметнути корисницима аеродрома плаћање посебне накнаде у сврху финансирања ове помоћи.
- (4) Ова посебна накнада мора бити умјерена, усклађена са трошковима, транспарентна и утврђена од управног органа аеродрома у сарадњи са корисницима аеродрома, путем Комитета корисника аеродрома, ако је установљен, или било којег другог одговарајућег субјекта. Корисници аеродрома међусобно дијеле плаћање накнаде у пропорцији са укупним бројем свих путника које сваки од њих превезе на и са предметног аеродрома.
- (5) Управни орган аеродрома дужан је раздвојити рачуне за активности у вези помоћи која се пружа лицима са инвалидитетом и лицима смањене покретљивости од рачуна за друге активности, у складу са текућом пословном праксом.
- (6) Управни орган аеродрома дужан је корисницима аеродрома, путем Комитета корисника аеродрома, ако је установљен, или путем другог одговарајућег субјекта, као и извршном органу или органима наведеним у члану 65. овог закона, ставити на располагање ревидирани годишњи преглед наплаћених накнада и начињених трошкова у погледу помоћи која је пружена лицима са инвалидитетом и лицима смањене покретљивости.

Члан 60.

(Квалитативни стандарди за пружање помоћи)

- (1) Са изузетком аеродрома чији је годишњи промет мањи од 150 000 комерцијалних кретања путника, управни орган је дужан да утврди квалитативне стандарде за пружање помоћи, како је утврђено у члану 67. овог закона, и одреди захтјеве у вези са ресурсима за испуњавање наведених стандарда, у сарадњи са корисницима аеродрома, путем Комитета корисника аеродрома ако је установљен, и организацијама које представљају путнике са инвалидитетом и путнике смањене покретљивости.
- (2) У утврђивању таквих стандарда, обавезно треба водити рачуна о међународно признатим политикама и кодексима понашања у погледу олакшавања превоза лицима са инвалидитетом или лицима смањене покретљивости, нарочито ЕСАС Кодекс доброг понашања при прихвату и отпреми лица смањене покретљивости.
- (3) Управни орган аеродрома дужан је објавити своје квалитативне стандарде.
- (4) Ваздушни оператор и управни орган аеродрома могу постићи договор да, за путнике које ваздушни оператор превози до и са аеродрома, управни орган пружа

помоћ већег стандарда од стандарда утврђених у ставу (1) овог члана или да пружа додатне услуге у односу на оне које су утврђене у члану 67. овог закона.

- (5) У сврху финансирања било којег од поменутих договора, управни орган може ваздушном кориснику наметнути плаћање одређене накнаде поред оне која је утврђена чланом 59. став (3) овог закона, која мора бити транспарентна, усклађена са трошковима и утврђена након консултација са предметним ваздушним оператором.

Члан 61.

(Помоћ ваздушних оператора)

Ваздушни оператор је дужан пружити помоћ из члана 68. овог закона без додатне наплате од лица са инвалидитетом или лица смањене покретљивости који одлазе са, долазе на или су у транзиту кроз аеродром за који важи овај закон под условом да предметно лице испуњава услове из члана 58. став (1), (2) и (4) овог закона.

Члан 62.

(Обука)

Ваздушни превозници и управни органи аеродрома дужни су:

- а) обезбиједити да сво њихово особље, укључујући и особље које упошљава било који подуговарач, које директно пружа помоћ лицима са инвалидитетом или лицима смањене покретљивости, има знање о томе како испунити потребе лица са различитим инвалидитетима или смањеном покретљивости;
- б) обезбиједити обуку о једнакости инвалидних лица и свијести о инвалидности за сво особље које ради на аеродрому које се директно бави путницима;
- ц) обезбиједити да, након запошљавања, сви нови запосленици похађају обуку у вези са инвалидношћу, као и да им се обезбиједе курсеви освјежавања знања према потреби.

Члан 63.

(Надокнада за изгубљена или оштећена инвалидска колица, другу опрему за кретање и помоћна средства)

У случају да се инвалидска колица или друга опрема за кретање или помоћна средства изгубе или оштете за вријеме њиховог прихвата и отпреме на аеродрому или превоза у ваздухоплову, путнику којем припада предметна опрема даје се надокнада у складу са правилима међународног права, одредбама ЕСАА споразума и овог закона.

Члан 64.

(Спречавање одбацивања обавезе)

Обавезе према лицима са инвалидитетом и лицима смањене покретљивости у складу са овим законом не смију се ограничити нити одбацити.

Члан 65.

(Извршни орган и његови задаци)

- (1) Овим законом се утврђује да је BHDCA надлежно тијело које се бави питањима надзора над спровођењем одредаба овог закона о правима лица са инвалидитетом и лица смањене покретљивости.
- (2) BHDCA према потреби предузима неопходне мјере да се обезбиједи поштивање права лица са инвалидитетом и лица смањене покретљивости, укључујући поштивање стандарда наведених у члану 60. став (1) овог закона.
- (3) BHDCA је дужна, према потреби, у складу са ставом (1) овог члана, обезбиједити задовољавајућу примјену члана 59. овог закона, укључујући и одредбе о наплати накнада да би се избјегла неравноправна конкуренција.

Члан 66.

(Жалбени поступак)

- (1) Лице са инвалидитетом или лице смањене покретљивости, које сматра да је овај закон прекршен, може се обратити управном органу аеродрома или предметном ваздушном оператору, зависно од случаја.
- (2) Ако лице са инвалидитетом или лице смањене покретљивости не може на овај начин доћи до задовољавајућег рјешења, може уложити жалбу о наводној повреди овог закона BHDCA.
- (3) Уколико BHDCA прими жалбу у вези са питањем које је у надлежности именованог органа из друге државе која примјењује одредбе у вези са правом лица са инвалидитетом, дужна је жалбу прослиједити органу те друге државе чланице.
- (4) BHDCA је дужна предузети мјере да лица са инвалидитетом и лица смањене покретљивости буду обавијештена о њиховим правима по овом закону, као и о могућности улагања жалбе BHDCA.

Члан 67.

(Помоћ лицима са инвалидитетом и лицима смањене покретљивости)

(1) Помоћ и рјешења неопходна да се лицима са инвалидитетом и лицима смањене покретљивости омогући да:

а) најаве свој долазак на аеродром и захтјев за помоћ на за то означеним тачкама унутар и ван терминалних зграда наведених у члану 56. овог закона;

б) се крећу од означене тачке до пријавног пулта;

ц) пријаве и региструју пртљаг;

д) дођу од пријавног пулта до ваздухоплова, уз завршавање емиграционих, царинских и безбједносних процедура;

е) се укрцају у ваздухоплов, уз обезбијеђен лифт, инвалидска колица или другу неопходну помоћ, по потреби;

ф) дођу од врата ваздухоплова до својих сједишта;

г) смјесте и покупе свој пртљаг у ваздухоплову;

х) дођу од својих сједишта до врата ваздухоплова;

и) се искрцају из ваздухоплова, уз обезбијеђен лифт, инвалидска колица или другу неопходну помоћ, по потреби;

ј) дођу од ваздухоплова до простора за преузимање пртљага и покупе свој пртљаг, уз завршавање емиграционих, царинских и безбједносних процедура;

к) дођу од простора за преузимање пртљага до означене тачке;

л) стигну на везани лет када су у транзиту, уз помоћ и на ваздушној и на земаљској страни, као и у оквиру и између терминала, према потреби;

м) дођу до тоалета, ако је потребно.

(2) Када лицу са инвалидитетом или лицу смањене покретљивости помоћ пружа лице које је у његовој пратњи, том лицу се мора, на захтјев, дозволити да неопходну помоћ пружи на аеродрому, као и при укрцавању и искрцавању.

(3) Прихват и отпрема све неопходне опреме за кретање, укључујући и опрему, као што су електрична инвалидска колица, за што је потребно упозорење 48 сати унапријед, и која подлијеже евентуалним просторним ограничењима у ваздухоплову, као и примјени одговарајућих прописа који се тичу опасног терета.

- (4) Привремена замјена оштећене или изгубљене опреме, при чему није обавезна замјена једнаког једнаким.
- (5) Прихват и отпрема признатих паса помагача, према потреби.
- (6) Достављање информација потребних за лет, у приступачним форматима.

Члан 68.

(Помоћ ваздушних превозника)

- (1) Ваздушни оператори ће обезбиједити превоз признатих паса помагача у кабини посебним прописима донесеним у складу са овим законом.
- (2) Поред медицинске опреме, ваздушни оператор ће обезбиједити превоз највише два комада опреме за кретање по једном лицу са инвалидитетом или лицу смањене покретљивости, укључујући електрична инвалидска колица, за што је потребно упозорење 48 сати унапријед, и која подлијеже евентуалним просторним ограничењима у ваздухоплову, као и примјени одговарајућих прописа који се тичу опасног терета.
- (3) Ваздушни оператори ће обезбиједити достављање битних информација у вези са летом, у приступачним форматима.
- (4) Ваздушни оператор ће учинити све у оквиру својих могућности да се, на захтјев, ред сједења постави тако да задовољи потребе лица са инвалидитетом или лица смањене покретљивости а у складу са безбједносним захтјевима и расположивошћу.
- (5) Ваздушни оператор ће обезбиједити помоћ у одласку у тоалет, ако је потребно.
- (6) Када лицу са инвалидитетом или лицу смањене покретљивости помоћ пружа лице из његове пратње, ваздушни оператор ће учинити све у оквиру својих могућности да том лицу обезбиједи сједиште одмах поред предметног лица са инвалидитетом или лица смањене покретљивости.

ПОГЛАВЉЕ V - КОМБИНОВАНИ ПРЕВОЗ

Члан 69.

(Комбиновани превоз)

- (1) У случају комбинованог превоза који се дијелом обавља ваздухом, а дијелом било којим другим видом превоза, одредбе овог закона ће се, сагласно члану 22. став (4) овог закона, примијенити само на превоз ваздухом, под условом да превоз ваздухом спада у услове наведене у члану 1. овог закона.
- (2) Ништа наведено у овом закону неће спријечити стране потписнице уговора у случају комбинованог превоза, од уношења услова који се односе на друге видове превоза у документ о ваздушном превозу, под условом да се одредбе овог закона сагледавају у односу на ваздушни превоз.

ПОГЛАВЉЕ VI - ПРЕВОЗ ВАЗДУХОМ КОЈИ ОБАВЉА ОСОБА КОЈА НИЈЕ ОПЕРАТОР ПО УГОВОРУ

Члан 70.

(Оператор по уговору - Садашњи оператор)

Одредбе овог поглавља се примјењују када особа (у даљем тексту: "оператор по уговору"), у својству стране која уговара у своје име, потпише уговор о превозу, који је усклађен са овим законом, са путником или пошиљаоцем робе или са особом која дјелује у име путника или пошиљаоца, и другом особом (у даљем тексту: "садашњи оператор") и обавља, по овлашћењу оператора по уговору, превоз у цјелини или дјелимично, али није, у погледу таквог дијела, узастопни оператор у оквиру значења које му даје овај закон. Такво овлашћење ће се претпоставити као важеће у случају да не постоји доказ који доказује супротно.

Члан 71.

(Појединачна одговорност оператора по уговору и садашњег оператора)

Ако садашњи оператор, у цјелини или дјелимично, обавља превоз, који је у складу са уговором који се наводи у члану 70. овог закона, уређен овим законом, и оператор по уговору и садашњи оператор ће, осим ако се другачије одреди у овом поглављу, подлијегати прописима овог закона, и то први за цјелокупни превоз обрађен овим уговором, а други само за превоз који обавља.

Члан 72.

(Узајамна одговорност)

- (1) Поступци и превиди садашњег оператора и његових службеника и заступника, који дјелују у оквиру својих надлежности, сматраће се, у односу на превоз који је обавио садашњи оператор, поступцима и превидима оператора по уговору.
- (2) Поступци и превиди оператора по уговору и његових службеника и заступника који дјелују у оквиру својих надлежности, такође ће се, у односу на превоз који је обавио садашњи оператор, сматрати поступцима и превидима оператора по уговору. Без обзира на већ наведено, ниједан такав поступак или превид неће изложити садашњег оператора одговорности која прелази износе наведене у члану 26, 27. и 41. овог закона. Било који специјални споразум према којем оператор по уговору преузима обавезе које нису наметнуте овим законом или било које одрицање права или овлашћења пренесених овим законом или било која специјална изјава о улагању у доставу на одредиште, која је обрађена у члану 26. овог закона, неће утицати на садашњег оператора осим ако се он сложи са тим.

Члан 73.

(Прималац жалби и инструкција)

Било која жалба која се уложи или инструкција која се оператору да у складу са овим законом, имаће исти резултат, било да се упућује оператору по уговору или садашњем оператору. Без обзира на наведено, инструкције које су обрађене у члану 14. овог закона биће на снази само ако су упућене на оператора по уговору.

Члан 74.

(Службеници и заступници)

У вези са превозом који обавља садашњи оператор, сваком службенику или заступнику тог оператора или оператора по уговору ће, ако докажу да су дјеловали у оквиру својих овлашћења, бити дозвољено да искористе услове и ограничења одговорности који се, у складу са овим законом, примјењују на оператора чији су службеник или заступник, осим ако се докаже да су дјеловали на начин који их спречава да се позову на ограничења одговорности у складу са овим законом.

Члан 75.

(Прикупљање одштете)

У погледу превоза који обавља садашњи оператор, прикупљање износа које је могуће повратити од тог оператора и оператора по уговору, и од њихових службеника и

заступника који дјелују у оквиру својих овлашћења, неће прелазити највећи износ који је, у складу са овим законом, могуће добити било од оператора по уговору или садашњег оператора, али ниједна од поменутих особа неће бити одговорна за исплату суме која прелази ограничење које се може примијенити на ту особу.

Члан 76.

(Прималац захтјева)

- (1) У погледу превоза који обавља садашњи оператор, може се, по нахођењу тужиоца, против тог оператора или оператора по уговору, или против обојице заједно или одвојено, покренути поступак за наплату штете.
- (2) Ако се поступак покрене само против једног од оператора, тај ће оператор имати право да затражи да и други оператор буде укључен у поступак, при чему ће процедура и резултати исте бити уређени у складу са законом суда који обрађује предмет.

Члан 77.

(Додатна судска надлежност)

Сваки поступак за наплату штете мора бити покренут, по тужби тужиоца, на територији једне од уговорних страна, било пред судом пред којим се поступак може покренути против оператора по уговору, како је и наведено у члану 49. овог закона или на суду који има судску надлежност у мјесту у којем садашњи оператор има боравиште или главно сједиште пословања.

Члан 78.

(Ништавост уговорних одредаба)

Свака уговорна одредба, чија је сврха да ослободи оператора по уговору или садашњег оператора од одговорности према овом поглављу или да одреди нижи лимит од оног који се примјењује према овом поглављу, биће поништена, али поништење било које такве одредбе не подразумијева поништење уговора, који ће и даље подлијегати одредбама овог поглавља.

Члан 79.

(Узајамни односи између оператора по уговору и садашњег оператора)

Осим оног што је наведено у члану 76. овог закона, ниједан члан из овог поглавља неће утицати на права и обавезе између самих оператора, укључујући право на поврат средстава или накнаду штете.

Члан 80.

(Обавезна примјена)

Било која клаузула садржана у уговору о превозу и сви посебни аранжмани у које се ушло прије него што је дошло до штете, којима уговорне стране имају за циљ кршење прописа утврђених овим законом, било одлучујући о Закону који ће се примјењивати, или мијењајући прописе у погледу судске надлежности, биће поништена и неважећа.

ПОГЛАВЉЕ VII – ОСИГУРАЊЕ

Члан 81.

(Осигурање)

- (1) Ваздушни оператор ће имати одговарајуће осигурање које ће обухватити њихову одговорност коју имају у складу са овим законом. Босна и Херцеговина, путем ВНДСА, може тражити од оператора који обавља превоз на њеној територији, да достави доказ о томе да одржава одговарајуће осигурање које обухвата његову одговорност коју има у складу са овим законом и међународним прописима на којим се заснива овај закон.
- (2) Циљ овог закона је утврђивање минималних захтјева у вези са осигурањем за ваздушне операторе и операторе ваздухоплова у погледу путника, пртљага, терета и трећих страна.
- (3) У погледу превоза поште, захтјеви за осигурањем су они који су утврђени Правилником о радној дозволи ваздушног оператора и заједничким правилима за обављање ваздушног превоза.

Члан 82.

(Обим примјене)

- (1) Овај закон се примјењује на све ваздушне операторе и на све операторе ваздухоплова који лете у оквиру, ка, из или преко територије Босне и Херцеговине.

(2) Овај закон се не примјењује на:

- а) државне ваздухоплове;
- б) макете ваздухоплова са МТОМ масом мањом од 20 kg;
- ц) летјелице које полијећу из трка (укључујући моторне параглајдере и змајеве);
- д) везане балоне;
- е) папирне змајеве;
- ф) падобране (укључујући вучене падобране);
- г) ваздухоплове, укључујући једрилице, са МТОМ масом мањом од 500 kg, и микролаке летјелице, које:
  - 1) се користе у некомерцијалне сврхе, или
  - 2) се користе за локалну наставу летења која не обухвата прелажење међународних граница,

у мјери у којој се тиче обавеза осигурања по овом закону које се односе на ризике од рата и тероризма.

Члан 83.

(Принципи осигуравања)

- (1) Ваздушни оператори и оператори ваздухоплова из члана 82. овог закона дужни су да, у складу са овим законом, буду осигурани по питању карактеристичне ваздухопловне одговорности у погледу путника, пртљага, терета и трећих страна. Осигураним ризицима се морају обухватити дјела рата, тероризма, отмице, саботаже, незаконитог заузимања ваздухоплова и грађанских немира.
- (2) Ваздушни оператори и оператори ваздухоплова дужни су обезбиједити осигуравајућу заштиту за сваки лет, без обзира да ли им је коришћени ваздухоплов на располагању кроз власништво или било који облик уговора о најму, или кроз заједничке или франшизне операције, заједничко коришћење кодова или било који други споразум исте природе.

Члан 84.

(Испуњавање услова)

- (1) Ваздушни оператори и, када је неопходно, оператори ваздухоплова, како је наведено у члану 82. овог закона, дужни су показати да поштују захтјеве у вези са осигурањем утврђеним овим законом на начин да ВНДСА доставе примјерак увјерења о осигурању или други доказ о важећем осигурању.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, држава потписнице ЕСАА споразума, преко које се врше летови, може захтијевати да ваздушни оператори и оператори ваздухоплова из члана 82. овог закона предоче доказе о важећем осигурању у складу са овим законом.
- (3) У погледу ваздушних оператора изван подручја ЕСАА споразума и оператора ваздухоплова који користе ваздухоплове регистроване изван тог подручја, достављање доказа о осигурању је довољно за ВНДСА, не доводећи у питање примјену члана 88. став (5) овог закона.
- (4) За потребе овог члана, "држава потписница ЕСАА споразума" означава државу потписницу ЕСАА споразума која је одобрила радну дозволу ваздушном превознику из ЕСАА подручја или државу потписницу ЕСАА споразума у којој је ваздухоплов предметног оператора ваздухоплова регистрован. За ваздушне превознике изван ЕСАА подручја и операторе ваздухоплова који користе ваздухоплове регистроване изван подручја ЕСАА, "држава потписница ЕСАА споразума" означава државу потписницу ЕСАА споразума према којој или из које се обављају летови.

Члан 85.

(Осигурање у погледу одговорности за путнике, пртљаг и терет)

- (1) За одговорност у погледу путника, минимална осигуравајућа заштита је 250 000 SDR по путнику. Међутим, у погледу некомерцијалних операција ваздухоплова са МТОМ од 2700 kg или мање, Босна и Херцеговина, ВНДСА, може поставити нижи ниво минималне осигуравајуће заштите, под условом да је та заштита најмање 100 000 SDR по путнику.
- (2) За одговорност у вези са пртљагом, минимално покриће осигурањем у комерцијалним операцијама је 1 131 SDR-а по путнику.
- (3) За одговорност у вези са теретом, минимално покриће осигурањем у комерцијалним операцијама је 19 SDR-а по килограму.
- (4) Став (1), (2) и (3) се не примјењују у погледу летова изнад територије Босне и Херцеговине које изводе ваздушни оператори изван ЕСАА подручја и оператори ваздухоплова који користе ваздухоплове регистроване изван тог подручја који не укључују слијетања у или полијетање са те територије.

- (5) Вриједности наведене у овом члану се могу мијењати, према потреби, у случајевима када се за тим укаже потреба у измјенама и допунама одговарајућих међународних уговора.

Члан 86.

(Осигурање у погледу одговорности за треће стране)

- (1) У погледу одговорности за треће стране, минимална осигуравајућа заштита по инциденту, за сваки појединачни ваздухоплов, износи:

Категорија а	MTOM (kg)	Минимално осигурање (милиона SDR)
1	< 500	0,75
2	< 1 000	1,5
3	< 2 700	3
4	< 6 000	7
5	< 12 000	18
6	< 25 000	80
7	< 50 000	150
8	< 200 000	300
9	< 500 000	500
10	≥ 500 000	700

- (2) Ако у било ком тренутку осигуравајућа заштита за штете према трећим странама, услед ризика од рата или тероризма, није доступна било којем ваздушном оператору или оператору ваздухоплова на основу појединачне несреће, тај ваздушни оператор или оператор ваздухоплова може испунити своју обавезу за осигуравањем таквих ризика на начин да изврши осигуравање на укупној основи.
- (3) Вриједности наведене у овом члану се могу мијењати, према потреби, у случајевима када се за тим укаже потреба у измјенама и допунама одговарајућих међународних уговора.

Члан 87.

(Изузеће)

Изузеће од одредбе члана 86. овог закона, за ваздухоплове који се не користе у комерцијалне сврхе, односно који се користе за обуку пилота, спортско или аматерско

летење и који се користе само за лет унутар ваздушног простора Босне и Херцеговине, представља најнижа сума осигурања, по једном штетном догађају, која не може бити нижа од:

за ваздухоплове којима MTOM износи:

– мање од 200 kg	8.000 SDR
– мање од 500 kg	25.000 SDR
– мање од 1.000 kg	50.000 SDR
– мање од 2.700 kg	80.000 SDR

Члан 88.

(Спровођење и санкције)

- (1) BHDSA је дужна осигурати да ваздушни оператери и оператори ваздухоплова из члана 82. овог закона поштују Закон у погледу прелета од стране ваздушних оператора изван ЕСАА подручја или ваздухоплова регистрованих изван подручја ЕСАА, који не укључују слијетање у или полијетање из било које државе потписнице ЕСАА споразума, као и у погледу задржавања таквих ваздухоплова у Босни и Херцеговини у сврхе које не укључују ваздушни саобраћај, Босна и Херцеговина може затражити доказ о испуњавању захтјева о осигурању утврђених у овом закону.
- (2) Ако је неопходно, BHDSA може тражити и додатне доказе од предметног ваздушног оператора, оператора ваздухоплова или осигураватеља.
- (3) У погледу ваздушних оператора са ЕСАА подручја, санкције за непоштивање овог закона могу укључивати одузимање радне дозволе, у складу са релевантним одредбама Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине.
- (4) У погледу ваздушних оператора изван подручја ЕСАА и оператора ваздухоплова који користе ваздухоплове регистроване изван тог подручја, санкције могу укључивати одбијање права на слијетање на територију Босне и Херцеговине.
- (5) У случају да BHDSA није увјерена да су задовољени услови из овог закона, неће дозволити ваздухоплову да полети прије него што предметни ваздушни оператор или оператор ваздухоплова достави доказе о одговарајућој осигуравајућој заштити у складу са овим законом.

Члан 89.

(Превоз који се обавља у ванредним околностима)

Одредбе члана 3, 4, 5, 7. и 8, који се односе на документацију о превозу, неће се примјењивати у случају превоза који је обављен у ванредним околностима, ван уобичајеног обима посла оператора.

ПОГЛАВЉЕ VIII - УГОВОР О ОБАВЉАЊУ ДРУГИХ КОМЕРЦИЈАЛНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ У ВАЗДУШНОМ САОБРАЋАЈУ

Члан 90.

(Обим и облик уговора)

- (1) Уговором о обављању других комерцијалних дјелатности правна особа регистрована за обављање тих дјелатности обавезује се извршити услугу ваздухопловом која није превоз особа или ствари, а наручилац те услуге обавезује се платити одређену накнаду.
- (2) Услугом из става (1) овога члана сматрају се нарочито радови у пољопривреди, шумарству или грађевинарству, противпожарној заштити, противградној одбрани, реклами, потрага и спасавање, надзор и патролирање, обука летачког особља, снимање из ваздуха, провјера радионавигационих уређаја и слично.
- (3) Уговор о обављању других комерцијалних дјелатности важећи је ако је склопљен у писаном облику.

Члан 91.

(Одговарајућа примјена одредби)

На уговор о обављању других комерцијалних дјелатности на одговарајући начин се примјењују одредбе члана 5. овог закона и друге релевантне одредбе овог закона.

Члан 92.

(Извршење налога наручиоца услуге)

- (1) Код уговора о обављању других комерцијалних дјелатности, правна особа која обавља такву дјелатност дужна је извршавати налоге наручиоца услуге у границама уговора и према намјени ваздухоплова.
- (2) Правна особа која обавља дјелатности из овог поглавља, није дужна извршити налог наручиоца услуге који би ваздухоплов или особе у ваздухоплову изложио опасности, а ни налог за који се може основано претпоставити да ће, ако се изврши, узроковати штету трећим особама.

Члан 93.

(Одговорност за штету)

(1) Правна особа која обавља дјелатности из овог поглавља, одговара за штету коју наручиоцу у извршењу уговора нанесе особе које су по њеном налогу и за њен рачун радиле на извршењу услуге.

(2) Уговором из става (1) овога члана не може се искључити одговорност за штету коју намјерно или крајњом непажњом нанесе особе које су по налогу и за рачун правне особе која обавља дјелатности из овог поглавља радиле на извршењу услуге.

Члан 94.

(Одговарајућа примјена одредби о одговорности из уговора о превозу особа и ствари)

На штету због смрти, оштећења здравља или повреде наручиоца услуге или особа за које је наручилац услуге одговоран, а које се налазе у ваздухоплову, те на штету због губитка или оштећења наручиоцевих ствари које се налазе у ваздухоплову ради извршења услуге, на одговарајући се начин примјењују одредбе овога закона о одговорности из уговора о превозу особа и ствари.

Члан 95.

(Примјена одредби другог прописа)

Ако овим законом није одређено другачије, на извршење уговора о дјелатности из овог поглавља примјењују се одредбе општих закона о облигационим односима, који важе у Босни и Херцеговини о уговору о дјелу.

Члан 96.

(Примјена одредби овога закона о вануговорној одговорности)

На штету коју ваздухоплов у лету, при испуњењу уговора о дјелатности из овог поглавља, нанесе на земљи, примјењују се одредбе овога закона о вануговорној одговорности.

ПОГЛАВЉЕ IX - ЗАКУП ВАЗДУХОПЛОВА

Члан 97.

(Обим и облик уговора о закупу ваздухоплова)

(1) Уговором о закупу ваздухоплова, према овом закону, закуподавац се обавезује предати закупопримцу на коришћење одређени ваздухоплов, а закупопримац се обавезује да за то плаћа одређену закупнину.

(2) Уговор о закупу ваздухоплова правоснажан је ако је склопљен у писаном облику.

Члан 98.

(Обавезе закуподавца и посаде ваздухоплова)

(1) Закуподавац је обавезан предати закупопримцу ваздухоплов у стању да се може употребљавати према уговореној или уобичајеној намјени.

(2) Ако је уговором о закупу ваздухоплова предвиђено да закуподавац стави на располагање и посаду ваздухоплова, посада је обавезна извршавати налоге закупопримаца.

Члан 99.

(Сношење трошкова коришћења ваздухоплова)

(1) Трошкове коришћења ваздухоплова сноси закупопримац.

(2) Закупопримац не сноси трошкове поправка ваздухоплова потребног за отклањање скривеног недостатка ваздухоплова који је постојао и у вријеме када му је ваздухоплов предат, нити сноси трошкове за штету због губитка ваздухоплова усљед дјеловања више силе.

Члан 100.

(Одржавање ваздухоплова током трајања уговора)

Закупопримац је дужан одржавати ваздухоплов током трајања уговора, а након протеча уговора дужан је вратити ваздухоплов у стању у каквом га је примио и у мјесту у којем га је примио, али не одговара за редовно трошење (хабање) ваздухоплова.

Члан 101.

(Одговорност за штету због недостатка ваздухоплова)

Закуподавац одговара за штету насталу због недостатка који чини ваздухоплов неупотребљивим или смањује његову употребљивост за уговорено или уобичајено искориштавање, а постојао је у вријеме предаје ваздухоплова закупопримцу.

Члан 102.

(Постојање сумње о врсти закљученог уговора)

У случају сумње је ли закључен уговор о закупу или уговор о превозу на одређено вријеме, сматра се да је закључен уговор о превозу на одређено вријеме.

Члан 103.

(Закупнина)

(1) Ако није уговорено другачије, закупнина се плаћа мјесечно унапријед, рачунајући од дана предаје закупљеног ваздухоплова.

(2) Закупнина не припада закуподавцу за вријеме док је закупопримац био спријечен користити ваздухоплов кривњом закуподавца или због скривеног недостатка ваздухоплова ако је тај недостатак постојао у вријеме предаје ваздухоплова закупопримцу.

(3) Закуподавац има право својом изјавом раскинути уговор ако му закупнина није плаћена у року од 15 дана од дана доспијећа, чиме се не дира у његово право на накнаду штете.

(4) У случају из става (3) овог члана уговор ће остати на снази ако закупопримац исплати дужну закупнину прије него што прими изјаву о раскиду.

Члан 104.

(Трајање и раскид уговора о закупу и отказни рок)

(1) Уговор о закупу може се закључити на одређено или неодређено вријеме.

(2) Уговор о закупу може се продужити или раскинути само у писаном облику, ако овим законом није одређено другачије.

(3) Уговор о закупу закључен на неодређено вријеме може се отказати унапријед у року који не може бити краћи од три мјесеца, и то само у писаном облику.

Члан 105.

(Раскид уговора о закупу због немогућности коришћења ваздухоплова)

Уговор о закупу се раскида у случају уништења ваздухоплова, трајне неупотребљивости ваздухоплова, те у случају који се није могао предвидјети, нити спријечити, а који онемогућава коришћење ваздухоплова током закупа.

Члан 106.

(Одустајање од уговора)

(1) Ако трају поправци које сноси закуподавац или се предвиђа да ће трајати дуже времена у односу на вријеме трајања уговора или сврху закључења уговора, закупопримац може својом писаном изјавом одустати од уговора.

(2) У случају из става (1) овог члана закупопримац има право тражити враћање сразмјерног износа плаћене закупнине за вријеме за које је био онемогућен у коришћењу ваздухоплова, без обзира на то је ли одустао од уговора.

Члан 107.

(Закашњење у враћању ваздухоплова)

(1) Ако закупопримац не врати закуподавцу ваздухоплов након протеча времена за враћање предвиђеног уговором о закупу, дужан је платити размјерну накнаду у висини двоструке уговорене закупнине за прекорачено вријеме.

(2) Ако је закупопримац крив за закашњење у враћању ваздухоплова, одговара, поред износа из става (1) овога члана, и за сваку штету коју тиме претрпи закуподавац.

Члан 108.

(Награда за потрагу и спасавање закупљеним ваздухопловом)

Награда за потрагу и спасавање закупљеним ваздухопловом током трајања уговора о закупу припада закупопримцу.

Члан 109.

(Подзакуп)

Закупопримац може дати ваздухоплов у закуп другој (подзакуп) само на основу пристанка закуподавца датог у писаном облику.

ПОГЛАВЉЕ X - ОДГОВОРНОСТ ЗА ШТЕТЕ КОЈЕ ВАЗДУХОПЛОВ У ЛЕТУ НАНЕСЕ НА ЗЕМЉИ

Члан 110.

(Основ одговорности)

(1) Оператор ваздухоплова (носилац подухвата у ваздушном саобраћају) одговара за штету насталу на земљи због смрти, оштећења здравља или повреде трећих особа, те за штету нанесену стварима коју узрокује ваздухоплов у лету, или особе, или ствари које су испале, или су избачене из ваздухоплова у лету, изузев ако се докаже да ваздухоплов у лету, или особе, или ствари које су испале, или су избачене из ваздухоплова у лету, нису биле узрок штете.

(2) Оператор ваздухоплова одговара за штету из става (1) овог члана коју узрокује особа која је, по његовом налогу, или за његов рачун, радила на обављању превоза.

(3) Одредба става (1) овог члана се односи и на штету која је узрокована самим проласком ваздухоплова кроз ваздушни простор ако је до штете дошло због непридржавања одговарајућих прописа о безбједности ваздушног саобраћаја (нпр. штета узрокована звуком и сл).

(4) Сматра се да је ваздухоплов покретан мотором у лету, према ставу (1) овог члана, од тренутка покретања мотора у сврху вожења, односно узлијетања, па све до тренутка заустављања ваздухоплова након слијетања и престанка рада мотора након слијетања, односно вожења.

(5) Ако се ради о ваздухоплову који се не покреће властитим погоном (нпр. једрилица, балон и др.), одговорност за штету из става (1) овог члана траје од тренутка одвезивања, односно почетка узлијетања, па до тренутка поновног везивања након слијетања, односно заустављања након слијетања.

Члан 111.

(Одговорност за штету коју нанесе ваздухоплов у закупу)

За штету из члана 110. став (1) овога закона, коју нанесе ваздухоплов узет у закуп, одговара закупопримац као оператор ваздухоплова.

Члан 112.

(Ослобођење од одговорности)

Особа одговорна за штету према одредбама члана 110. и 111. овог закона (одговорна особа), неће одговарати ако докаже:

- а) да је штета настала радњом оштећеника или особе која је радила по налогу и за рачун оштећеника; или
- б) да је штета настала радњом треће особе; или
- ц) да је штета настала од неког узрока који се налазио изван ваздухоплова, а чије се дјеловање није могло предвидјети, ни избјећи или отклонити.

Члан 113.

(Дјелимично ослобођење од одговорности)

(1) Ако одговорна особа докаже да је настанку штете дјелимично допринио оштећеник или особа која је радила по налогу или за рачун оштећеника, одговорност одговорне особе за накнаду штете смањује се у сразмјеру са доприносом наведених особа у настанку штете.

(2) Ако одговорна особа докаже да је настанку штете дјелимично допринијела трећа особа, она одговара оштећенику солидарно с одговорном особом, а дужна је сносити накнаду, сразмјерно тежини своје кривице.

Члан 114.

(Противправно искоришћавање ваздухоплова)

Ако је одговорној особи ваздухоплов одузет на противправан начин, за штету која од њега потиче не одговара одговорна особа, него онај који му је одузео ваздухоплов, ако одговорна особа није крива за одузимање.

Члан 115.

(Одговорност за штету као посљедицу судара или међусобног ометања ваздухоплова)

За штету из члана 110. овог закона, која настане као посљедица судара или међусобног ометања двају или више ваздухоплова, те за штету коју заједнички нанесу два или више ваздухоплова, одговарају солидарно све одговорне особе.

Члан 116.

(Висина накнаде штете)

- (1) Одговорна особа одговара за штету коју је ваздухоплов учинио стварима на земљи до висине вриједности (цијене) новог ваздухоплова истог типа, односно, уколико се такав тип ваздухоплова више не производи, одговарајућег типа, у вријеме несреће.
- (2) Ако се накнада штете из става (1) овог члана досуђује у облику ренте, укупни износ ренте не може бити већи од износа наведеног у том ставу.
- (3) Прерачунавање посебних права вучења у КМ обавља се по курсу важећем на дан исплате накнаде штете од стране одговорне особе, а ако је у вези с накнадом штете из става (2) овог члана дошло до судског спора, на дан доношења правоснажне пресуде.

Члан 117.

(Када се одговорна особа нема право позивати на границу одговорности)

- (1) На границе одговорности из члана 116. овог закона одговорна особа се нема право позивати ако се докаже да је штету узроковала намјерно или крајњом непажњом.
- (2) Одговорна особа има право позивати се на границу одговорности ако докаже да је особа, која је радила по њеном налогу или за њен рачун, у обављању превоза нанијела штету намјерно или крајњом непажњом, радећи изван оквира својих обавеза.
- (3) Особа, која се противправно користила ваздухопловом којим је узрокована штета, нема право позивати се на границу одговорности из члана 116. овог закона.

Члан 118.

(Одговарајућа примјена одредби на страни ваздухоплов)

Одредбе о ограниченој одговорности из овог дијела Закона примјењиваће се и на страни ваздухоплов уз услове реципроцитета.

Члан 119.

(Одговарајућа примјена одредби на војне, царинске, полицијске и стране државне ваздухоплове)

- (1) Одредбе члана 110 - 118. овог закона се односе и на војне, царинске и полицијске ваздухоплове.
- (2) На страни државни ваздухоплов одредбе овог закона се примјењују уз услове реципроцитета.

ПОГЛАВЉЕ XI – ЗАСТАРА ПОТРАЖИВАЊА

Члан 120.

(Застара и започињање застаре)

- (1) Потраживање из уговора о превозу, те регресна потраживања у вези с тим уговором, застаријевају за двије године.
- (2) Потраживања из уговора о обављању других комерцијалних дјелатности у ваздушном саобраћају, и потраживања за накнаду штете код одговорности, те регресна потраживања у вези с наведеном тражбином застаријевају за једну годину.
- (3) Потраживања из уговора о осигурању застаријевају за пет година.
- (4) Застаријевање почиње тећи:
  - а) код уговора о превозу путника:
    - 1) у случају смрти, физичке повреде путника или закашњења у превозу - од дана када је ваздухоплов стигао или требао стићи у мјесто одредишта,
    - 2) у случају смрти која је наступила након искрцавања путника из ваздухоплова, као последица повреде настале током превоза од дана смрти, али тужба мора бити поднесена најкасније у року од 3 године од дана када је ваздухоплов стигао или требао стићи у мјесто одредишта,
  - б) код превоза ручног пртљага - од дана када је ваздухоплов стигао или требао стићи у мјесто одредишта,
  - ц) код превоза предатог пртљага и ствари:

- 1) у случају губитка или оштећења - од дана када је предат, односно, требао бити предат у мјесту одредишта;
  - 2) у случају закашњења у превозу - од дана када је предат у мјесту одредишта;
  - 3) у случају осталих потраживање - од дана када је тражбину требало испунити;
- а) код уговора о прихвату и отпреми путника, пртљага и ствари - од дана одређеног у тачки ц) алинејама 1) до 3) овога става,
- б) код уговора о обављању других комерцијалних дјелатности у ваздушном саобраћају - од дана доспјелости потраживања,
- ц) код одговорности - од дана када је оштећени сазнао за штету и за особу која је нанијела штету, а најкасније у року од три године од дана када је настала штета,
- д) код регресних захтјева - од дана када је настала обавеза исплате потраживања на основу судске одлуке или на основу сваког другог акта којим се оснива право на регрес,
- е) код уговора о осигурању:
- 1) за потраживања накнаде штете нанесене трећим особама - од дана када осигураник добије захтјев треће особе за накнаду штете;
  - 2) за остале потраживања - првог дана након протекла календарске године у којој је настала потраживање.

(5) Начин израчунавања тог периода ће одредити суд који води поступак.

ПОГЛАВЉЕ XII - ПРЕКРШАЈНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 121.

(Прекршаји оператора или других правних, одговорних и физичких особа)

- (1) Новчаном казном од 5.000,00 до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај оператор или друга правна особа:
  - а) ако ускрати прописана права и помоћ путницима у случају кашњења лета, ускраћивања укрцавања или отказивања лета;

б) ако најкасније петнаест дана од дана утврђивања идентитета физичке особе с правом на накнаду штете не исплати аванс накнаде штете;

ц) ако приликом продаје услуга ваздушног превоза не осигура да су сажети главних одредаба, које уређују његову одговорност према путницима и њиховом пртљагу, укључујући рокове за подношење тужбе за накнаду штете и могућност давања посебне изјаве о пртљагу, доступни путницима;

д) ако ускрати прописана права и помоћ особама с инвалидитетом или особама смањене покретљивости.

(2) За прекршај из става (1) овога члана казниће се и одговорна особа оператора или друге правне особе новчаном казном од 1.000,00 до 3.000,00 КМ.

(3) За прекршај из става (1) овога члана казниће се и друга физичка особа новчаном казном од 500,00 до 3.000,00 КМ.

Члан 122.

(Прекршаји оператора аеродрома или других правних особа)

(1) Новчаном казном од 5.000,00 до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај оператор аеродрома или друга правна особа ако ускрати прописана права и помоћ особама с инвалидитетом или особама смањене покретљивости.

(2) За прекршај из става (1) овога члана казниће се и одговорна особа оператора аеродрома, новчаном казном од 1.000,00 до 3.000,00 КМ.

(3) За прекршај из става (1) овога члана казниће се и друга физичка особа, новчаном казном од 500,00 до 3.000,00 КМ.

Члан 123.

(Спровођење прекршајног поступка)

Прекршајни поступак по прекршајима из овога закона спроводи се према одредбама Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине и Закона о прекршајима ("Службени гласник БиХ", број: 20/04).

ПОГЛАВЉЕ XIII – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 124.

(Примјена овог закона)

На односе настале прије дана ступања на снагу овог закона примјењују се прописи који су били на снази у вријеме настанка тих односа.

Члан 125.

(Престанак важења других прописа)

Ступањем на снагу овог закона престају да важе одредбе Закона о облигационим и основним материјално–правним односима у ваздушној пловидби – Први до Трећи дио ("Службени лист СФРЈ", број: 22/22 и 18/85), који је преузет Уредбом са законском снагом о преузимању и примјењивању савезних закона који се у Босни и Херцеговини примјењују као републички закони ("Службени лист РБиХ", број: 2/92).

Члан 126.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине".

ПСБиХ број: _____

Датум: _____

Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

А) УСТАВНОПРАВНИ И ЗАКОНСКИ ОСНОВ ЗА УВОЂЕЊЕ ПРОПИСА

Уставноправни основ за доношење Закона о облигационим односима у цивилном ваздухопловству Босне и Херцеговине налази се у члану IV. 4. а) Устава Босне и Херцеговине.

Б) РАЗЛОГЕ ЗА УВОЂЕЊЕ ПРОПИСА И ОБЈАШЊЕЊЕ ОДАБРАНЕ ПОЛИТИКЕ

Законом о облигационим односима у цивилном ваздухопловству Босне и Херцеговине уређују се облигационо – правни односи, који се односе на међународни превоз путника, пртљага и терета, а који се обавља ваздухопловом за накнаду. Овај закон подједнако се примјењује и на произвољан превоз ваздухопловом који врши ваздушни оператор. Овим законом се примјењују одговарајуће одредбе: Конвенције о уједначавању одређених правила у међународном саобраћају ваздухом (у даљем тексту: Монреалска конвенција), Уредбе Савјета (ЕЗ) број 2027/97 од 9. октобра 1997. о одговорности ваздушног оператора у случају несреће, Уредбе (ЕЗ) број 889/2002 Европског парламента и Савјета од 13. маја 2002, која допуњава Уредбу Савјета 2027/97, Уредбе (ЕЗ) број 785/2004 Европског парламента и Савјета од 21. априла 2004. о захтјевима обезбјеђења за ваздушне превознике и операторе ваздухоплова, Уредбе Комисије (ЕУ) 285/2010 од 06. априла 2010. године којом се мијења и допуњава Уредба (ЕЗ) број 785/2004 Европског парламента и Савјета о захтјевима у вези обезбјеђења за ваздушне операторе и операторе ваздухоплова, Уредбе (ЕЗ) 261/2004 Европског парламента и Савјета од 11. фебруара 2004. којом се успостављају заједничка правила за компензацију и помоћ путницима у случајевима ускраћивања укрцавања о отказивања летова или дугих чекања на летове, којом се опозива Уредба (ЕЗ) 295/91, и Уредбе (ЕЗ) број 1107/2006 Европског парламента и Савјета од 5. јула 2006. године у погледу права особа са инвалидитетом и особа са ограниченом покретљивошћу када путују ваздушним путем.

Предметним законом, Босна и Херцеговина ће испунити још један од кључних услова из Мултилатералног споразума о успостављању заједничке европске ваздухопловне области (ЕСАА), који је иста ратификовала 2008. године, и обавезала се на његово извршавање. Предметним споразумом, Босна и Херцеговина се обавезала на усклађивање свог законодавства са законодавством Европске уније. Законом о облигационим односима Босне и Херцеговине, Босна и Херцеговина ће испунити услове постављене у првој транзиционој фази, која је садржана у Анексу V Протокола II овог Споразума.

Ц) УСКЛАЂЕНОСТ ПРОПИСА С ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Закон о облигационим односима у цивилном ваздухопловству Босне и Херцеговине је у потпуности усклађен са Уредбом Савјета (ЕЗ) број 2027/97 од 9. октобра 1997. о одговорности ваздушног оператора у случају несреће, Уредбом (ЕЗ) број 889/2002 Европског парламента и Савјета од 13. маја 2002, која допуњава Уредбу Савјета 2027/97, Уредбом (ЕЗ) број 785/2004 Европског парламента и Савјета од 21. априла 2004. о захтјевима обезбјеђења за ваздушне превознике и операторе ваздухоплова, Уредбом Комисије (ЕУ) 285/2010 од 06. априла 2010. године којом се мијења и допуњава Уредба (ЕЗ) број 785/2004 Европског парламента и Савјета о захтјевима у вези обезбјеђења за ваздушне операторе и операторе ваздухоплова, Уредбом (ЕЗ) 261/2004 Европског парламента и Савјета од 11. фебруара 2004. којом се успостављају заједничка правила за компензацију и помоћ путницима у случајевима ускраћивања укрцавања о отказивања летова или дугих чекања на летове, којом се опозива Уредба (ЕЗ) 295/91 и Уредбом (ЕЗ) број 1107/2006 Европског парламента и Савјета од 5. јула 2006. године у погледу права особа са инвалидитетом и особа са ограниченом покретљивошћу када путују ваздушним путем, што је потврђено Мишљењем о усклађености преднацрта Закона о облигационим односима у цивилном ваздухопловству Босне и Херцеговине са *acquis*, Дирекције за европске интеграције број: 03/A-06-2-СБ-421-2/13 од 26.03.2013. године.

Д) ПРОВЕДБЕНИ МЕХАНИЗМИ И НАЧИН ОБЕЗБЈЕЂИВАЊА ПОШТИВАЊА ПРОПИСА

Проведбени механизми и начини обезбјеђивања поштивања прописа су садржани у предметном пропису.

Е) ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОПИСА И ФИНАНСИЈСКИ ЕФЕКТИ ЗАКОНА

Финансијска средства за спровођење предметног прописа потребно је обезбиједити у буџетима авиокомпанија.

Ф) ОПИС КОНСУЛТАЦИЈА ВОЂЕНИХ У ПРОЦЕСУ ИЗРАДЕ ПРОПИСА

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине је преднацрт Закона о облигационим односима у цивилном ваздухопловству Босне и Херцеговине објавила на својој веб страници, како би све заинтересоване стране могле дати своје мишљење на исти. У поступку консултација, на предметни пропис достављени су коментари Међународног аеродрома Сарајево и Међународног аеродрома Тузла. Поред тога, ВНДСА је прибавила мишљење DEI о усклађености прописа са *acquis*. Након достављеног мишљења од стране DEI, предметни пропис ће бити достављен Уреду за законодавство и Министарству финансија и трезора Босне и Херцеговине на давање мишљења.

Г) РАСПОРЕД ЕВЕНТУАЛНОГ ПОНОВНОГ ПРЕИСПИТИВАЊА УВЕДЕНОГ ПРОПИСА

Предметним прописом није предвиђена ревизија истог. Предметни пропис ће бити мијењан у складу са измјенама EU прописа који уређују област коју уређује предметни пропис.

UPOREDNI PRIKAZ USKLADENOSTI

Datum izrade: 05.03.2013.godine

1. Naziv propisa :

Uredba 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. februara 2004. o utvrđivanju zajedničkih pravila u vezi s nadoknadom i pomoći putnicima u slučaju zabrane ukraja i otkazivanja ili drugih kašnjenja letova, kojom se ukida Uredba (EEZ) br. 295/91 (Sl.gl. L 46, 17.2.2004)

Regulation No 261/2004 of the European Parliament and of the Council of 11 February 2004 establishing common rules on compensation and assistance to passengers in the event of denied boarding and of cancellation or long delay of flights, and repealing Regulation (EEC) No 295/91 (OJ L 46, 17.2.2004)

CELEX oznaka: 32004R0261

Predmet reguliranja: Prava putnika, pod određenim uslovima, u slučajevima kada je njihov let otkazan , odložen ili im je protiv njihove volje uskraćeno ukrcavanje

Cilj reguliranja: Obezbjedivanje visokog nivoa zaštite putnika kao i sistem kompenzacije za putnike koji su pogođeni uskraćenim ukrcavanjem, otkazivanje ili kašnjenjem letova.

2. Naziv nacrtal/prijedloga propisa: Zakon o obligacionim odnosim u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine Law of obligation relations in civil aviation of Bosnia and Herzegovina

Predmet reguliranja: Predmet ovog Zakona predstavljaju obligaciono – pravni odnosi, koji se odnose na međunarodni prevoz putnika, prtljaga i tereta, a koji se obavlja zrakoplovom za naknadu.

Cilj reguliranja: Ciljevi koji se žele postići donošenjem Zakona jesu:

- Unifikacija pravila vezanih za mastanak, promjene i prestanak obligaciono – pravnih odnosa u civilnom zrakoplovstvu i;
- Usaglašenost obligaciono – pravnih pravila sa pravilima sadržanim u međunarodnim propisima (Montrealska konvencija).

3. Usklađenost sa primarnim izvorom prava Evropske unije:

Ugovor o funkcioniranju Evropske unije, prečišćeni tekst 2010/C83/01, Glava VII: Zajednička pravila o tržišnom natjecanju, oporezivanju i usklađivanju zakonodavstava, Poglavlje 3: Usklađivanje zakonodavstava
Potpuno usklađen

4. Usklađenost sa sekundarnim izvorom prava Evropske unije:

Potpuno usklađeno

a) Odredbe propisa EU	b) Odredbe nacrta/prijedloga propisa	c) Usklađenost odredbe nacrta/prijedloga propisa sa odredbama propisa EU	d) Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	e) Predviđeni rok za postizanje potpune usklađenosti
<p>Član 1</p> <p>Predmet</p> <p>1.Ovom Uredbom se utvrđuje, pod uslovima ovdje navedenim, minimum prava za putnike u slučajevima kada:</p> <p>(a) im je protiv njihove volje uskraćeno ukrcavanje;</p> <p>(b) je njihov let otkazan;</p> <p>(c) je njihov let odložen;</p>	<p>Član 28.</p> <p>(Odgovornost zračnog operatora u slučaju uskraćenog ukrcavanja, otkazivanja leta i kašnjenja leta)</p> <p>Ovim Zakonom se utvrđuje, pod uslovima ovdje navedenim, minimum prava za putnike u slučajevima kada:</p> <p>a) je protiv njihove volje uskraćeno ukrcavanje;</p> <p>b) je njihov let otkazan;</p> <p>c) njihov let kasni;</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 1</p> <p>2. Smatra se da primjena ove Uredbe ne dovodi u pitanje odgovarajuće pravne pozicije Kraljevine Španije i Ujedinjenog kraljevstva u smislu spora oko suverenosti nad teritorijom na kojoj je aerodrom smješten.</p>		<p>Neprenosivo</p>	<p>Ova odredba se odnosi isključivo na Kraljevinu Španiju i UK.</p>	
<p>Član 1</p> <p>3. Primjena ove Uredbe na aerodrom Gibraltar će se suspendovati do vremena kada aranžmani u Zajedničkoj deklaraciji koju su 2. decembra 1987. godine sačinila</p>		<p>Neprenosivo</p>	<p>Ova odredba se odnosi isključivo na Kraljevinu Španiju i UK</p>	

Ministarstva spoljnih poslova Kraljevine Španije i Ujedinjenog kraljevstva stupe u praksu. Vlade Španije i Ujedinjenog kraljevstva će obavijestiti Savjet o datumu stupanja u praksu.	<p>Član 2</p> <p>Definicije</p> <p>Za potrebe ove Uredbe:</p> <p>(a) 'avioprevoznik' znači preduzeće za vazdušni transport koje ima važeću radnu dozvolu;</p>			Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe 785/2004, te stepen usklađenosti je naveden u Urednom prikazu usklađenosti Zakona sa navedenom Uredbom.	
<p>Član 2</p> <p>b) 'operativni avioprevoznik' znači avioprevoznik koji obavlja ili namjerava da izvede let po ugovoru sa putnikom ili u ime nekog drugog lica, pravnog ili fizičkog, koje ima ugovor sa tim putnikom;</p>				Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe 1107/2006, te stepen usklađenosti je naveden u Urednom prikazu usklađenosti Zakona sa navedenom Uredbom.	
(c) 'avioprevoznik iz Zajednice' znači avioprevoznik sa važećom	Član 2			Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe	

radnom dozvolom koju mu je izdala određena Država članica u skladu sa odredbama Pravilnika Savjeta (EEC) br. 2407/92 od 23. jula 1992 o licenciranju avioprevoznika (1);			785/2004, te stepen usklađenosti je naveden u Uporednom prikazu usklađenosti Zakona sa navedenom Uredbom.	
<p>Član 2</p> <p>(d) 'turistički operator' znači, sa izuzetkom avioprevoznika, organizator obuhvaćen značenjem Člana 2, tačka 2, Direktive Savjeta 90/314/EEC od 13. juna 1990 o putničkim paket aranžmanima, paket aranžmanima za odmor i paket aranžmanima za obilaske (2);</p>			Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe 1107/2006, te stepen usklađenosti je naveden u Uporednom prikazu usklađenosti Zakona sa navedenom Uredbom.	
<p>Član 2</p> <p>(e) 'paket' označava usluge definisane u Članu 2, tačka 1, Direktive 90/314/EEC;</p>	Član 2	18) "Paket-aranžman" označava unaprijed dogovorenu kombinaciju najmanje dvije od stavki navedenih u čl. 79 Zakona o zaštiti potrošača BiH (Službeni glasnik BiH, 25/06).	Potpuno usklađeno	
<p>Član 2</p> <p>(f) 'karta' znači važeći dokument kojim se daje pravo na prevoz, ili ekvivalent u nepapirnoj formi, uključujući elektronsku formu, koji je</p>	Član 2	4) „karta“ znači važeći dokument kojim se daje pravo na prevoz, ili ekvivalent u nepapirnoj formi, uključujući elektronsku formu, koji je izdat ili za koji je dato	Potpuno usklađeno	

izdat ili za koji je dato ovlaštenje od strane avioprevoznika ili njegovog ovlaštenog predstavnika;	ovlaštenje od strane zračni operatora ili njegovog ovlaštenog predstavnika;			
<p>Član 2</p> <p>(g) 'rezervacija' znači da putnik ima kartu, ili neki drugi dokaz, po kojoj se vidi da je rezervacija prihvaćena ili registrovana od strane avioprevoznika ili turističkog operatora;</p>	<p>Član 2</p> <p>22) „rezervacija“ znači da putnik ima kartu, ili neki drugi dokaz, po kojoj se vidi da je rezervacija prihvaćena ili registrovana od strane zračni operatora ili turističkog operatora;</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 2</p> <p>(h) 'krajnje odredište' znači odredište na karti koja se prezentuje na prijavnom (check-in) šalteru ili, u slučaju direktno vezanih letova, odredište posljednjeg leta; raspoloživi alternativni vezani letovi se ne uzimati u obzir ako se ispoštuje prvobitno planirano vrijeme dolaska;</p>	<p>Član 2</p> <p>8) „krajnje odredište“ znači odredište na karti koja se prezentuje na prijavnom (check-in) šalteru ili, u slučaju direktno vezanih letova, odredište posljednjeg leta; raspoloživi alternativni vezani letovi se ne uzimati u obzir ako se ispoštuje prvobitno planirano vrijeme dolaska;</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 2</p> <p>(i) 'osoba sa smanjenom pokretljivošću' znači osoba čija je pokretljivost pri korištenju prevoza smanjena usljed bilo kakve fizičke invalidnosti (senzorske ili lokomotorne, trajne ili privremene), mentalnog nedostatka, starosne dobi, ili bilo kojeg drugog uzokainvaliditeta, i čija situacija zahtijeva posebnu pažnju i prilagođavanje potrebama date osobe u smislu usluga koje su na raspolaganju svim putnicima;</p>			Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe 1107/2006, te stepen usklađenosti je naveden u Uporednom prikazu usklađenosti Zakona sa navedenom Uredbom.	
Član 2	Član 2	Potpuno usklađeno		

(j) 'uskraćeno ukrcavanje' znači odbijanje od strane avioprevoznika da preveze putnike na određenom letu, iako su se pojavili na ukrcavanju pod uslovima utvrđenim u Članu 3(2), osim kada postoje opravdani razlozi da im se uskrati ukrcavanje, kao što su zdravstveni razlozi, pitanja bezbjednosti ili sigurnosti, ili neodgovarajući putnički dokumenti;	29). „uskraćeno ukrcavanje“ znači odbijanje od strane zračni operatora da preveze putnike na određenom letu, iako su se pojavili na ukrcavanju pod uslovima utvrđenim u Članu 3(2), osim kada postoje opravdani razlozi da im se uskrati ukrcavanje, kao što su zdravstveni razlozi, pitanja bezbjednosti ili sigurnosti, ili neodgovarajući putnički dokumenti;			
(k) 'dobrovoljac' znači osoba koja se pojavila na ukrcavanju pod uslovima utvrđenim u Članu 3(2) i koja pozitivno odgovori na poziv avioprevoznika upućen putnicima koji su voljni da predaju svoje rezervacije u zamjenu za pogodnosti.	2). „dobrovoljac“ znači osoba koja se pojavila na ukrcavanju pod uslovima utvrđenim u članu 3(2) i koja pozitivno odgovori na poziv zračni operatora upućen putnicima koji su voljni da predaju svoje rezervacije u zamjenu za pogodnosti.	Član 2	Potpuno usklađeno	
(l) 'otkazivanje' znači neizvršenje prethodno planiranog leta na kojem je najmanje jedno mjesto rezervisano.	17). „otkazivanje leta“ znači neizvršenje prethodno planiranog leta na kojem je najmanje jedno mjesto rezervisano;	Član 2	Potpuno usklađeno	
1. Ovaj Pravilnik će se primjenjivati: (a) na putnike koji polijeću sa aerodroma koji se nalazi na teritoriji određene Države članice za koju važi Ugovor; (b) na putnike koji polijeću sa aerodroma koji se nalazi u nekoj trećoj	(1). Ovaj Zakon se primjenjuje: a) na putnike koji polijeću sa aerodroma koji se nalazi na teritoriji Bosne i Hercegovine, potpisnice ECAA Sporazuma, (u daljem tekstu ECAA područje);	Član 3. (Područje primjene)	Potpuno usklađeno	

zemlji ka aerodromu smještenom na teritoriji određene Države članice za koju važi Ugovor, osim ako su dobili pogodnosti ili naknadu i ako im je pružena pomoć u toj trećoj zemlji, pod uslovom da je operativni avioprevoznik za dati let avioprevoznik iz Zajednice.	b) na putnike koji poljeću sa aerodroma koji se nalazi u nekoj trećoj zemlji ka aerodromu smještenom na teritoriji Bosne i Hercegovine, osim ako su dobili pogodnosti ili naknadu i ako im je pružena pomoć u toj trećoj zemlji, pod uslovom da je operativni zračni operator za dati let zračni operator države potpisnice ECAA Sporazuma.			
<p>2. Stav 1 će se primjenjivati pod uslovom da:</p> <p>(a) putnici imaju potvrđenu rezervaciju za dati let i da se, osim u slučaju otkazivanja iz Člana 5, pojave na prijavnici (check-in),</p> <p>— na način kako je utvrđeno i u vrijeme unaprijed naznačeno pismenim putem (uključujući i elektronska sredstva) od strane avioprevoznika, turističkog operatora ili ovlaštenog putničkog agenta,</p> <p>ili, ako vrijeme nije naznačeno,</p> <p>— najkasnije 45 minuta prije objavljenog vremena polijetanja, ili</p> <p>(b) je avioprevoznik ili turistički operator premjestio putnike sa leta za koji su imali rezervaciju na drugi let, bez obzira na razlog.</p>	<p>Član 3.</p> <p>(2). Stav (1) će se primjenjivati pod uslovom da:</p> <p>a) putnici imaju potvrđenu rezervaciju za dati let i da se, osim u slučaju otkazivanja iz člana 30. ovog Zakona, pojave na prijavnici (check-in),</p> <p>- na način kako je utvrđeno i u vrijeme unaprijed naznačeno pismenim putem (uključujući i elektronska sredstva) od strane zračnih operatora, turističkog operatora ili ovlaštenog putničkog agenta,</p> <p>ili, ako vrijeme nije naznačeno,</p> <p>- najkasnije 45 minuta prije objavljenog vremena polijetanja; ili</p> <p>b) je zračni operator ili turistički operator premjestio putnike sa leta za koji su imali rezervaciju na drugi let, bez obzira na razlog.</p>	Potpuno usklađeno		

<p>3. Ovaj Pravilnik se neće primjenjivati na putnike koji putuju besplatno ili po umanjenoj cijeni karte koja široj javnosti nije direktno ili indirektno dostupna. Međutim, primjenjivaće se na putnike koji imaju karte koje su izdate po programu za česte putnike ili nekom drugom komercijalnom programu od strane avioprevoznika ili turističkog operatora.</p>	<p>Član 3.</p> <p>(3) Ovaj Zakon se neće primjenjivati na putnike koji putuju besplatno ili po umanjenoj cijeni karte koja široj javnosti nije direktno ili indirektno dostupna. Međutim, primjenjivaće se na putnike koji imaju karte koje su izdate po programu za česte putnike ili nekom drugom komercijalnom programu od strane zračni operatora ili turističkog operatora.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>4. Ovaj pravilnik će važiti samo za putnike koji se prevoze motorizovanim vazduhoplovima sa fiksnim krilima.</p>	<p>Član 3.</p> <p>(4) Ovaj Zakon će važiti samo za putnike koji se prevoze motorizovanim zrakoplovima sa fiksnim krilima.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>5. Ovaj Pravilnik će se primjenjivati na svakog operativnog avioprevoznika koji pruža prevoz putnicima obuhvaćenim stavovima 1 i 2. Kada operativni avioprevoznik koji nema ugovor sa putnikom izvršava obaveze iz ovog Pravilnika, smatraće se da to čini u ime lica koje ima ugovor sa tim putnikom.</p>	<p>Član 3.</p> <p>(5) Ovaj Zakon će se primjenjivati na svakog operativnog zračnog operatora koji pruža prevoz putnicima obuhvaćenim stavovima (1) i (2). Kada operativni zračni operator koji nema ugovor sa putnikom izvršava obaveze iz ovog Zakona, smatraće se da to čini u ime lica koje ima ugovor sa tim putnikom.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>6. Ovim Pravilnikom neće biti ugrožena prava putnika iz Direktive 90/314/EEC. Ovaj Pravilnik neće se primjenjivati u slučajevima kada se određeni paket aranžman otkáže iz razloga koji nisu isti kao razlozi zbog</p>	<p>Član 3.</p> <p>(6) Ovim Zakonom neće biti ugrožena prava putnika predviđena Zakonom o zaštiti potrošača Bosne i Hercegovine (Sl.glasnik BiH 25/06). Ovaj Zakon neće se primjenjivati u slučajevima kada se određeni paket aranžman otkáže iz</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

kojih je otkazan let.	razloga koji nisu isti kao razlozi zbog kojih je otkazan let.		
<p>Član 4</p> <p>Uskraćeno ukrcavanje</p> <p>1. Kada operativni avioprevoznik opravdano očekuje da će morati da uskratiti ukrcavanje na određeni let, prvo će pozvati da dobrovoljci predaju svoje rezervacije u zamjenu za pogodnosti pod uslovima koji će biti dogovoreni između datog putnika i operativnog avioprevoznika. Dobrovoljcima će se pružiti pomoć u skladu sa Članom 8, pri čemu će ta pomoć biti dodatna u odnosu na pogodnosti koje su pomenute u ovom stavu.</p>	<p>Član 29.</p> <p>(Uskraćeno ukrcavanje)</p> <p>(1). Kada operativni zračni operator opravdano očekuje da će morati da uskratiti ukrcavanje na određeni let, prvo će pozvati da dobrovoljci predaju svoje rezervacije u zamjenu za pogodnosti pod uslovima koji će biti dogovoreni između datog putnika i operativnog zračnog operatora. Dobrovoljcima će se pružiti pomoć u skladu sa članom 33. ovog Zakona, pri čemu će ta pomoć biti dodatna u odnosu na pogodnosti koje su pomenute u ovom stavu.</p>	Potpuno usklađeno	
<p>Član 4</p> <p>2. Ako broj dobrovoljaca koji istupe nije dovoljan da se ostalim putnicima sa rezervacijama omogući ukrcavanje na let, tada operativni avioprevoznik može uskratiti ukrcavanje putnicima protiv njihove volje.</p>	<p>Član 29.</p> <p>(2). Ako broj dobrovoljaca koji istupe nije dovoljan da se ostalim putnicima sa rezervacijama omogući ukrcavanje na let, tada operativni zračni operator može uskratiti ukrcavanje putnicima protiv njihove volje.</p>	Potpuno usklađeno	
<p>Član 4</p> <p>3. Ako je ukrcavanje putnicima uskraćeno protiv njihove volje, operativni avioprevoznik im odmah mora izvršiti kompenzaciju u skladu sa Članom 7 i pružiti pomoć u skladu sa Članovima 8 i 9.</p>	<p>Član 29.</p> <p>(3). Ako je ukrcavanje putnicima uskraćeno protiv njihove volje, operativni zračni operator im odmah mora izvršiti kompenzaciju u skladu sa članom 32. ovog Zakona i pružiti pomoć u skladu sa članovima 33. i 34. ovog Zakona.</p>	Potpuno usklađeno	

<p>Član 5</p> <p>Otkazivanje</p> <p>1. U slučaju otkazivanja leta:</p> <p>(a) putnicima će operativni avioprevoznik ponuditi pomoć u skladu sa Članom 8; i</p> <p>(b) putnicima će operativni avioprevoznik ponuditi pomoć u skladu sa Članom 9(1)(a) i 9(2), kao i, u slučaju preusmjerenja kada je opravdano očekivano vrijeme polijetanja novog leta najmanje na dan nakon polijetanja koje je bilo planirano za otkazani let, pomoć utvrđenu u Članu 9(1)(b) i 9(1)(c); i</p> <p>(c) putnici imaju pravo na nadoknadu od strane operativnog avioprevoznika u skladu sa Članom 7, osim ako:</p> <p>(i) su o otkazivanju obaviješteni najmanje dvije sedmice prije predviđenog vremena polijetanja; ili (ii) su o otkazivanju obaviješteni između dvije sedmice i sedmicu prije predviđenog vremena polijetanja a ponuđeno im je preusmjerenje, čime bi im se omogućilo da polete najviše dva sata prije predviđenog vremena polijetanja i da stignu do svog krajnjeg odredišta manje od četiri sata nakon</p>	<p>Član 30.</p> <p>(Otkazivanje)</p> <p>(1) U slučaju otkazivanja leta:</p> <p>a) putnicima će operativni zračni operator ponuditi pomoć u skladu sa članom 33. ovog Zakona; i</p> <p>b) putnicima će operativni zračni operator ponuditi pomoć u skladu sa članom 34. stav (1) tačka (a) i 34. stav (2) ovog Zakona, kao i, u slučaju preusmjerenja kada je opravdano očekivano vrijeme polijetanja novog leta najmanje na dan nakon polijetanja koje je bilo planirano za otkazani let, pomoć utvrđenu u članu 34. stav (1) tačka (b) i 34. stav (1) tačka (c) ovog Zakona; i</p> <p>c) putnici imaju pravo na nadoknadu od strane operativnog zračnog operatora u skladu sa članom 32. ovog Zakona, osim ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - su o otkazivanju obaviješteni najmanje dvije sedmice prije predviđenog vremena polijetanja; ili - su o otkazivanju obaviješteni između dvije sedmice i sedmicu prije predviđenog vremena polijetanja a ponuđeno im je preusmjerenje, čime bi im se omogućilo da polete najviše dva sata prije predviđenog vremena polijetanja i da stignu do svog krajnjeg odredišta manje od četiri sata nakon 	<p>Polupuno usklađeno</p>	
--	---	---------------------------	--

predviđenog vremena slijetanja; ili (ii) su o otkazivanju obaviješteni manje od sedam dana prije predviđenog vremena polijetanja a ponuđeno im je preusmjeravanje, čime bi im se omogućilo da polete najviše jedan sat prije predviđenog vremena polijetanja i da stignu do svog krajnjeg odredišta manje od dva sata nakon predviđenog vremena slijetanja.	predviđenog vremena slijetanja; ili - su o otkazivanju obaviješteni manje od sedam dana prije predviđenog vremena polijetanja a ponuđeno im je preusmjeravanje, čime bi im se omogućilo da polete najviše jedan sat prije predviđenog vremena polijetanja i da stignu do svog krajnjeg odredišta manje od dva sata nakon predviđenog vremena slijetanja.			
<p>Član 5</p> <p>2. Kada se putnici obavijeste o otkazivanju, moraju im se dati objašnjenja u vezi sa mogućim alternativnim prevozom.</p> <p>Član 5</p> <p>3. Operativni avioprevoznik neće biti obavezan da plati nadoknadu u skladu sa Članom 7 ako može da dokaže da je otkazivanje uzrokovano vanrednim okolnostima koje nisu mogle biti izbjegnute čak i da su sve potrebne mjere bile preduzete.</p> <p>Član 5</p> <p>4. Teret dokazivanja u vezi sa pitanjima u pogledu toga da li je i kada je putnik obaviješten o otkazivanju leta će biti na operativnom avioprevozniku</p> <p>Član 6</p>	<p>Član 30.</p> <p>(2). Kada se putnici obavijeste o otkazivanju, moraju im se dati objašnjenja u vezi sa mogućim alternativnim prevozom.</p> <p>Član 30.</p> <p>(3). Operativni zračni operator neće biti obavezan da plati nadoknadu u skladu sa članom 32. ovog Zakona ako može da dokaže da je otkazivanje uzrokovano vanrednim okolnostima koje nisu mogle biti izbjegnute čak i da su sve potrebne mjere bile preduzete.</p> <p>Član 30.</p> <p>(4). Teret dokazivanja u vezi sa pitanjima u pogledu toga da li je i kada je putnik obaviješten o otkazivanju leta će biti na operativnom zračni operatoru.</p> <p>Član 31. (Kašnjenje)</p>	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno

<p>Kašnjenje</p> <p>1. Kada operativni avioprevoznik opravdano očekuje da će određeni let kasniti u odnosu na predviđeno vrijeme polijetanja:</p> <p>(a) dva sata ili više u slučaju letova od 1500 kilometara ili manje; ili</p> <p>(b) tri sata ili više u slučaju svih letova unutar Zajednice od preko 1500 kilometara i svih drugih letova između 1500 i 3500 kilometara; ili</p> <p>(c) četiri sata ili više u slučaju svih letova koji ne potpadaju pod (a) ili (b), putnicima će avioprevoznik ponuditi:</p> <p>(i) pomoć kako je utvrđeno u Članu 9(1)(a) i 9(2); i</p> <p>(ii) pomoć kako je utvrđeno u Članu 9(1)(b) i 9(1)(c), kada je opravdano očekivano vrijeme polijetanja najmanje dan nakon vremena polijetanja koje je prethodno najavljeno; i</p> <p>(iii) pomoć kako je utvrđeno u Članu 8(1)(a), kada je u pitanju kašnjenje od najmanje četiri sata.</p>	<p>(1). Kada operativni zračni operator opravdano očekuje da će određeni let kasniti u odnosu na predviđeno vrijeme polijetanja:</p> <p>a) dva sata ili više u slučaju letova od 1500 kilometara ili manje; ili</p> <p>b) tri sata ili više za letove unutar ECAA područja, dužine između 1500 i 3500 kilometara; ili</p> <p>c) za četiri sata ili više u slučaju svih letova koji ne potpadaju pod (a) ili (b) zračni operator će putnicima ponuditi:</p> <p>(i) pomoć kako je utvrđeno u članu 34. stav (1) tačka (a) i 34. stav (2) ovog Zakona; i</p> <p>(ii) pomoć kako je utvrđeno u članu 34. stav (1) tačka (b) i 34. stav (1) tačka (c) ovog Zakona, kada je opravdano očekivano vrijeme polijetanja najmanje dan nakon vremena polijetanja koje je prethodno najavljeno; i</p> <p>(iii) pomoć kako je utvrđeno u članu 33. stav (1) tačka (a) ovog Zakona, kada je u pitanju kašnjenje od najmanje četiri sata.</p>		
<p>Član 6</p> <p>2. U svakom slučaju, pomoć se mora ponuditi u okviru vremenskih granica navedenih iznad a u odnosu na svaki raspon daljina zasebno.</p>	<p>Član 31.</p> <p>(2) U svakom slučaju, pomoć se mora ponuditi u okviru vremenskih granica navedenih iznad a u odnosu na svaki raspon daljina zasebno.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

<p>Član 7</p> <p>Pravo na nadoknadu</p> <p>1. Kada se pravi referenca na ovaj član, putnici će dobiti nadoknadu u iznosu od:</p> <p>(a) EUR 250 za sve letove od 1500 kilometara ili manje;</p> <p>(b) EUR 400 za sve letove unutar Zajednice od preko 1500 kilometara, i za sve druge letove između 1500 i 3500 kilometara;</p> <p>(c) EUR 600 za sve letove koji ne potpadaju pod (a) ili (b).</p> <p>Pri utvrđivanju daljine, osnova će biti posljednje odredište na kojem će uskraćeno ukrcavanje i otkazivanje izazvati kašnjenje dolaska putnika u odnosu na predviđeno vrijeme.</p>	<p>Član 32.</p> <p>(Pravo na nadoknadu)</p> <p>(1). Pozivanjem na ovaj član, putnici će dobiti nadoknadu u iznosu od:</p> <p>a) EUR 250 za sve letove od 1500 kilometara ili manje;</p> <p>b) EUR 400 za sve letove unutar ECAA područja dužine od preko 1500 kilometara, i za sve druge letove između 1500 i 3500 kilometara;</p> <p>c) EUR 600 za sve letove koji ne potpadaju pod (a) ili (b).</p> <p>Pri utvrđivanju daljine, osnova će biti posljednje odredište na kojem će uskraćeno ukrcavanje i otkazivanje izazvati kašnjenje dolaska putnika u odnosu na predviđeno vrijeme.</p> <p>Vrijednost naknade izražene u EUR, isplaćivat će se u KM (konvertibilna marka) protivvrijednosti. Osnov za obračun naknade u eurima koja se plaća u KM je protivvrijednost deviznog iznosa iskazanog u KM prema važećem kursu Centralne banke, na dan obračuna.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 7</p> <p>2. Kada se putnicima ponudi preusmjerenje do njihovog krajnjeg odredišta kroz alternativni let u skladu sa Članom 8, a čije vrijeme dolaska ne premašuje predviđeno vrijeme dolaska</p>	<p>Član 32.</p> <p>(2) Kada se putnicima ponudi preusmjerenje do njihovog krajnjeg odredišta kroz alternativni let u skladu sa Članom 33 ovog Zakona, a čije vrijeme</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

leta koji je prvobitno rezervisan (a) za dva sata, za sve letove od 1500 kilometara ili manje; ili (b) za tri sata, za sve letove unutar Zajednice od preko 1500 kilometara i sve druge letove između 1500 i 3500 kilometara; ili (c) za četiri sata, za sve letove koji ne padaju pod (a) ili (b), operativni avioprevoznik može za 50% umanjiti nadoknadu predviđenu u stavu 1.	dolaska ne premašuje predviđeno vrijeme dolaska leta koji je prvobitno rezervisan: a) za dva sata, za sve letove od 1500 kilometara ili manje; ili b) za tri sata, za sve letove unutar ECAA područja od preko 1500 kilometara i sve druge letove između 1500 i 3500 kilometara; ili c) za četiri sata, za sve letove koji ne padaju pod (a) ili (b), operativni avioprevoznik može za 50% umanjiti nadoknadu predviđenu u stavu 1.			
<p>Član 7</p> <p>3. Nadoknada iz stava 1 će se isplaćivati u gotovini, elektronskim bankovnim transferom, bankovnim nalogom ili bankovnim čekom ili, uz potpisanu saglasnost putnika, putničkim doznakama (travel vouchers) i/ili kroz druge usluge.</p>	<p>Član 32.</p> <p>(3) Nadoknada iz stava (1) će se isplaćivati u gotovini, elektronskim bankovnim transferom, bankovnim nalogom ili bankovnim čekom ili, uz potpisanu saglasnost putnika, putničkim doznakama (travel vouchers) i/ili kroz druge usluge.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 7</p> <p>4. Razdaljine iz stavova 1 i 2 će se mjeriti metodom velike kružne rute (the great circle route method).</p>	<p>Član 32.</p> <p>(4) Razdaljine iz stavova (1) i (2) će se mjeriti metodom velike kružne rute (the great circle route method).</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 8</p> <p>Pravo na povrat novca ili</p>	<p>Član 33.</p> <p>(Pravo na povrat novca ili preusmjerenje)</p> <p>(1) Putnicima će se ponuditi da izaberu</p>	Potpuno usklađeno		

<p>preusmjerenje</p> <p>1. Kada se pravi referenca na ovaj član, putnicima će se ponuditi da izaberu između:</p> <p>(a) povrat novca u roku od sedam dana, na način predviđen članom 7(3), za puni iznos karte po cijeni za koju je kupljena, za dio ili dijelove putovanja koji nisu realizovani, i za dio ili dijelove koji su već realizovani ako taj let više ne služi nikakvoj svrsi u smislu prvobitnog plana putovanja putnika, zajedno sa, kada je to bitno, - povratnim letom na prvu tačku polijetanja, prvom prilikom;</p> <p>(b) preusmjerenja, pod sličnim uslovima prevoza, na njihovo krajnje odredište, prvom prilikom; ili</p> <p>(c) preusmjerenja, pod sličnim uslovima prevoza, na njihovo krajnje odredište, nekog kasnijeg datuma, po volji putnika, u zavisnosti od raspoloživosti sjedišta.</p>	<p>između:</p> <p>a) povrata novca u roku od sedam dana, na način predviđen članom 32. stav (3) ovog Zakona, za puni iznos karte po cijeni za koju je kupljena, za dio ili dijelove putovanja koji nisu realizovani, i za dio ili dijelove koji su već realizovani ako taj let više ne služi nikakvoj svrsi u smislu prvobitnog plana putovanja putnika, zajedno sa, kada je to bitno, povratnim letom na prvu tačku polijetanja, prvom prilikom;</p> <p>b) preusmjerenja, pod sličnim uslovima prevoza, na njihovo krajnje odredište, prvom prilikom; ili</p> <p>c) preusmjerenja, pod sličnim uslovima prevoza, na njihovo krajnje odredište, nekog kasnijeg datuma, po volji putnika, u zavisnosti od raspoloživosti sjedišta.</p>		
<p>Član 8</p> <p>2. Stav 1(a) će se takođe primjenjivati i na putnike čiji letovi čine dio paket aranžmana, osim prava na povrat novca u slučajevima kada to pravo proizilazi iz Direktive 90/314/EEC.</p>	<p>Član 33.</p> <p>(2) Na putnike čiji letovi čine dio paket aranžmana primjenjuje se stav 1 tačka a) ovog člana, isključujući pravo na nadoknadu u slučajevima u kojima takvo pravo proizilazi iz Zakona o zaštiti potrošača Bosne i Hercegovine (Sl.gl. BiH br.25/06)</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 8</p> <p>3. Kada operativni avioprevoznik, u slučaju kada određeni grad,</p>	<p>Član 33.</p> <p>(3) Kada operativni zračni operator, u</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

metropolu ili regiju opslužuje nekoliko aerodroma, ponudi putniku let do aerodroma koji je alternativa onom za koji je izvršena rezervacija, operativni avioprevoznik će snositi troškove prebacivanja putnika od tog alternativnog aerodroma do aerodroma za koji je izvršena rezervacija ili do nekog drugog obližnjeg odredišta koje je dogovoreno sa putnikom.	slučaju kada određeni grad, metropolu ili regiju opslužuje nekoliko aerodroma, ponudi putniku let do aerodroma koji je alternativa onom za koji je izvršena rezervacija, operativni zračni operator će snositi troškove prebacivanja putnika od tog alternativnog aerodroma do aerodroma za koji je izvršena rezervacija ili do nekog drugog obližnjeg odredišta koje je dogovoreno sa putnikom.			
<p>Član 9</p> <p>Pravo na zbrinjavanje</p> <p>1. Kada se pravi referenca na ovaj Član, putnicima će se besplatno ponuditi:</p> <p>(a) obroci i osvježenja u razumnom odnosu prema vremenu čekanja;</p> <p>(b) hotelski smještaj u slučajevima:</p> <p>— kada je nužno zadržati se tokom jedne ili više noći, ili</p> <p>— kada je nužno zadržati se duže nego što je putnik namjeravao;</p> <p>(c) prevoz na relaciji između aerodroma i mjesta smještaja (hotel ili nešto drugo).</p>	<p>Član 34.</p> <p>(Pravo na zbrinjavanje)</p> <p>(1) Putnicima će se besplatno ponuditi:</p> <p>a) obroci i osvježenja u razumnom odnosu prema vremenu čekanja;</p> <p>b) hotelski smještaj u slučajevima:</p> <p>- kada je nužno zadržati se tokom jedne ili više noći, ili</p> <p>- kada je nužno zadržati se duže nego što je putnik namjeravao;</p> <p>c) prevoz na relaciji između aerodroma i mjesta smještaja (hotel ili nešto drugo).</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 9</p> <p>2. Pored toga, putnicima će se besplatno ponuditi dva telefonska poziva, telex ili faks poruke, ili e-maila.</p>	<p>Član 34.</p> <p>(2) Pored toga, putnicima će se besplatno ponuditi dva telefonska poziva, telex ili faks poruke, ili e-mail.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 9</p>	<p>Član 34.</p>	Potpuno usklađeno		

3. Pri primjeni ovog Člana, operativni avioprevoznik mora posebnu pažnju posvetiti potrebama osoba sa smanjenom pokretljivošću i osoba koje su u njihovoj pratnji, kao i potrebama djece bez pratnje.				
<p>Član 10</p> <p>Unapređivanje i unazađivanje (Upgrading and downgrading)</p> <p>1. Ako operativni avioprevoznik smjesti putnika u klasu višu od one za koju je kupljena karta, može da ne zahtijeva nikakvo dodatno plaćanje.</p>	<p>Član 35.</p> <p>(Smještaj u višu ili nižu klasu)</p> <p>(1) Ako operativni zračni operator smjesti putnika u klasu višu od one za koju je kupljena karta, može da ne zahtijeva nikakvo dodatno plaćanje.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 10</p> <p>2. Ako operativni avioprevoznik smjesti putnika u klasu nižu od one za koju je kupljena karta, onda će, u roku od sedam dana, i na način predviđen Članom 7(3), putniku isplatiti</p> <p>(a) 30% cijene karte za sve letove od 1500 kilometara ili manje, ili</p> <p>(b) 50% cijene karte za sve letove unutar Zajednice od preko 1500 kilometara, osim letova između evropske teritorije Država članica i francuskih prekomorskih područja, i za sve druge letove između 1500 i 3500 kilometara; ili</p> <p>(c) 75% cijene karte za sve letove koji ne potpadaju pod (a) i (b), uključujući letove između evropske teritorije Država članica i francuskih</p>	<p>Član 35.</p> <p>(2) Ako operativni zračni operator smjesti putnika u klasu nižu od one za koju je kupljena karta, onda će, u roku od sedam dana, i na način predviđen članom 32. stav (3) ovog Zakona, putniku isplatiti:</p> <p>a) 30% cijene karte za sve letove od 1500 kilometara ili manje, ili</p> <p>b) 50% cijene karte za sve letove unutar ECAA područja od preko 1500 kilometara, i za sve druge letove između 1500 i 3500 kilometara; ili</p> <p>c) 75% cijene karte za sve letove koji ne potpadaju pod (a) i (b).</p>	Potpuno usklađeno		

prekomorskih područja.				
<p>Član 11</p> <p>Osobe sa smanjenom pokretljivošću ili posebnim potrebama</p> <p>1. Operativni avioprevoznici moraju u prevozu dati prioritet osobama sa smanjenom pokretljivošću i svim osobama ili sertifikovanim psima u njihovoj pratnji, kao i djeci bez pratnje.</p>	<p>Član 53.</p> <p>(Osobe sa smanjenom pokretljivošću ili posebnim potrebama)</p> <p>(1) Operativni zračni prevoznici moraju u prevozu dati prioritet osobama sa smanjenom pokretljivošću i svim osobama ili sertifikovanim psima u njihovoj pratnji, kao i djeci bez pratnje.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 11</p> <p>2. U slučajevima uskraćenog ukrcavanja, otkazivanja ili kašnjenja u bilo kom trajanju, osobe sa smanjenom pokretljivošću i sve osobe u njihovoj pratnji, kao i djeca bez pratnje, će imati pravo na zbrinjavanje u skladu sa Članom 9 što je prije moguće.</p>	<p>Član 53.</p> <p>(2) U slučajevima uskraćenog ukrcavanja, otkazivanja ili kašnjenja u bilo kom trajanju, osobe sa smanjenom pokretljivošću i sve osobe u njihovoj pratnji, kao i djeca bez pratnje, će imati pravo na zbrinjavanje u skladu sa članom 34. ovog Zakona što je prije moguće.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 12</p> <p>Dodatna nadoknada</p> <p>1. Ovaj Pravilnik će se primjenjivati ne dovodeći u pitanje prava putnika na dodatnu nadoknadu. Od takve nadoknade se može odbiti nadoknada koja se dodijeli po ovom Pravilniku.</p>	<p>Član 36.</p> <p>(Dodatna nadoknada)</p> <p>(1) Ovaj Zakon će se primjenjivati ne dovodeći u pitanje prava putnika na dodatnu nadoknadu. Od takve nadoknade se može odbiti nadoknada koja se dodijeli po ovom Zakonu.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 12</p> <p>2. Ne dirajući u relevantne principe i pravila nacionalnog zakona,</p>	<p>Član 36.</p> <p>(2) Ne dirajući u relevantne principe i pravila utvrđena ovim zakonom,</p>	Potpuno usklađeno		

uključujući sudsku praksu, stav 1 se neće primjenjivati na putnike koji su dobrovoljno predali rezervaciju po Članu 4(1).	uključujući i sudsku praksu, stav (1) se neće primjenjivati na putnike koji su dobrovoljno predali rezervaciju po članu 29. stav (1) ovog Zakona.			
<p>Član 13</p> <p>Pravo na ispravku (Right of redress)</p> <p>U slučajevima kada operativni avioprevoznik plati nadoknadu ili ispuni druge obaveze koje mu slijedu po ovom Pravilniku, nijednu odredbu ovog Pravilnika ne treba tumačiti na način da se njom ograničava njegovo pravo da potražuje nadoknadu od bilo kojeg lica, uključujući treće strane, u skladu sa važećim zakonom. Ovim Pravilnikom se naročito neće na bilo koji način ograničavati pravo operativnog avioprevoznika da potražuje naknadu novca od turističkog operatora ili nekog drugog lica sa kojim operativni avioprevoznik ima ugovor. Slično tome, nijednu odredbu ovog Pravilnika ne treba tumačiti na način da se njom ograničava pravo turističkog operatora ili treće strane, sem putnika, sa kojim operativni avioprevoznik ima ugovor, da potražuje povrat novca ili nadoknadu od operativnog avioprevoznika u skladu sa relevantnim važećim zakonima.</p>	<p>Član 37.</p> <p>(Regres)</p> <p>(1)U slučajevima kada operativni zračni operator plati nadoknadu ili ispuni druge obaveze predviđene ovim Zakonom, ima pravo da potražuje nadoknadu od bilo kojeg lica, uključujući treće strane, u skladu sa važećim zakonom.</p> <p>(2)Ovim Zakonom se ne ograničava pravo operativnog zračnog operatora da potražuje naknadu novca od turističkog operatora ili nekog drugog lica sa kojim operativni zračni operator ima ugovor.</p> <p>(3)Odredbe ovog Zakona ne ograničavaju pravo turističkog operatora ili treće strane, sem putnika, sa kojim operativni zračni operator ima ugovor, da potražuje povrat novca ili nadoknadu od operativnog zračnog operatora u skladu sa relevantnim važećim zakonima.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 14</p> <p>Obaveza obavještanja putnika o</p>	<p>Član 38.</p> <p>(Obaveza obavještanja putnika o njihovim pravima)</p>	Potpuno usklađeno		

<p>njihovim pravima</p> <p>1. Operativni avioprevoznik će osigurati da na prijavnici (check-in) bude jasno čitljivo obavještenje sa sljedećim tekstom postavljeno na način da bude jasno vidljivo putnicima: 'Ako vam je uskraćeno ukrcavanje ili je vaš let otkazan na najmanje dva sata, na prijavnici (check-in) ili kapiji za ukrcavanje (boarding gate) potražite tekst u kojem su navedena vaša prava, posebno u pogledu nadoknade i pomoći'.</p>	<p>(1) Operativni zračni operator će osigurati da na prijavnici (check-in) bude postavljeno i jasno vidljivo putnicima, čitljivo obavještenje sa sljedećim tekstom: 'Ako vam je uskraćeno ukrcavanje ili je vaš let otkazan ili odložen na najmanje dva sata, na prijavnici (check-in) ili kapiji za ukrcavanje (boarding gate) potražite tekst u kojem su navedena vaša prava, posebno u pogledu nadoknade i pomoći'.</p>		
<p>Član 14</p> <p>2. Operativni avioprevoznik koji uskraćuje ukrcavanje ili otkazuje let mora svakom putniku koji je time pogođen dati pismeno obavještenje u kojem se navode pravila za nadoknadu i pomoć u skladu sa ovim Pravilnikom. Takođe, i svakom putniku koji je pogođen kašnjenjem od najmanje dva sata mora dostaviti jednako obavještenje. Putniku se u pismenom obliku moraju dati i imenovanom državnom organu iz Člana 16.</p>	<p>Član 38.</p> <p>(2) Operativni zračni operator koji uskraćuje ukrcavanje ili otkazuje let mora svakom putniku koji je time pogođen dati pismeno obavještenje u kojem se navode pravila za nadoknadu i pomoć u skladu sa ovim Zakonom. Takođe, i svakom putniku koji je pogođen kašnjenjem od najmanje dva sata mora dostaviti jednako obavještenje. Putniku se u pismenom obliku moraju dati i kontakt detalji o imenovanom državnom organu iz člana 40. ovog Zakona.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 14</p> <p>3. Kada su u pitanju slijepa i slabovidna lica, odredbe ovog Člana će se primjenjivati kroz upotrebu odgovarajućih alternativnih sredstava</p> <p>Član 15</p>	<p>Član 38.</p> <p>(3) Kada su u pitanju slijepa i slabovidna lica, odredbe ovog člana će se primjenjivati kroz upotrebu odgovarajućih alternativnih sredstava.</p> <p>Član 39.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

<p>Isključivanje odbacivanja odgovornosti</p> <p>1. Obaveze u pogledu putnika u skladu sa ovim Pravilnikom ne mogu se ograničiti ili odbaciti, naročito ne odstupanjem ili restriktivnom klauzulom u ugovoru o prevozu.</p>	<p>(Isključivanje odbacivanja odgovornosti)</p> <p>(1) Obaveze u pogledu putnika u skladu sa ovim Zakonom ne mogu se ograničiti ili odbaciti, naročito ne odstupanjem ili restriktivnom klauzulom u ugovoru o prevozu.</p>		
<p>Član 15</p> <p>2. Ako se, pak, takvo odstupanje ili restriktivna klauzula primijeni u vezi sa putnikom, ili ako putnik nije pravilno obaviješten o svojim pravima pa je iz tog razloga prihvatio nadoknadu koja je manja u odnosu na onu koju predviđa ovaj Pravilnik, putnik će ipak imati pravo da pokrene potrebne postupke pred nadležnim sudovima ili organima a sa ciljem da dobije dodatnu nadoknadu.</p>	<p>Član 39.</p> <p>(2) Ako se, pak, takvo odstupanje ili restriktivna klauzula primijeni u vezi sa putnikom, ili ako putnik nije pravilno obaviješten o svojim pravima pa je iz tog razloga prihvatio nadoknadu koja je manja u odnosu na onu koju predviđa ovaj Zakon, putnik će ipak imati pravo da pokrene postupak pred nadležnim sudom ili organom, a sa ciljem da dobije dodatnu nadoknadu.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 16</p> <p>Prekršaji</p> <p>1. Svaka Država članica će odrediti tijelo koje će biti nadležno za provođenje ovog Pravilnika po pitanju letova sa aerodroma smještenih na njenoj teritoriji i letova od neke treće zemlje do tih aerodroma. Kada je to neophodno, ovo tijelo će preduzimati mjere potrebne da bi se osiguralo poštovanje prava putnika. Države članice će obavijestiti Komisiju o tijelu koje je određeno u skladu sa ovim stavom.</p>	<p>Član 40.</p> <p>(Nadležno tijelo)</p> <p>(1) Ovim Zakonom utvrđuje se da je BHĐCA nadležno tijelo za provođenje ovog Zakona po pitanju letova sa aerodroma smještenih na njenoj teritoriji i letova od neke treće zemlje do tih aerodroma. Kada je to neophodno, BHĐCA će preduzimati mjere potrebne da bi se osiguralo poštovanje prava putnika.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

<p>Član 16</p> <p>2. Bez obzira na član 12, svaki putnik se može žaliti svakom tijelu koje je određeno po stavu 1, ili bilo kojem nadležnom organu koje odredi neka od Država članica, na navodno kršenje ovog Pravilnika na bilo kojem aerodromu smještenom na teritoriji određene Države članice ili u vezi sa bilo kojim letom od određene treće zemlje do aerodroma smještenom na datoj teritoriji.</p>	<p>Član 40.</p> <p>(2) Bez obzira na član 36., svaki putnik se može žaliti BHDCA, na navodno kršenje ovog Zakona na bilo kojem aerodromu smještenom na teritoriji BiH ili u vezi sa bilo kojim letom od određene treće zemlje do aerodroma smještenom na teritoriji BiH.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 16</p> <p>3 Sankcije koje utvrde Države članice za kršenje ovog Pravilnika moraju biti djelotvorne, srazmjerne i obeshrabrujuće.</p>	<p>Član 40.</p> <p>(3) Sankcije koje utvrdi BHDCA za kršenje ovog Zakona moraju biti djelotvorne, srazmjerne i obeshrabrujuće.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>5. Usklađenost sa ostalim izvorima prava EU: <i>Multilateralni sporazum o zajedničkoj evropskoj zrakoplovnoj oblasti – European Common Aviation Area (ECAA), 2006. Ratificiran 2007 od strane Parlamentarne skupštine BiH</i></p>			

UPOREDNI PRIKAZ USKLAĐENOSTI ¹	
Datum izrade: 05.03.2013.godine	
1. Naziv propisa : EU: UREDBA (EC) br. 785/2004 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 21. aprila 2004. o zahtjevima u vezi sa osiguranjem za sve zračne prijevoznike i operatore zrakoplova (Sl. gl. L 138, 30.4.2004)	
Regulation (EC) No 785/2004 of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on insurance requirements for air carriers and aircraft operators (OJ L 138, 30.4.2004)	
CELEX oznaka: 32004R0785	
Predmet reguliranja: zahtjevi u vezi sa osiguranjem za sve zračne prijevoznike i operatore zrakoplova	
Cilj reguliranja: Cilj ove Uredbe je utvrđivanje minimalnih zahtjeva u vezi sa osiguranjem za zračne prijevoznike i operatore zrakoplova u pogledu putnika, prtljaga, tereta i trećih strana.	
2. Naziv nacrta/prijedloga propisa: Zakon o obligacionim odnosim u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine Law of obligation relations in civil aviation of Bosnia and Herzegovina	
Predmet reguliranja: Predmet ovog Zakona predstavljaju obligaciono – pravni odnosi, koji se odnose na međunarodni prevoz putnika, prtljaga i tereta, a koji se obavlja zrakoplovom za naknadu.	
Cilj reguliranja: Ciljevi koji se žele postići donošenjem Zakona jesu: <ul style="list-style-type: none"> • Unifikacija pravila vezanih za mastanak, promjene i prestanak obligaciono – pravnih odnosa u civilnom zrakoplovstvu i; • Usaglašenost obligaciono – pravnih pravila sa pravilima sadržanim u međunarodnim propisima (Montrealska konvencija). 	
3. Usklađenost sa primarnim izvorom prava Evropske unije: Ugovor o funkcioniranju Evropske unije, prečišćeni tekst 2010/C83/01, Glava VII: Zajednička pravila o tržišnom natjecanju, oporezivanju i usklađivanju zakonodavstava, Poglavlje 3: Usklađivanje zakonodavstava Potpuno usklađen	
4. Usklađenost sa sekundarnim izvorom prava Evropske unije: Potpuno usklađeno	

¹ Konsolidovana Uredba vijeća br. 785/2004. od 21. aprila 2004. o o zahtjevima u vezi sa osiguranjem za sve zračne prijevoznike i operatore zrakoplova izmijenjena uredbom br. 285/2010 Evropskog parlamenta i Vijeća 06. aprila 2010. godine.

a) Odredbe propisa EU	b) Odredbe nacрта/prijedloga propisa	c) Usklađenost odredbe nacрта/prijedloga propisa sa odredbama propisa EU	d) Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	e) Predviđeni rok za postizanje potpunog usklađenosti
<p>Član 1</p> <p>Cilj</p> <p>1. Cilj ove Uredbe je utvrđivanje minimalnih zahtjeva u vezi osiguranja za vazdušne prevoznike i operatore vazduhoplova u pogledu putnika, prtljaga, tereta i trećih strana.</p>	<p>Član 81.</p> <p>(2). Cilj ovog Zakona je utvrđivanje minimalnih zahtjeva u vezi osiguranja za zračne operatore i operatore zrakoplova u pogledu putnika, prtljaga, tereta i trećih strana.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 1</p> <p>2. U pogledu prevoza pošte, zahtjevi za osiguranjem su oni koji su utvrđeni Uredbom (EEC) br. 2407/92 i nacionalnim zakonima država članica.</p>	<p>Član 81.</p> <p>(3). U pogledu prevoza pošte, zahtjevi za osiguranjem su oni koji su utvrđeni Pravilnikom o radnoj dozvoli zračnog operatora i zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prevoza („Službeni glasnik BiH“ broj 66/10).</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 2</p> <p>Obim primjene</p> <p>1. Ova Uredba se primjenjuje na sve</p>	<p>Član 82.</p> <p>(1). Ovaj Zakon se primjenjuje na sve zračne operatore i na sve operatore</p>	Potpuno usklađeno		

<p>vazdušne prevoznike i na sve operatore vazduhoplova koji lete u okviru, ka, iz, ili preko teritorije određene države članice na koju se Ugovor odnosi.</p>	<p>zrakoplova koji lete u okviru, ka, iz, ili preko teritorije Bosne i Hercegovine.</p>		
<p>2. Ova Uredba se ne primjenjuje na:</p> <p>Član 2</p> <p>(a). Državne vazduhoplove na koje upućuje Član 3(b) Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, potpisan 07. decembra 1944. u Čikagu;</p> <p>(b). makete vazduhoplova sa MTOM masom manjom od 20kg;</p> <p>(c). letjelice koje polijeću iz trka (uključujući motorne paraglajdere i zmajeve);</p> <p>(d). vezane balone;</p> <p>(e). papirne zmajeve;</p> <p>(f). padobrane (uključujući vučene padobrane);</p> <p>(g). vazduhoplove, uključujući jedrilice, sa MTOM masom manjom od 500 kg, i mikrolake letjelice, koje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — se koriste u nekomercijalne svrhe, ili — se koriste za lokalnu nastavu letenja koja ne obuhvata prelaženje međunarodnih granica, <p>u mjeri u kojoj se tiče obaveza osiguranja po ovoj Uredbi koje se odnose na rizike od rata i terorizma.</p>	<p>Član 82.</p> <p>(2). Ovaj Zakon se ne primjenjuje na:</p> <p>(a) Državne zrakoplove na koje upućuje član 3(b) Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, potpisan 07. decembra 1944. u Čikagu;</p> <p>(b) makete zrakoplova sa MTOM masom manjom od 20 kg;</p> <p>(c) letjelice koje polijeću iz trka (uključujući motorne paraglajdere i zmajeve);</p> <p>(d) vezane balone;</p> <p>(e) papirne zmajeve;</p> <p>(f) padobrane (uključujući vučene padobrane);</p> <p>(g) zrakoplove, uključujući jedrilice, sa MTOM masom manjom od 500 kg, i mikrolake letjelice, koje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se koriste u nekomercijalne svrhe, ili • se koriste za lokalnu nastavu letenja koja ne obuhvata prelaženje međunarodnih granica, <p>u mjeri u kojoj se tiče obaveza osiguranja po ovom Zakonu koje se odnose na rizike od rata i terorizma.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>3. Smatra se da primjena ove Uredbe na Gibraltarski aerodrom ne dovodi u pitanje odgovarajuće pravne pozicije Kraljevine Španije i Ujedinjenog Kraljevstva sa obzirom</p> <p>Član 2</p>		<p>Neprenosivo</p>	<p>Odredba se odnosi isključivo na teritorij Kraljevine Španije i</p>

na spor oko suvereniteta nad teritorijom na kojoj je smješten aerodrom.		UK.	
<p>Član 2</p> <p>4. Primjena ove Uredbe na Gibraltarski aerodrom je suspendovana dok aranžmani iz Zajedničke deklaracije koju su 02. decembra 1987. sačinili Ministri spoljnih poslova Kraljevine Španije i Ujedinjenog Kraljevstva ne stupe na snagu. Vlade Španije i Ujedinjenog Kraljevstva će obavijestiti Savjet o datumu stupanja na snagu</p>	<p>Član 2</p> <p>31) „zračni operator“ označava preduzeće za zračni prevoz sa važećom operativnom dozvolom.</p>	<p>Neprenosivo</p>	<p>Određba se odnosi isključivo na teritorij Kraljevine Španije i UK.</p>
<p>Član 3</p> <p>Definicije</p> <p>U svrhe ove Uredbe:</p> <p>(a) 'vazdušni prevoznik' označava preduzeće za vazdušni transport koje posjeduje važeću radnu dozvolu;</p> <p>(b) 'vazdušni prevoznik iz Zajednice' označava vazdušnog prevoznika sa važećom radnom dozvolom koju je izdala određena država članica u skladu sa Uredbom (EEC) br. 2407/92;</p>	<p>Član 2.</p> <p>32) „zračni operator države potpisnice ECAA sporazuma“ je zračni operator kojem je nadležno tijelo države potpisnice ECAA Sporazuma izdalo važeću operativnu dozvolu u skladu sa odredbama Pravilnika o radnoj dozvoli zračnog operatera i zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prevoza (Sl. glasnik BiH 66/10.).</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>
<p>(c) 'operator vazduhoplova' označava lice ili</p>		<p>Navedeni</p>	

subjekat, koji nije vazdušni prevoznik, koji stalno i efektivno raspolaže korištenjem i operativnih vođenjem vazduhoplova; operatorom se smatra fizičko ili pravno lice na čije je ime vazduhoplov registrovan, osim ako to lice može dokazati da je drugo lice operator			termin se ne koristi u ovom Zakonu te iz tog razloga nije preuzet.	
<p>(d) 'let' označava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u pogledu putnika i ručnog prtljaga, period transporta putnika vazduhoplovom, uključujući njihovo uкрcavanje i iskrčavanje — u pogledu tereta i predatog prtljaga, period transporta prtljaga i tereta od trenutka kada se prtljag ili teret preda vazdušnom prevozniku do trenutka vraćanja naslovljenom primaocu, — u pogledu trećih strana, korištenje vazduhoplova od trenutka kada se startuju motori radi rulanja ili polijetanja do trenutka kada se vazduhoplov nalazi na tlu sa potpuno zaustavljenim motorima; dodatno, let označava kretanje vazduhoplova vozilima za vuču ili guranje, ili silama karakterističnim za pogon i uzgon vazduhoplova, naročito vazdušnim strujama; 	<p>Član 2.</p> <p>9). „let“ označava:</p> <p>u pogledu putnika i ručnog prtljaga, period transporta putnika vazduhoplovom, uključujući njihovo uкрcavanje i iskrčavanje u pogledu tereta i predatog prtljaga, period transporta prtljaga i tereta od trenutka kada se prtljag ili teret preda vazdušnom prevozniku do trenutka vraćanja naslovljenom primaocu,</p> <p>u pogledu trećih strana, korištenje vazduhoplova od trenutka kada se startuju motori radi rulanja ili polijetanja do trenutka kada se vazduhoplov nalazi na tlu sa potpuno zaustavljenim motorima; dodatno, let označava kretanje vazduhoplova vozilima za vuču ili guranje, ili silama karakterističnim za pogon i uzgon vazduhoplova, naročito vazdušnim strujama;</p>	Potpuno usklađeno		
(e) 'SDR' označava Specijalno pravo vučenja kako ga je definisao Međunarodni monetarni fond;	<p>Član 2.</p> <p>23). „SDR“ znači specijalno pravo vučenja (Special Drawing Right) kako ga je definirao Međunarodni monetarni fond;</p>	Potpuno usklađeno		

(f) 'MTOM' označava maksimalnu masu pri polijetanju koja odgovara određenom sertifikovanom iznosu specifičnom za sve tipove vazduhoplova, kako je navedeno u uvjerenju o plovidbenosti vazduhoplova	Član 2. 13). „MTOM” označava maksimalnu masu pri polijetanju koja odgovara određenom sertifikovanom iznosu specifičnom za sve tipove vazduhoplova, kako je navedeno u uvjerenju o plovidbenosti vazduhoplova;	Potpuno usklađeno		
(g) 'putnik' označava svako lice koje se na letu nalazi uz saglasnost vazdušnog prevoznika ili operatora vazduhoplova, izuzev dežurnih članova letачke posade i kabinskog osoblja;	Član 2. 20). „putnik” je osoba koja na temelju ugovora ima pravo na prijevoz zrakoplovom	Potpuno usklađeno		
(h) 'treća strana' označava svako pravno ili fizičko lice, izuzev putnika i dežurnih članova letачke posade i kabinskog osoblja			Navedeni termin se ne koristi u ovom Zakonu te iz tog razloga nije preuzet.	
(i) 'komercijalna operacija' označava operaciju za naknadu i/ili u najam.	Član 2. 5). "komercijalna operacija" označava operaciju za naknadu i/ili u najam.	Potpuno usklađeno		
Član 4 Principi osiguravanja 1. Vazdušni prevoznici i operatori vazduhoplova iz Člana 2 dužni su da u skladu sa ovom Uredbom budu osigurani po pitanju karakteristične vazduhoplovne	Član 83. (Principi osiguravanja) (1). Zračni operatore i operatori zrakoplova iz člana 82. dužni su, da u skladu sa ovim Zakonom budu osigurani po pitanju karakteristične zrakoplovne odgovornosti u	Potpuno usklađeno		

odgovornosti u pogledu putnika, prtljaga, tereta i trećih strana. Osiguranim rizicima se moraju obuhvatiti djela rata, terorizma, otmice, sabotaže, nezakonitog zauzimanja vazduhoplova i građanskih nemira.	pogledu putnika, prtljaga, tereta i trećih strana. Osiguranim rizicima se moraju obuhvatiti djela rata, terorizma, otmice, sabotaže, nezakonitog zauzimanja zrakoplova i građanskih nemira			
<p>Član 4</p> <p>2. Vazdušni prevoznici i operatori vazduhoplova dužni su obezbijediti osiguravajuću zaštitu za svaki let, bez obzira da li im je korišteni vazduhoplov na raspolaganju kroz vlasništvo ili bilo koji oblik ugovora o najmu, ili kroz zajedničke ili franšizne operacije, zajedničko korištenje kodova ili bilo koji drugi sporazum iste prirode.</p>	<p>Član 83.</p> <p>(2). Zračni operatori i operatori zrakoplova dužni su obezbijediti osiguravajuću zaštitu za svaki let, bez obzira da li im je korišteni zrakoplov na raspolaganju kroz vlasništvo ili bilo koji oblik ugovora o najmu, ili kroz zajedničke ili franšizne operacije, zajedničko korištenje kodova ili bilo koji drugi sporazum iste prirode</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 4</p> <p>3. Ovom Uredbom se ne dovode u pitanje pravila o odgovornosti koja proističu iz:</p> <ul style="list-style-type: none"> — međunarodnih konvencija u kojima učestvuju države članice i/ili Zajednica, — Pravo Zajednice, i — nacionalno pravo država članica. 		Neprenosivo	Ova odredba se odnosi isključivo na države članice EU.	
<p>Član 5</p> <p>Ispunjavanje uslova</p> <p>1. Vazdušni prevoznici i, kada je neophodno, operatori vazduhoplova, kako je navedeno u Članu 2, dužni su pokazati da poštuju</p>	<p>Član 84.</p> <p>(Ispunjavanje uslova)</p> <p>(1). Zračni operatori i, kada je neophodno, operatori zrakoplova, kako je navedeno u</p>	Potpuno usklađeno		

<p>zahtjeve u vezi osiguranja utvrđene ovom Uredbom na način da nadležnim organima predmetne države članice dostave primjerak uvjerenja o osiguranju ili drugi dokaz o važećem osiguranju.</p>	<p>članu 82., dužni su pokazati da poštuju zahtjeve u vezi osiguranja utvrđene ovim Zakonom na način da nadležnim organima Bosne i Hercegovine, BHDTA dostave primjerak uvjerenja o osiguranju ili drugi dokaz o važećem osiguranju.</p>			
<p>Član 5</p> <p>2. Za potrebe ovog člana „predmetna država članica“ označava državu članicu koja je odobrila radnu dozvolu vazdušnom prevozniku iz Zajednice ili državu članicu u kojoj je vazduhoplov predmetnog operatora vazduhoplova registrovan. Za bazdušne prevoznike izvan Zajednice i operatore vazduhoplova koji koriste vazduhoplove registrovane izvan Zajednice, „predmetna država članica“ označava državu članicu prema kojoj ili iz koje se obavljaju letovi.</p>	<p>(4) Za potrebe ovog člana „država potpisnica ECAA sporazuma“ označava državu potpisnicu ECAA sporazuma koja je odobrila radnu dozvolu zračnom prevozniku iz ECAA područja ili državu potpisnicu ECAA sporazuma u kojoj je zrakoplov predmetnog operatora zrakoplova registriran. Za zračne prevoznike izvan ECAA područja i operatore zrakoplova koji koriste zrakoplove registrirane izvan područja ECAA „država potpisnica ECAA sporazuma“ označava državu potpisnicu ECAA sporazuma, prema kojoj ili iz koje se obavljaju letovi.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 5</p> <p>3. Izuzetno od stava 1, država članica preko koje se vrše letovi može zahtijevati da vazdušni prevoznici i operatori vazduhoplova iz Člana 2 predoče dokaze o važećem osiguranju u skladu sa ovom Uredbom.</p>	<p>Član 84.</p> <p>(2). Izuzetno od stava 1., država potpisnica ECAA sporazuma preko koje se vrše letovi može zahtijevati da zračni operatori i operatori zrakoplova iz člana 82. ovog Zakona predoče dokaze o važećem osiguranju u skladu sa ovim</p>	Potpuno usklađeno		

Zakonom.				
<p>Član 5</p> <p>4. U pogledu vazdušnih prevoznika izvan Zajednice i operatora vazduhoplova koji koriste vazduhoplove registrovane izvan Zajednice, dostavljanje dokaza o osiguranju u državi članici kako je navedeno u stavu 2 je dovoljno za sve države članice, ne dovodeći u pitanje primjenu Člana 8(6).</p>	<p>Član 84.</p> <p>(3). U pogledu zračnih operatora izvan područja ECAA sporazuma i operatora zrakoplova koji koriste zrakoplove registrovane izvan tog područja, dostavljanje dokaza o osiguranju je dovoljno za BHDCA, ne dovodeći u pitanje primjenu člana 88. stav (5) ovog Zakona.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 5</p> <p>5. U izuzetnim slučajevima pada osiguravajućeg tržišta Komisija može utvrditi, u skladu sa procedurom iz Člana 9(2), odgovarajuće mjere za primjenu stava 1.</p>	<p>Član 84.</p>	Neprenosivo	Odnosi se na države članice EU	
<p>Član 6</p> <p>Osiguranje u pogledu odgovornosti za putnike, prtljag i teret</p> <p>1. Za odgovornost u pogledu putnika, minimalna osiguravajuća zaštita je 250 000 SDR po putniku. Međutim, u pogledu nekomercijalnih operacija vazduhoplova sa MTOM od 2700kg ili manje, države članice mogu postaviti niži nivo minimalne osiguravajuće zaštite, pod uslovom da je ta zaštita najmanje 100 000 SDR po putniku.</p>	<p>Član 85.</p> <p>(Osiguranje u pogledu odgovornosti za putnike, prtljag i teret)</p> <p>(1). Za odgovornost u pogledu putnika, minimalna osiguravajuća zaštita je 250 000 SDR po putniku. Međutim, u pogledu nekomercijalnih operacija zrakoplova sa MTOM od 2700kg ili manje, Bosna i Hercegovina, BHDCA može postaviti niži nivo minimalne osiguravajuće zaštite, pod uslovom da je ta zaštita najmanje 100 000 SDR po putniku.</p>	Potpuno usklađeno		

<p>Član 6</p> <p>2. Za odgovornost u vezi sa prtljagom, minimalno pokrće osiguranjem u komercijalnim operacijama je 1 131 SDR-a po putniku.</p>	<p>Član 85.</p> <p>(2). Za odgovornost u vezi sa prtljagom, minimalno pokrće osiguranjem u komercijalnim operacijama je 1 131 SDR-a po putniku.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 6</p> <p>3. Za odgovornost u vezi sa teretom, minimalno pokrće osiguranjem u komercijalnim operacijama je 19 SDR-a po kilogramu.</p>	<p>Član 85.</p> <p>(3). Za odgovornost u vezi sa teretom, minimalno pokrće osiguranjem u komercijalnim operacijama je 19 SDR-a po kilogramu.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 6</p> <p>4. Stavovi 1, 2 i 3 se ne primjenjuju u pogledu letova iznad teritorije države članice koje izvođe vazdušni prevoznici izvan Zajednice i operatori vazduhoplova koji koriste vazduhoplove registrovane izvan Zajednice koji ne uključuju slijetanja u, ili polijetanje sa, te teritorije.</p>	<p>Član 85.</p> <p>(4). Stavovi (1), (2) i (3) se ne primjenjuju u pogledu letova iznad teritorije Bosne i Hercegovine koje izvođe zračni operatori izvan ECAA područja i operatori zrakoplova koji koriste zrakoplove registrovane izvan tog područja koji ne uključuju slijetanja u, ili polijetanje sa, te teritorije.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 6</p> <p>5. Vrijednosti navedene u ovome članku</p>	<p>Član 85.</p> <p>(5). Vrijednosti navedene u ovom članu se mogu mijenjati, prema potrebi, u slučajevima kada se za tim ukaže potreba</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p> mogu se prilagoditi, prema potrebi, u slučajevima kada je to uvjetovano izmjenama i dopunama relevantnih međunarodnih ugovora. Te mjere, namijenjene izmjenama i dopunama nebitnih elemenata ove Uredbe, potrebno ih je usvojiti u skladu s regulatornim postupkom uz nadzor navedenim u članku 9. stavku 3.; </p>	<p> u izmjenama i dopunama odgovarajućih međunarodnih ugovora. </p>																																																																	
<p> Član 7 Osiguranje u pogledu odgovornosti za treće strane 1. U pogledu odgovornosti za treće strane, minimalna osiguravajuća zaštita po incidentu, za svaki pojedinačni vazduhoplov, iznosi: </p> <table> <tr> <th>Kategorija</th> <th>MTOM (kg)</th> <th>Minimalnoosiguranje (miliona SDR)</th> </tr> <tr><td>1</td><td>< 500</td><td>0,75</td></tr> <tr><td>2</td><td>< 1 000</td><td>1,5</td></tr> <tr><td>3</td><td>< 2 700</td><td>3</td></tr> <tr><td>4</td><td>< 6 000</td><td>7</td></tr> <tr><td>5</td><td>< 12 000</td><td>18</td></tr> <tr><td>6</td><td>< 25 000</td><td>80</td></tr> <tr><td>7</td><td>< 50 000</td><td>150</td></tr> <tr><td>8</td><td>< 200 000</td><td>300</td></tr> <tr><td>9</td><td>< 500 000</td><td>500</td></tr> </table>	Kategorija	MTOM (kg)	Minimalnoosiguranje (miliona SDR)	1	< 500	0,75	2	< 1 000	1,5	3	< 2 700	3	4	< 6 000	7	5	< 12 000	18	6	< 25 000	80	7	< 50 000	150	8	< 200 000	300	9	< 500 000	500	<p> Član 86. (Osiguranje u pogledu odgovornosti za treće strane) (1). U pogledu odgovornosti za treće strane, minimalna osiguravajuća zaštita po incidentu, za svaki pojedinačni zrakoplov, iznosi: </p> <table> <tr> <th>Kategorija</th> <th>MTOM (kg)</th> <th>Minimalnoosiguranje (miliona SDR)</th> </tr> <tr><td>1</td><td>< 500</td><td>0,75</td></tr> <tr><td>2</td><td>< 1 000</td><td>1,5</td></tr> <tr><td>3</td><td>< 2 700</td><td>3</td></tr> <tr><td>4</td><td>< 6 000</td><td>7</td></tr> <tr><td>5</td><td>< 12 000</td><td>18</td></tr> <tr><td>6</td><td>< 25 000</td><td>80</td></tr> <tr><td>7</td><td>< 50 000</td><td>150</td></tr> <tr><td>8</td><td>< 200 000</td><td>300</td></tr> <tr><td>9</td><td>< 500 000</td><td>500</td></tr> <tr><td>10</td><td>≥ 500 000</td><td>700</td></tr> </table>	Kategorija	MTOM (kg)	Minimalnoosiguranje (miliona SDR)	1	< 500	0,75	2	< 1 000	1,5	3	< 2 700	3	4	< 6 000	7	5	< 12 000	18	6	< 25 000	80	7	< 50 000	150	8	< 200 000	300	9	< 500 000	500	10	≥ 500 000	700	<p>Potpuno usklađeno</p>	
Kategorija	MTOM (kg)	Minimalnoosiguranje (miliona SDR)																																																																
1	< 500	0,75																																																																
2	< 1 000	1,5																																																																
3	< 2 700	3																																																																
4	< 6 000	7																																																																
5	< 12 000	18																																																																
6	< 25 000	80																																																																
7	< 50 000	150																																																																
8	< 200 000	300																																																																
9	< 500 000	500																																																																
Kategorija	MTOM (kg)	Minimalnoosiguranje (miliona SDR)																																																																
1	< 500	0,75																																																																
2	< 1 000	1,5																																																																
3	< 2 700	3																																																																
4	< 6 000	7																																																																
5	< 12 000	18																																																																
6	< 25 000	80																																																																
7	< 50 000	150																																																																
8	< 200 000	300																																																																
9	< 500 000	500																																																																
10	≥ 500 000	700																																																																

10	≥500 000	700			
<p>Ako u bilo kom trenutku osiguravajuća zaštita za štete prema trećim stranama uslijed rizika od rata ili terorizma nije dostupna bilo kojem vazdušnom prevozniku ili operatoru vazduhoplova na osnovu pojedinačne nesreće, taj vazdušni prevoznik ili operator vazduhoplova može ispuniti svoju obavezu za osiguravanje takvih rizika na način da izvrši osiguravanje na ukupnoj osnovi. Komisija je dužna da pažljivo prati primjenu ove odredbe da bi se obezbijedilo da je navedeni ukupni iznos bar jednak odgovarajućem iznosu koji je utvrđen u tabeli.</p>			<p>Član 86.</p> <p>(2). Ako u bilo kom trenutku osiguravajuća zaštita za štete prema trećim stranama uslijed rizika od rata ili terorizma nije dostupna bilo kojem zračnom operatoru ili operatoru zrakoplova na osnovu pojedinačne nesreće, taj zračni operator ili operator zrakoplova može ispuniti svoju obavezu za osiguravanje takvih rizika na način da izvrši osiguravanje na ukupnoj osnovi.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 7</p> <p>2. Vrijednosti navedene u ovome članku mogu se prilagoditi, prema potrebi, u slučajevima kada je to uvjetovano izmjenama i dopunama relevantnih međunarodnih ugovora. Te mjere, namijenjene izmjenama i dopunama nebitnih elemenata ove Uredbe, potrebno ih je usvojiti u skladu s regulatornim postupkom uz nadzor navedenim u članku 9. stavku 3.</p>			<p>Član 86.</p> <p>(3). Vrijednosti navedene u ovom članu se mogu mijenjati, prema potrebi, u slučajevima kada se za tim ukaže potreba u izmjenama i dopunama odgovarajućih međunarodnih ugovora.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 8</p> <p>1. Države članice su dužne obezbijediti da vazdušni prevoznici i operatori</p>			<p>Član 88.</p> <p>(Provođenje i sankcije)</p> <p>(1). BHDCA je dužna obezbijediti da zračni</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

<p>vazduhoplova na koje upućuje Član 2 poštiju ovu Uredbu.</p> <p>2. Za potrebe stava 1 i ne dirajući u stav 7, u pogledu preleta od strane vazdušnih prevoznika izvan Zajednice ili vazduhoplova registrovanih izvan Zajednice koji ne uključuju slijetanje u ili polijetanje iz bilo koje države članice, kao i u pogledu zadržavanja takvih vazduhoplova u državama članicama u svrhe koje ne uključuju vazdušni saobraćaj, predmetna država članica može zatražiti dokaz o ispunjavanju zahtjeva o osiguranju utvrđenih u ovoj Uredbi.</p>	<p>operatori i operatori zrakoplova iz član 82. ovog Zakona poštuju ovaj Zakon, u pogledu preleta od strane zračnih operatora izvan područja ECAA ili zrakoplova registrovanih izvan područja ECAA koji ne uključuju slijetanje u ili polijetanje iz bilo koje države potpisnice ECAA Sporazuma, kao i u pogledu zadržavanja takvih zrakoplova u Bosni i Hercegovini u svrhe koje ne uključuju zračni promet, Bosna i Hercegovina može zatražiti dokaz o ispunjavanju zahtjeva o osiguranju utvrđenih u ovom Zakonu.</p>			
<p>Član 8</p> <p>3. Ako je neophodno, države članice mogu tražiti i dodatne dokaze od predmetnog vazdušnog prevoznika, operatora vazduhoplova ili osiguravatelja</p>	<p>Član 88.</p> <p>(2). Ako je neophodno, BHDCA može tražiti i dodatne dokaze od predmetnog zračnog operatora, operatora zrakoplova ili osiguravatelja.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 8</p> <p>4. Sankcije za nepoštivanje ove Uredbe moraju biti efektivne, proporcionalne i obeshrabrjuće</p>	<p>Član 40.</p> <p>(4). Sankcije koje utvrdi BHDCA za kršenje ovog Zakona moraju biti djelotvorne, srazmjerne i obeshrabrjuće.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 8</p> <p>5. U pogledu vazdušnih prevoznika iz Zajednice, ove sankcije mogu uključivati oduzimanje radne dozvole, prema i u skladu sa relevantnim odredbama prava Zajednice,</p>	<p>Član 88.</p> <p>(3). U pogledu zračnih operatora ECAA područja, sankcije za nepoštivanje ovog Zakona mogu uključivati oduzimanje radne dozvole, u skladu sa relevantnim</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

	odredbama Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine.			
<p>Član 8</p> <p>6. U pogledu vazdušnih prevoznika izvan Zajednice i operatora vazduhoplova koji koriste vazduhoplove registrovane izvan Zajednice, sankcije mogu uključivati odbijanje prava na slijetanje na teritoriju države članice</p>	<p>Član 88.</p> <p>(4). U pogledu zračnih operatora izvan ECAA područja i operatora zrakoplova koji koriste zrakoplove registrovane izvan tog područja, sankcije mogu uključivati odbijanje prava na slijetanje na teritoriju Bosne i Hercegovine.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 8</p> <p>7. U slučaju da države članice nisu uvjerene da su zadovoljeni uslovi iz ove Uredbe, ne smiju dozvoliti vazduhoplovu da poleti prije nego što predmetni vazdušni prevoznik ili operator vazduhoplova dostavi dokaze o odgovarajućoj osiguravajućoj zaštiti u skladu sa ovom Uredbom.</p>	<p>Član 88.</p> <p>(5). U slučaju da BHDCA nije uvjerena da su zadovoljeni uslovi iz ovog Zakona, neće dozvoliti zrakoplovu da poleti prije nego što predmetni zračni operator ili operator zrakoplova dostavi dokaze o odgovarajućoj osiguravajućoj zaštiti u skladu sa ovim Zakonom.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>5. Usklađenost sa ostalim izvorima prava EU: <i>Multilateralni sporazum o zajedničkoj evropskoj zrakoplovnoj oblasti – European Common Aviation Area (ECAA), 2006. Ratificiran 2007 od strane Parlamentarne skupštine BiH</i></p>				

UPOREDNI PRIKAZ USKLAĐENOSTI

Datum izrade: 05.03.2013.godine

1. Naziv propisa :
UREDBA br. 1107/2006 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆE od 05. jula 2006. o pravima lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti u zračnom prijevozu. (Sl.gl. L 204, 26.7.2006)

Regulation No 1107/2006 of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 concerning the rights of disabled persons and persons with reduced mobility when travelling by air (OJ L 204, 26.7.2006)

CELEX oznaka: 32006R1107

Predmet reguliranja: Prava lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti u zračnom prijevozu

Cilj reguliranja: da se licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti pruže jednake mogućnosti da putuju u zračnom saobraćaju kao drugi građani

2. Naziv nacrta/prijedloga propisa: Zakon o obligacionim odnosim u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine
Law of obligation relations in civil aviation of Bosnia and Herzegovina

Predmet reguliranja: Predmet ovog Zakona predstavljaju obligaciono – pravni odnosi, koji se odnose na međunarodni prevoz putnika, prijaga i tereta, a koji se obavlja zrakoplovom za naknadu.

Cilj reguliranja: Ciljevi koji se žele postići donošenjem Zakona jesu:

- Unifikacija pravila vezanih za mastanak, promjene i prestanak obligaciono – pravnih odnosa u civilnom zrakoplovstvu i;
- Usaglašenost obligaciono – pravnih pravila sa pravilima sadržanim u međunarodnim propisima (Montrealaska konvencija).

3. Usklađenost sa primarnim izvorom prava Evropske unije:

Ugovor o funkcioniranju Evropske unije, prečišćeni tekst 2010/C83/01, Dio treći: Politike i unutarnje djelovanje unije, Glava VI: Promet, član 100 (2), Glava VII: Zajednička pravila o tržišnom natjecanju, oporezivanju i usklađivanju zakonodavstava, Poglavlje 3:

Usklađivanje zakonodavstava

Potpuno usklađen

4. Usklađenost sa sekundarnim izvorom prava Evropske unije:

Potpuno usklađeno

a) Odredbe propisa EU

b) Odredbe nacrta/prijedloga propisa

c) Usklađenost

d) Razlozi za djelimičnu

e) Predviđeni

		odredbe nacrta/prijedl oga propisa sa odredbama propisa EU	usklađenost ili neusklađenost	rok za postizanje potpune usklađenos ti
<p align="center">Član 1</p> <p align="center">Namjena i obim primjene</p> <p>1. Ovom Uredbom uspostavljaju se pravila za zaštitu i pružanje pomoći licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti koji putuju vazdušnim saobraćajem, sa ciljem da ih se zaštiti od diskriminacije i da im se obezbijedi pružanje pomoći.</p>	<p align="center">Član 53.</p> <p>(3). Ovim Zakonom uspostavljaju se pravila za zaštitu i pružanje pomoći licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti koji putuju zračnim prometom, sa ciljem da ih se zaštiti od diskriminacije i da im se obezbijedi pružanje pomoći.</p>	<p align="center">Potpuno usklađeno</p>		
<p align="center">Član 1</p> <p>2. Odredbe ove Uredbe primjenjuju se na lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti koja koriste ili namjeravaju da koriste komercijalne putničke usluge u vazdušnom saobraćaju pri odlasku sa, tranzitu kroz, ili dolasku na određeni aerodrom, kada se taj aerodrom nalazi na teritoriji određene države članice na koju se Ugovor primjenjuje.</p>	<p align="center">Član 53.</p> <p>(4). Odredbe ovog Zakona primjenjuju se na lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti koja koriste ili namjeravaju da koriste komercijalne putničke usluge u zračnom prometu pri odlasku sa, tranzitu kroz, ili dolasku na aerodrom, kada se taj aerodrom nalazi na teritoriji Bosne i Hercegovine, na koju se primjenjuje ECAA Sporazum.</p>	<p align="center">Potpuno usklađeno</p>		
<p align="center">Član 1</p> <p>3. Članovi 3, 4 i 10 se primjenjuju i na putnike koji putuju sa aerodroma smještenog u određenoj trećoj zemlji do aerodroma smještenog na teritoriji određene države članice na koju se</p>	<p align="center">Član 53.</p> <p>(5). Članovi 54., 55 i 61. ovog Zakona se primjenjuju i na putnike koji putuju sa aerodroma smještenog u određenoj trećoj zemlji do aerodroma koji se nalazi na teritoriji Bosne i Hercegovine na koju se ECAA</p>	<p align="center">Potpuno usklađeno</p>		

Ugovor primjenjuje, ako operativni vazdušni prevoznik pripada vazdušnim prevoznicima iz Zajednice.	Sporazum primjenjuje, ako operativni zračni operator pripada nekoj od država potpisnica ECAA Sporazuma.			
<p>Član 1</p> <p>4. Ovom Uredbom ne diraju se prava putnika ustanovljena Direktivom 90/314/EEC i Uredbom (EC) br. 261/2004.</p>	<p>Član 53.</p> <p>(6) Ovim Zakonom ne diraju se prava putnika određena čl.79. do 90. Zakona o zaštiti potrošača BiH (Službeni glasnik BiH, br. 25/06), kao ni prava putnika određena u čl.28.do 31. ovog Zakona.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 1</p> <p>5. U slučajevima u kojim su odredbe ove Uredbe u sukobu sa odredbama Direktive 96/67/EC, prevladavaju odredbe Uredbe.</p>	<p>Član 53.</p> <p>(7) U slučaju ako su odredbe ovog Zakona u sukobu sa odredbama Pravilnika o pružanju zemaljskih usluga na aerodromima u Bosni i Hercegovini (Sl.gl. BiH, broj 13/13) primjenjivaće se odredbe ovog Zakona.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 1</p> <p>6. Podrazumijeva se da se primjenom ove Uredbe na aerodrom Gibraltar na dovode u pitanje odgovarajuće pravne pozicije Kraljevine Španije i Ujedinjenog kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske u pogledu spora oko suvereniteta teritorije na kojoj se nalazi aerodrom.</p>		Neprenosivo, odnosi se na područje Španije, Velike Britanije i Irske.		

<p>Član 1</p> <p>7. Primjena ove Uredbe na aerodrom Gibraltar se obustavlja do stupanja na snagu aranžmana iz Zajedničke deklaracije koju su ministri spoljnih poslova Kraljevine Španije i Ujedinjenog kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske donijeli 02. decembra 1987. godine. Vlade Španije i Ujedinjenog kraljevstva dužne su obavijestiti Savjet o predmetnom datumu stupanja na snagu.</p>		<p>Neprenosiv, o dnosi se na područje Spanije, Velik e Britanije i Irske.</p>		
<p>Član 2</p> <p>Definicije</p> <p>U svrhe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:</p> <p>(a). "lice sa invaliditetom" ili "lice smanjene pokretljivosti" označava svako lice čija je pokretljivost pri korištenju transporta smanjena usljed fizičkog invaliditeta (senzornog ili lokomotornog, stalnog ili privremenog), intelektualnog invaliditeta ili nedostatka, ili bilo kojeg drugog uzroka invaliditeta, ili starosne dobi, a čija situacija zahtijeva odgovarajuću pažnju i prilagođavanje usluga koje se pružaju svim putnicima posebnim potrebama tih lica;</p>	<p>Član 2.</p> <p>16) „osoba sa invaliditetom" ili "osoba sa smanjenom pokretljivošću " znači osoba čija je pokretljivost pri korištenju prevoza smanjena usljed bilo kakve fizičke invalidnosti (senzorske ili lokomotorne, trajne ili privremene), mentalnog nedostatka, starosne dobi, ili bilo kojeg drugog uzroka invaliditeta, i čija situacija zahtijeva posebnu pažnju i prilagođavanje potrebama date osobe u smislu usluga koje su na raspolaganju svim putnicima;</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>Član 2</p> <p>(b) 'vazdušni prevoznik' označava preduzeće za vazdušni transport koje posjeduje važeću radnu dozvolu;</p>			<p>Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe 785/2004, te stepen usklađenosti je naveden u Uporednom prikazu usklađenosti Zakona sa navedenom Uredbom.</p>	
<p>Član 2</p> <p>(c) 'operativni vazdušni prevoznik' označava vazdušnog prevoznika koji obavlja ili namjerava da obavi let po ugovoru sa putnikom ili u ime nekog drugog lica, pravnog ili fizičkog, koje ima ugovor sa tim putnikom</p>	<p>Član 2.</p> <p>14) „operativni zračni operator” znači zračni operator koji obavlja ili namjerava da izvede let po ugovoru sa putnikom ili u ime nekog drugog lica, pravnog ili fizičkog, koje ima ugovor sa tim putnikom;</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 2</p> <p>(d) 'vazdušni prevoznik iz Zajednice' označava vazdušnog prevoznika sa važećom radnom dozvolom koju mu je izdala određena Država članica u skladu sa Uredbom Savjeta (EEC) br. 2407/92 od 23. jula 1992 o licenciranju vazdušnih prevoznika (1);</p>			<p>Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe 785/2004, te stepen usklađenosti je naveden u Uporednom prikazu usklađenosti Zakona sa</p>	

			navedenom Uredbom.	
<p>Član 2</p> <p>e) 'turistički operater' označava, izuzimajući vazdušnog prevoznika, organizatora ili trgovca u smislu Člana 2(2) i (3) Direktive 90/314/EEC</p>	<p>Član 2.</p> <p>25) "turistički operater" označava, izuzimajući zračnog prevoznika organizatora putovanja u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača. (Službeni glasnik BiH, 25/06)</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 2</p> <p>f) 'upravni organ aerodroma' ili 'upravni organ' označava organ koji po nacionalnom zakonodavstvu za svoj prvenstveni cilj ima rukovođenje i upravljanje aerodromskom infrastrukturom, kao i koordinaciju i kontrolu aktivnosti različitih operatora koji su prisutni na aerodromu ili u aerodromskom sistemu;</p>	<p>Član 2.</p> <p>28) „upravni organ aerodroma“ ili „upravni organ“ označava organ koji po Zakonu o zrakoplovstvu BiH (Sl.gl.BiH br.39/09) za svoj prvenstveni cilj ima rukovođenje i upravljanje aerodromskom infrastrukturom, kao i koordinaciju i kontrolu aktivnosti različitih operatora koji su prisutni na aerodromu ili u aerodromskom sistemu;</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 2</p> <p>g) 'korisnik aerodroma' označava bilo koje fizičko ili pravno lice koje je odgovorno za vazdušni prevoz putnika sa ili do predmetnog aerodroma;</p>	<p>Član 2.</p> <p>7) „korisnik aerodroma“ označava bilo koje fizičko ili pravno lice koje je odgovorno za vazdušni prevoz putnika sa ili do predmetnog aerodroma;</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 2</p> <p>h) 'Komitet korisnika aerodroma' označava komitet predstavnika</p>	<p>Član 2.</p> <p>6) „Komitet korisnika aerodroma“ označava komitet</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

korisnika aerodroma ili organizacija koje predstavljaju korisnike aerodroma;	predstavnik korisnika aerodroma ili organizacija koje predstavljaju korisnike aerodroma;			
<p>Član 2</p> <p>i) 'rezervacija' označava činjenicu da putnik ima kartu, ili neki drugi dokaz, po kojoj se vidi da je rezervacija prihvaćena i registrovana od vazdušnog prevoznika ili turističkog operatera;</p>			Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe 261/2004, te stepen usklađenosti je naveden u Uporednom prikazu usklađenosti Zakona sa navedenom Uredbom.	
<p>Član 2</p> <p>(i) 'aerodrom' označava bilo koju kopnenu površinu koja je posebno prilagođena za slijetanje, polijetanje i kretanje vazduhoplova, uključujući i pomoćne instalacije koje u ovim operacijama mogu biti neophodne za potrebe saobraćaja vazduhoplova i usluga uključujući instalacije potrebne za pomoć službama za komercijalni vazdušni saobraćaj;</p>	<p>Član 2.</p> <p>1) "aerodrom" je bilo koja površina posebno namijenjena slijetanju, polijetanju i kretanju zrakoplova, uključujući pomoćne objekte, postrojenja i opremu koje mogu uključivati te operacije radi potreba zračnog prometa i usluga zračnog prijevoza, uključujući uređaje potrebne radi pružanja potpore uslugama komercijalnoga zračnog prijevoza.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 2</p> <p>(k) 'vozni park aerodroma' označava vozni park, u okviru granica aerodroma</p>			Navedeni termin se ne koristi u ovom Zakonu te iz tog razloga	

ili pod direktnom kontrolom upravnog organa aerodroma, koji je u direktnoj službi putnika koji koriste predmetni aerodrom;			nije preuzet.	
<p>Član 2</p> <p>(f) 'komercijalna putnička usluga u vazdušnom saobraćaju' označava uslugu vazdušnog prevoza putnika kojom rukovodi vazdušni prevoznik kroz redovne ili vanredne letove koji se nude široj javnosti za vrijednosnu naknadu, bilo samostalno ili kao dio aranžmana;</p>			Navedeni termin se ne koristi u ovom Zakonu te iz tog razloga nije preuzet.	
<p>Član 3</p> <p>Sprečavanje odbijanja prevoza</p> <p>Vazdušni prevoznik ili njegov zastupnik ili turistički operater ne smiju, po osnovu invaliditeta ili smanjene pokretljivosti, odbiti:</p> <p>(a) da prihvate rezervaciju za let sa aerodroma ili na aerodrom za koji važi ova Uredba;</p> <p>(b) da ukrcaju lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti na takvom aerodromu, pod uslovom da predmetno lice posjeduje važeću kartu i rezervaciju.</p>	<p>Član 54.</p> <p>(Sprečavanje odbijanja prevoza)</p> <p>Zračni operator ili njegov zastupnik ili turistički operator ne smiju, po osnovu invaliditeta ili smanjene pokretljivosti, odbiti:</p> <p>(a) da prihvate rezervaciju za let sa aerodroma ili na aerodrom za koji važi ovaj Zakon;</p> <p>(b) da ukrcaju lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti na takvom aerodromu, pod uslovom da predmetno lice posjeduje važeću kartu i rezervaciju.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 4</p> <p>Odstupanja, posebni uslovi i</p>	<p>Član 55.</p> <p>(Odstupanja, posebni uslovi i informisanje)</p>	Potpuno usklađeno		

<p>informisanje</p> <p>1. Bez obzira na odredbe Člana 3, vazdušni prevoznik ili njegov zastupnik ili turistički operater mogu odbiti, po osnovu invaliditeta ili smanjene pokretljivosti, da prihvate rezervaciju od lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti, ili da takvo lice ukrcaju:</p> <p>(a) ako je to u svrhu zadovoljenja važećih zahtjeva u vezi bezbjednosti letenja ustanovljenih međunarodnim pravom, pravom Zajednice ili nacionalnim pravom, ili u svrhu zadovoljenja zahtjeva u vezi bezbjednosti letenja koje je ustanovio organ koji je predmetnom vazdušnom prevozniku izdao uvjerenje o osposobljenosti za obavljanje javnog aviotransporta (AOC).</p> <p>(b) ako veličina vazduhoplova ili njegovih vrata čini fizički nemogućim ukrcavanje ili prevoz predmetnog lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti.</p> <p>U slučaju odbijanja da prihvati rezervaciju po osnovu koji je naveden pod tačkama (a) ili (b) iz prvog stava, vazdušni prevoznik, njegov zastupnik ili turistički operater su dužni da se potrude i predmetnom licu predlože prihvatljivu alternativu.</p> <p>Licu sa invaliditetom ili licu smanjene</p>	<p>(1). Bez obzira na odredbe člana 54., zračni operator ili njegov zastupnik ili turistički operator mogu odbiti, po osnovu invaliditeta ili smanjene pokretljivosti, da prihvate rezervaciju od lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti, ili da takvo lice ukrcaju:</p> <p>a) ako je to u svrhu zadovoljenja važećih zahtjeva u vezi bezbjednosti letenja ustanovljenih međunarodnim pravom, ECAA Sporazumom, Zakonom o zrakoplovstvu BiH (Sl.gl. BiH br.39/09) ili u svrhu zadovoljenja zahtjeva u vezi bezbjednosti letenja koje je ustanovio organ koji je predmetnom zračnom operatoru izdao zračni operativni certifikat (AOC),</p> <p>b) ako veličina zrakoplova ili njegovih vrata čini fizički nemogućim ukrcavanje ili prevoz predmetnog lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti.</p> <p>U slučaju odbijanja da prihvati rezervaciju po osnovu koji je naveden pod tačkama (a) ili (b) iz stava (1), zračni operator, njegov zastupnik ili turistički operator su dužni da se potrude i predmetnom licu predlože prihvatljivu alternativu.</p> <p>Licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti kojem je uskraćeno ukrcavanje na osnovu njegove</p>		
---	---	--	--

<p>pokretljivosti kojem je uskraćeno ukrucavanje na osnovu njegove invalidnosti ili smanjene pokretljivosti te bilo kojem licu koje je u pratnji navedenom licu u skladu sa stavom 2 ovog člana mora biti ponuđeno pravo na nadoknadu troškova ili preusmjerenje kako je utvrđeno u Članu 8 Uredbe (EC) br. 261/2004. Pravo na mogućnost povratnog leta ili preusmjerenje zavisi od toga da li su zadovoljeni svi zahtjevi po pitanju bezbjednosti letenja.</p>	<p>invalidnosti ili smanjene pokretljivosti, te bilo kojem licu koje je u pratnji navedenom licu u skladu sa stavom (2) ovog člana mora biti ponuđeno pravo na nadoknadu troškova ili preusmjerenje kako je utvrđeno u članu 33. ovog Zakona. Pravo na mogućnost povratnog leta ili preusmjerenje zavisi od toga da li su zadovoljeni svi zahtjevi po pitanju bezbjednosti letenja.</p>		
<p>Član 4</p> <p>2. Pod istim uslovima navedenim u stavu 1, prvi podstav, tačka (a), vazdušni prevoznik ili njegov zastupnik ili turistički operater mogu zahtijevati od lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti da imaju pratnju drugog lica koje je osposobljeno za pružanje neophodne pomoći predmetnom licu.</p>	<p>Član 55.</p> <p>(2). Pod istim uslovima navedenim u stavu (1), tačka (a), zračni operator ili njegov zastupnik ili turistički operator mogu zahtijevati od lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti da imaju pratnju drugog lica koje je osposobljeno za pružanje neophodne pomoći predmetnom licu.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 4</p> <p>3. Vazdušni prevoznik ili njegov zastupnik dužni su da učine javno dostupnim, u pristupačnim formatima i bar na istim jezicima kao i informacije koje su dostupne drugim putnicima, pravila u vezi bezbjednosti letenja koje primjenjuju na prevoz lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, kao i sva eventualna ograničenja koja se odnose</p>	<p>Član 55.</p> <p>(3). Zračni operator ili njegov zastupnik dužni su da učine javno dostupnim, u pristupačnim formatima i bar na istim jezicima kao i informacije koje su dostupne drugim putnicima, pravila u vezi bezbjednosti letenja koje primjenjuju na prevoz lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, kao i sva eventualna ograničenja koja se odnose</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

<p>ograničenja koja se odnose na njihov prevoz ili opremu za kretanje zbog veličine zrakoplova. Turistički operator je dužan takva pravila i ograničenja objaviti za letove koji su uključeni u turističke paket aranžmane koje isti organizuje, prodaje ili nudi na prodaju.</p>	<p>na njihov prevoz ili opremu za kretanje zbog veličine zrakoplova. Turistički operator je dužan takva pravila i ograničenja objaviti za letove koji su uključeni u turističke paket aranžmane koje isti organizuje, prodaje ili nudi na prodaju.</p>		
<p>Član 4</p> <p>4. U slučaju da vazdušni prevoznik ili njegov zastupnik koriste odstupanja iz stavova 1 ili 2, dužni su o razlozima takvog postupanja odmah obavijestiti lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti. Vazdušni prevoznik, njegov zastupnik ili turistički operator su dužni, na zahtjev, pismeno dostaviti ove razloge predmetnom licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti u roku od pet radnih dana od prijema zahtjeva</p>	<p>Član 55.</p> <p>(4). U slučaju da zračni operator ili njegov zastupnik koriste odstupanja iz stavova (1) ili (2), dužni su o razlozima takvog postupanja odmah obavijestiti lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti. Zračni operator, njegov zastupnik ili turistički operator su dužni, na zahtjev, pismeno dostaviti ove razloge predmetnom licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti u roku od pet radnih dana od prijema zahtjeva.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 5</p> <p>Određivanje dolaznih i odlaznih tačaka</p> <p>1. U saradnji sa korisnicima aerodroma, putem Komiteta korisnika aerodroma ako je uspostavljen, i relevantnim organizacijama koje zastupaju lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, upravni organ aerodroma je dužan, uzimajući u obzir</p>	<p>Član 56.</p> <p>(Određivanje dolaznih i odlaznih tačaka)</p> <p>(1). U saradnji sa korisnicima aerodroma, putem Komiteta korisnika aerodroma kao i relevantnim organizacijama koje zastupaju lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, upravni organ aerodroma je dužan, uzimajući u obzir lokalne okolnosti, odrediti dolazne i odlazne tačke u okviru granice aerodroma ili na mjestu koje je pod</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

<p>lokalne okolnosti, odrediti dolazne i odlazne tačke u okviru granice aerodroma ili na mjestu koje je pod direktnom kontrolom upravnog organa, na i unutar i izvan terminalnih zgrada, na kojim lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti mogu lako obavljati svoj dolazak na aerodrom i zatražiti pomoć</p>	<p>direktnom kontrolom upravnog organa, i unutar i izvan terminalnih zgrada, na kojim lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti mogu lako obavljati svoj dolazak na aerodrom i zatražiti pomoć</p>			
<p>Član 5</p> <p>2. Dolazne i odlazne tačke iz stava 1 moraju biti jasno obilježene i pružati osnovne informacije o aerodromu, u pristupačnim formatima.</p>	<p>Član 56.</p> <p>(2). Dolazne i odlazne tačke iz stava (1) ovog člana moraju biti jasno obilježene i pružati osnovne informacije o aerodromu, u pristupačnim formatima.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 6</p> <p>Prenos informacija</p> <p>1. Vazdušni prevoznici, njihovi zastupnici i turistički operateri dužni su preduzeti sve neophodne mjere za prijem, na svim svojim prodajnim tačkama na teritoriji država članica za koje važi Ugovor, uključujući telefonsku i internet prodaju, obavještenja o potrebi za dobijanjem pomoći upućenih od lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti.</p>	<p>Član 57.</p> <p>(Prenos informacija)</p> <p>(1). Zračni prevoznici, njihovi zastupnici i turistički operateri dužni su preduzeti sve neophodne mjere za prijem, na svim svojim prodajnim tačkama na teritoriji država potpisnica ECAA Sporazuma, uključujući telefonsku i internet prodaju, obavještenja o potrebi za dobijanjem pomoći upućenih od lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 6</p> <p>2. U slučaju da vazdušni prevoznik ili njegov zastupnik prime obavještenje o</p>	<p>Član 57.</p> <p>(2) U slučaju da zračni operator ili njegov zastupnik prime obavještenje o</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>potrebi za dobijanjem pomoći najmanje 48 sati prije objavljenog odlaska leta, dužni su ovu informaciju prenijeti najmanje 36 sati prije objavljenog vremena odlaska leta:</p> <p>a) upravnim organima odlaznog, dolaznog i tranzitnog aerodroma, i</p> <p>b) operativnom zračnom operatoru, ako rezervacija nije izvršena kod tog operatora, sem ako identitet operativnog zračnog operatora nije poznat u vrijeme prijema obavještenja, u kojem slučaju se informacija prenosi čim to bude izvodljivo.</p>	<p>potrebi za dobijanjem pomoći najmanje 48 sati prije objavljenog odlaska leta, dužni su ovu informaciju prenijeti najmanje 36 sati prije objavljenog vremena odlaska leta:</p> <p>a) upravnim organima odlaznog, dolaznog i tranzitnog aerodroma, i</p> <p>b) operativnom zračnom operatoru, ako rezervacija nije izvršena kod tog operatora, sem ako identitet operativnog zračnog operatora nije poznat u vrijeme prijema obavještenja, u kojem slučaju se informacija prenosi čim to bude izvodljivo.</p>			
<p>Član 6</p> <p>3. U svim slučajevima osim onog koji je naveden u stavu 2, vazdušni prevoznik ili njegov zastupnik ili turistički operator dužni su informaciju prenijeti što je prije moguće.</p>	<p>Član 57.</p> <p>(3) U svim slučajevima osim onog koji je naveden u stavu (2), zračni operator ili njegov zastupnik ili turistički operator dužni su informaciju prenijeti što je prije moguće.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 6</p> <p>4. Čim bude moguće nakon odlaska leta, operativni vazdušni prevoznik je dužan obavijestiti upravni organ određinskog aerodroma, ako se nalazi na teritoriji države članice za koju važi Ugovor, o broju lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti ukrcanih na taj let kojima je neophodna pomoć utvrđena u Aneksu I kao i o prirodi te pomoći.</p>	<p>Član 57.</p> <p>(4) Čim bude moguće nakon odlaska leta, operativni zračni operator je dužan obavijestiti upravni organ određinskog aerodroma, ako se nalazi na teritoriji ECAA područja, o broju lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti ukrcanih na taj let kojima je neophodna pomoć utvrđena u članu 67. kao i o prirodi te pomoći.</p>	Potpuno usklađeno		

<p>Član 7</p> <p>Pravo na pomoć na aerodromima</p> <p>1. Po dolasku lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti na aerodrom radi putovanja vazdušnim saobraćajem, upravni organ aerodroma je dužan obezbijediti pružanje pomoći kako je utvrđeno Aneksom I na način da se licu omogući let za koji posjeduje rezervaciju, pod uslovom da je obavještenje o posebnim potrebama tog lica za dobijanje pomoći upućeno predmetnom vazdušnom prevozniku ili njegovom zastupniku ili turističkom operateru najmanje 48 sati prije objavljenog vremena odlaska leta. Ovim obavještenjem je obavezno obuhvatiti i povratni let, ako su odlazni let i povratni let ugovoreni sa istim vazdušnim prevoznikom.</p>	<p>Član 58.</p> <p>(Pravo na pomoć na aerodromima)</p> <p>(1). Po dolasku lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti na aerodrom radi putovanja zračnim prometom, upravni organ aerodroma je dužan obezbijediti pružanje pomoći kako je utvrđeno članom 67. na način da se licu omogući let za koji posjeduje rezervaciju, pod uslovom da je obavještenje o posebnim potrebama tog lica za dobijanje pomoći upućeno predmetnom zračnom operatoru ili njegovom zastupniku ili turističkom operatoru najmanje 48 sati prije objavljenog vremena odlaska leta. Ovim obavještenjem je obavezno obuhvatiti i povratni let, ako su odlazni let i povratni let ugovoreni sa istim zračnim operatorom.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 7</p> <p>2. U slučaju potrebe za psom pomagačem, isti se obezbjeđuje pod uslovom da je o tome upućeno obavještenje vazdušnom prevozniku ili njegovom zastupniku ili turističkom operateru u skladu sa važećim nacionalnim pravilima koja obuhvataju prevoz pasa pomagača u avionu, ako takva pravila postoje.</p>	<p>Član 58.</p> <p>(2). U slučaju potrebe za psom pomagačem, isti se obezbjeđuje pod uslovom da je o tome upućeno obavještenje zračnom operatoru ili njegovom zastupniku ili turističkom operatoru u skladu sa važećim pravilima koja obuhvataju prevoz pasa pomagača u zrakoplovu, ako takva pravila postoje.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

<p>Član 7</p> <p>3. Ako nije dostavljeno obavještenje u skladu sa stavom 1, upravni organ je dužan preduzeti sve što je u njegovoj moći da obezbijedi pomoć kako je utvrđeno Aneksom I na način da se predmetnom licu omogući let za koji posjeduje rezervaciju.</p>	<p>Član 58.</p> <p>(3). Ako nije dostavljeno obavještenje u skladu sa stavom (1), upravni organ je dužan preduzeti sve što je u njegovoj moći da obezbijedi pomoć kako je utvrđeno članom 67. na način da se predmetnom licu omogući let za koji posjeduje rezervaciju.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 7</p> <p>4. Odredbe ovog stava važe pod uslovom da:</p> <p>(a) se lice pojavi na prijavnom šalteru:</p> <p>(i) u vrijeme koje je unaprijed i napismeno (uključujući i elektronska sredstva) odredio vazdušni prevoznik ili njegov zastupnik ili turistički operater, ili</p> <p>(ii) ako nije navedeno vrijeme, najkasnije jedan sat prije objavljenog vremena odlaska, ili</p> <p>(b) lice dođe na mjesto u okviru granice aerodroma koje je utvrđeno u skladu sa članom 5:</p> <p>(i) u vrijeme koje je unaprijed i napismeno (uključujući i elektronska sredstva) odredio vazdušni prevoznik ili njegov zastupnik ili turistički operater, ili</p> <p>(ii) ako vrijeme nije navedeno, najkasnije dva sata prije objavljenog vremena odlaska.</p>	<p>Član 58.</p> <p>(4). Odredbe ovog stava važe pod uslovom da:</p> <p>a) se lice pojavi na prijavnom šalteru:</p> <p>i. u vrijeme koje je unaprijed i napismeno (uključujući i elektronska sredstva) odredio zračni operator ili njegov zastupnik ili turistički operator, ili</p> <p>ii. ako nije navedeno vrijeme, najkasnije jedan sat prije objavljenog vremena odlaska, ili</p> <p>b) lice dođe na mjesto u okviru granice aerodroma koje je utvrđeno u skladu sa članom 56. ovog Zakona:</p> <p>i. u vrijeme koje je unaprijed i napismeno (uključujući i elektronska sredstva) odredio zračni operator ili njegov zastupnik ili turistički operator, ili</p> <p>ii. ako vrijeme nije navedeno, najkasnije dva sata prije objavljenog vremena odlaska.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 7</p> <p>5. Kada lice sa invaliditetom ili lice</p>	<p>Član 58.</p> <p>5). Kada lice sa invaliditetom ili lice</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

<p>smanjene pokretljivosti ima tranzitni let preko aerodroma na koji se primjenjuje ova Uredba, ili je od strane vazdušnog prevoznika ili turističkog operatera prebačeno sa leta za koji posjeduje rezervaciju na drugi let, upravni organ je dužan obezbijediti pružanje pomoći kako se licu omogućiti da iskoristi let na način koji posjeduje rezervaciju.</p>	<p>smanjene pokretljivosti ima tranzitni let preko aerodroma na koji se primjenjuje ovaj Zakon, ili je od strane zračnog operatora ili turističkog operatora prebačeno sa leta za koji posjeduje rezervaciju na drugi let, upravni organ je dužan obezbijediti pružanje pomoći kako je utvrđeno članom 67. na način da se licu omogući da iskoristi let za koji posjeduje rezervaciju.</p>			
<p>6. Po dolasku vazdušnim prevozom lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti na aerodrom za koji važi ova Uredba, upravni organ aerodroma je dužan obezbijediti pružanje pomoći kako je utvrđeno Aneksom I na način da se licu omogući da stigne do odlazne tačke sa aerodroma na koju upućuje član 5.</p> <p>Član 7</p>	<p>(6). Po dolasku zračnim prevozom lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti na aerodrom za koji važi ovaj Zakon, upravni organ aerodroma je dužan obezbijediti pružanje pomoći kako je utvrđeno članom 67. na način da se licu omogući da stigne do odlazne tačke sa aerodroma na koju upućuje član 56. ovog Zakona.</p> <p>Član 58.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>7. Pružena pomoć mora, u mjeri u kojoj je to izvodljivo, biti odgovarajuća u odnosu na posebne potrebe predmetnog putnika.</p> <p>Član 7</p>	<p>(7) Pružena pomoć mora, u mjeri u kojoj je to izvodljivo, biti odgovarajuća u odnosu na posebne potrebe predmetnog putnika.</p> <p>Član 58.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Odgovornost za pomoć na aerodromima</p> <p>1. Upravni organ aerodroma je odgovoran da obezbijedi pružanje pomoći kako je utvrđeno Aneksom I bez dodatne naplate licima sa</p> <p>Član 8</p>	<p>(Odgovornost za pomoć na aerodromima)</p> <p>(1). Upravni organ aerodroma je odgovoran da obezbijedi pružanje pomoći kako je utvrđeno članom 67. bez dodatne naplate licima sa invaliditetom i</p> <p>Član 59.</p>	Potpuno usklađeno		

invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti.	licima smanjene pokretljivosti			
<p>Član 8</p> <p>2. Upravni organ može samostalno obezbijediti navedenu pomoć. Alternativno, u ispunjavanju svoje odgovornosti, i pod uslovom da se uvijek ispoštuju kvalitatívni standardi navedeni u članu 9(1), upravni organ može ugovorno angažovati jednu ili više strana za pružanje navedene pomoći. U saradnji sa korisnicima aerodroma, putem Komiteta korisnika aerodroma gdje je organ može u takav ugovorni aranžman ući samoinicijativno ili na zahtjev, koji može doći i od vazdušnog prevoznika, vodeći računa o postojećim uslugama na predmetnom aerodromu. U slučaju da odbije takav zahtjev, upravni organ je dužan dati pismeno obrazloženje.</p>	<p>Član 59.</p> <p>(2). Upravni organ može samostalno obezbijediti navedenu pomoć. Alternativno, u ispunjavanju svoje odgovornosti, i pod uslovom da se uvijek ispoštuju kvalitatívni standardi navedeni u članu 60. stav (1) ovog Zakona, upravni organ može ugovorno angažovati jednu ili više strana za pružanje navedene pomoći. U saradnji sa korisnicima aerodroma, putem Komiteta korisnika aerodroma gdje je ustanovljen, upravni organ može u takav ugovorni aranžman ući samoinicijativno ili na zahtjev, koji može doći i od zračnog operatora, vodeći računa o postojećim uslugama na predmetnom aerodromu. U slučaju da odbije takav zahtjev, upravni organ je dužan dati pismeno obrazloženje.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 8</p> <p>3. Upravni organ aerodroma može, na nediskriminatornoj osnovi, nametnuti korisnicima aerodroma plaćanje posebne naknade u svrhu finansiranja ove pomoći.</p>	<p>Član 59.</p> <p>(3). Upravni organ aerodroma može, na nediskriminatornoj osnovi, nametnuti korisnicima aerodroma plaćanje posebne naknade u svrhu finansiranja ove pomoći.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 8</p> <p>4. Ova posebna naknada mora biti</p>	<p>Član 59.</p> <p>(4). Ova posebna naknada mora biti</p>	Potpuno usklađeno		

umjerena, usklađena sa troškovima, transparentna i utvrđena od upravnog organa aerodroma u saradnji sa korisnicima aerodroma, putem Komiteta korisnika aerodroma ako je ustanovljen ili bilo kojeg drugog odgovarajućeg subjekta. Korisnici aerodroma međusobno dijele plaćanje naknade u proporciji sa ukupnim brojem svih putnika koje svaki od njih preveze na i sa predmetnog aerodroma.	umjerena, usklađena sa troškovima, transparentna i utvrđena od upravnog organa aerodroma u saradnji sa korisnicima aerodroma, putem Komiteta korisnika aerodroma ako je ustanovljen ili bilo kojeg drugog odgovarajućeg subjekta. Korisnici aerodroma međusobno dijele plaćanje naknade u proporciji sa ukupnim brojem svih putnika koje svaki od njih preveze na i sa predmetnog aerodroma.		
<p>Član 8</p> <p>5. Upravni organ aerodroma dužan je razdvojiti račune za aktivnosti u vezi pomoći koja se pruža licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti od računa za druge aktivnosti, u skladu sa tekućom poslovnom praksom.</p>	<p>Član 59.</p> <p>(5). Upravni organ aerodroma dužan je razdvojiti račune za aktivnosti u vezi pomoći koja se pruža licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti od računa za druge aktivnosti, u skladu sa tekućom poslovnom praksom.</p>	Potpuno usklađeno	
<p>Član 8</p> <p>6. Upravni organ aerodroma dužan je korisnicima aerodroma, putem Komiteta korisnika aerodroma ako je ustanovljen ili putem drugog odgovarajućeg subjekta, kao i izvršnom organu ili organima navedenim u članu 14, staviti na raspolaganje revidirani godišnji pregled naplaćenih naknada i načinjenih troškova u pogledu pomoći koja je pružena licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti.</p>	<p>Član 59.</p> <p>(6). Upravni organ aerodroma dužan je korisnicima aerodroma, putem Komiteta korisnika aerodroma ako je ustanovljen ili putem drugog odgovarajućeg subjekta, kao i izvršnom organu ili organima navedenim u članu 65., staviti na raspolaganje revidirani godišnji pregled naplaćenih naknada i načinjenih troškova u pogledu pomoći koja je pružena licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti.</p>	Potpuno usklađeno	

<p>Član 9</p> <p>Kvalitativni standardi za pružanje pomoći</p> <p>1. sa izuzetkom aerodroma čiji je godišnji saobraćaj manji od 150 000 komercijalnih kretanja putnika, upravni organ je dužan da utvrdi kvalitativne standarde za pružanje pomoći kako je utvrđeno u Aneksu I i odredi zahtjeve u vezi resursa za ispunjavanje navedenih standarda, u saradnji sa korisnicima aerodroma, putem Komiteta korisnika aerodroma ako je ustanovljen, i organizacijama koje predstavljaju putnike sa invaliditetom i putnike smanjene pokretljivosti.</p>	<p>Član 60.</p> <p>(Kvalitativni standardi za pružanje pomoći)</p> <p>(1). Sa izuzetkom aerodroma čiji je godišnji promet manji od 150 000 komercijalnih kretanja putnika, upravni organ je dužan da utvrdi kvalitativne standarde za pružanje pomoći kako je utvrđeno u članu 67. i odredi zahtjeve u vezi resursa za ispunjavanje navedenih standarda, u saradnji sa korisnicima aerodroma, putem Komiteta korisnika aerodroma ako je ustanovljen, i organizacijama koje predstavljaju putnike sa invaliditetom i putnike smanjene pokretljivosti.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 9</p> <p>2. U utvrđivanju takvih standarda, obavezno treba voditi računa o međunarodno priznatim politikama i kodeksima ponašanja u pogledu olakšavanja prevoza licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti, naročito ECAC Kodeks dobrog ponašanja pri prihvatu i otpremi lica smanjene pokretljivosti.</p>	<p>Član 60.</p> <p>(2). U utvrđivanju takvih standarda, obavezno treba voditi računa o međunarodno priznatim politikama i kodeksima ponašanja u pogledu olakšavanja prevoza licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti, naročito ECAC Kodeks dobrog ponašanja pri prihvatu i otpremi lica smanjene pokretljivosti</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 9</p> <p>3. Upravni organ aerodroma dužan je objaviti svoje kvalitativne standarde.</p>	<p>Član 60.</p> <p>(3). Upravni organ aerodroma dužan je objaviti svoje kvalitativne standarde.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

<p>Član 9</p> <p>4. Vazdušni prevoznik i upravni organ aerodroma mogu postići dogovor da, za putnike koje vazdušni prevoznik prevozi do i sa aerodroma, upravni organ pruža pomoć većeg standarda od standarda utvrđenih u stavu 1 ili da pruža dodatne usluge u odnosu na one koje su utvrđene u Aneksu I.</p>	<p>Član 60.</p> <p>4). Zračni operator i upravni organ aerodroma mogu postići dogovor da, za putnike koje zračni operator prevozi do i sa aerodroma, upravni organ pruža pomoć većeg standarda od standarda utvrđenih u stavu (1) ili da pruža dodatne usluge u odnosu na one koje su utvrđene u članu 67.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 9</p> <p>5. U svrhu finansiranja bilo kojeg od pomenutih dogovora, upravni organ može vazdušnom korisniku nametnuti plaćanje određene naknade pored one koja je utvrđena članom 8(3), koja mora biti transparentna, usklađena sa troškovima i utvrđena nakon konsultacija sa predmetnim vazdušnim prevoznikom.</p>	<p>Član 60.</p> <p>(5). U svrhu finansiranja bilo kojeg od pomenutih dogovora, upravni organ može zračnom korisniku nametnuti plaćanje određene naknade pored one koja je utvrđena članom 59. stav (3) ovog Zakona, koja mora biti transparentna, usklađena sa troškovima i utvrđena nakon konsultacija sa predmetnim zračnim operatorom.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 10</p> <p>Pomoć vazdušnih prevoznika</p> <p>Vazdušni prevoznik je dužan pružiti pomoć iz Aneksa II bez dodatne naplate od lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti koji odlaze sa, dolaze na ili su u tranzitu kroz aerodrom za koji važi ova Uredba pod uslovom da predmetno lice ispunjava uslove iz Člana 7(1), (2) i (4).</p>	<p>Član 61.</p> <p>(Pomoć zračnih operatora)</p> <p>Zračni operator je dužan pružiti pomoć iz člana 68. bez dodatne naplate od lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti koji odlaze sa, dolaze na ili su u tranzitu kroz aerodrom za koji važi ovaj Zakon pod uslovom da predmetno lice ispunjava uslove iz člana 58. stav(1), (2) i (4) ovog Zakona.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>Član 11 Obuka</p> <p>Vazdušni prevoznici i upravni organi aerodroma dužni su:</p> <p>(a) obezbijediti da svo njihovo osoblje, uključujući i osoblje koje upošljava bilo koji podgovarač, koje direktno pruža pomoć licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti posjeduje znanje o tome kako ispuniti potrebe lica sa različitim invaliditetima ili smanjenom pokretljivošću;</p> <p>(b) obezbijediti obuku o jednakosti invalidnih lica i svijesti o invalidnosti za svo osoblje koje radi na aerodromu i koje se direktno bavi putnicima;</p> <p>(c) obezbijediti da, nakon zapošljavanja, svi novi zaposlenici pohađaju obuku u vezi invalidnosti kao i da im se obezbijede kursevi osvježavanja znanja prema potrebi.</p>	<p>Član 62. (Obuka)</p> <p>Zračni prevoznici i upravni organi aerodroma dužni su:</p> <p>a) obezbijediti da svo njihovo osoblje, uključujući i osoblje koje upošljava bilo koji podgovarač, koje direktno pruža pomoć licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti posjeduje znanje o tome kako ispuniti potrebe lica sa različitim invaliditetima ili smanjenom pokretljivošću;</p> <p>b) obezbijediti obuku o jednakosti invalidnih lica i svijesti o invalidnosti za svo osoblje koje radi na aerodromu koje se direktno bavi putnicima;</p> <p>c) obezbijediti da, nakon zapošljavanja, svi novi zaposlenici pohađaju obuku u vezi invalidnosti kao i da im se obezbijede kursevi osvježavanja znanja prema potrebi.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 12</p> <p>Nadoknada za izgubljena ili oštećena invalidska kolica, drugu opremu za kretanje i pomoćna sredstva</p>	<p>Član 63.</p> <p>(Nadoknada za izgubljena ili oštećena invalidska kolica, drugu opremu za kretanje i pomoćna sredstva)</p> <p>U slučaju da se invalidska kolica ili druga oprema za kretanje ili pomoćna sredstva izgube ili oštete za vrijeme njihovog</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

U slučaju da se invalidska kolica ili druga oprema za kretanje ili pomoćna sredstva izgube ili oštete za vrijeme njihovog prihvata i otpreme na aerodromu ili prevoza u vazduhoplovu, putniku kojem pripada predmetna oprema daje se nadoknada u skladu sa pravilima međunarodnog prava, prava Zajednice i nacionalnog prava.				prihvata i otpreme na aerodromu ili prevoza u zrakoplovu, putniku kojem pripada predmetna oprema daje se nadoknada u skladu sa pravilima međunarodnog prava, ECAA Sporazuma i ovog Zakona.		
<p>Član 13</p> <p>Sprečavanje odbacivanja obaveze</p> <p>Obaveze prema licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti u skladu sa ovom Uredbom ne smiju se ograničiti niti odbaciti.</p>				<p>Član 64.</p> <p>(Sprečavanje odbacivanja obaveze)</p> <p>Obaveze prema licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti u skladu sa ovim Zakonom ne smiju se ograničiti niti odbaciti.</p>		Potpuno usklađeno
<p>Član 14</p> <p>Izvršni organ i njegovi zadaci</p> <p>1. Svaka država članica dužna je odrediti organ ili organe nadležne za sprovođenje ove Uredbe u pogledu letova sa aerodroma ili ka aerodromima smještenim na njenoj teritoriji. Ovo tijelo prema potrebi preduzima neophodne mjere da se obezbijedi poštivanje prava lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, uključujući poštivanje standarda navedenih u Članu 9(1). Države članice su dužne obavijestiti Komisiju o tome koji su organi određeni.</p>				<p>Član 65.</p> <p>(Izvršni organ i njegovi zadaci)</p> <p>(1). Ovim Zakonom se utvrđuje da je Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine (BHDCA) nadležno tijelo koje se bavi pitanjima nadzora nad provođenjem određaba ovog zakona o pravima lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti</p> <p>(2). BHDCA prema potrebi preduzima neophodne mjere da se obezbijedi poštivanje prava lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, uključujući poštivanje standarda navedenih u članu 60. stav (1) ovog Zakona.</p>		Potpuno usklađeno

<p>Član 14</p> <p>2. Države članice su dužne, prema potrebi, obezbijediti da izvršni organ ili organi utvrđeni u skladu sa stavom 1 takođe osiguraju zadovoljavajuću primjenu Člana 8, uključujući i odredbe o naplati naknada da bi se izbjegla neravnopravna konkurencija. U tu svrhu države članice mogu odrediti i poseban organ.</p>					
<p>Član 15</p> <p>Žalbeni postupak</p> <p>1. Lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti koje smatra da je ova Uredba prekršena može se obratiti upravnom organu aerodroma ili predmetnom vazdušnom prevozniku, zavisno od slučaja.</p>		<p>Član 65.</p> <p>(3). BHDCA je dužna, prema potrebi, u skladu sa stavom (1) osigurati zadovoljavajuću primjenu člana 59. ovog Zakona, uključujući i odredbe o naplati naknada da bi se izbjegla neravnopravna konkurencija</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 15</p> <p>2. Ako lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti ne može na ovaj način doći do zadovoljavajućeg rješenja, može uložiti žalbu o navodnoj povredi ove Uredbe bilo kojem organu ili organima utvrđenim Članom 14(1), ili nekom drugom nadležnom organu koji odredi država članica.</p>		<p>Član 66.</p> <p>(2). Ako lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti ne može na ovaj način doći do zadovoljavajućeg rješenja, može uložiti žalbu o navodnoj povredi ovog Zakona BHDCA.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>Član 15</p> <p>3. Organ u jednoj državi članici koji primi žalbu u vezi pitanja koje je u nadležnosti imenovanog organa iz druge države članice dužan je žalbu proslijediti organu te druge države članice.</p>	<p>Član 66.</p> <p>(3). Ukoliko BHDCA primi žalbu u vezi pitanja koje je u nadležnosti imenovanog organa iz druge države koja je potpisnica ECAA sporazuma dužna je žalbu proslijediti organu te druge države članice.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 15</p> <p>4. Države članice su dužne preduzeti mjere da lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti obavijeste o njihovim pravima po ovoj Uredbi kao i o mogućnosti ulaganja žalbe navedenom organu ili organima.</p>	<p>Član 66.</p> <p>(4). BHDCA je dužna preduzeti mjere da lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti budu obaviještena o njihovim pravima po ovom Zakonu kao i o mogućnosti ulaganja žalbe BHDCA.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p><u>ANEKS I</u></p> <p>Pomoć u nadležnosti upravnih organa aerodroma</p> <p>Pomoć i rješenja neophodna da se licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti omogući da:</p> <ul style="list-style-type: none"> -najave svoj dolazak na aerodrom i zahtjev za pomoć na za to označenim tačkama unutar i van terminalnih zgrada navedenih u Članu 5, -se kreću od označene tačke do prijavnog pulta, prijave i registruju prtljag, -dođu od prijavnog pulta do vazduhoplova, uz završavanje 	<p>Član 67.</p> <p>(Pomoć u nadležnosti upravnih organa aerodroma)</p> <p>(1) Pomoć i rješenja neophodna da se licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti omogući da:</p> <p>(a) najave svoj dolazak na aerodrom i zahtjev za pomoć na za to označenim tačkama unutar i van terminalnih zgrada navedenih u članu 56. ovog Zakona,</p> <p>(b) se kreću od označene tačke do</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>emigracionih, carinskih i bezbjednosnih procedura,</p> <p>se ukrcaju u vazduhoplov, uz obezbijeden lift, invalidska kolica ili drugu neophodnu pomoć, po potrebi, dođu od vrata vazduhoplova do svojih sjedišta,</p> <p>smjeste i pakupe svoj prtljag u vazduhoplovu,</p> <p>dođu od svojih sjedišta do vrata vazduhoplova,</p> <p>se iskrcavaju iz vazduhoplova, uz obezbijeden lift, invalidska kolica ili drugu neophodnu pomoć, po potrebi, dođu od vazduhoplova do prostora za preuzimanje prtljaga i pakupe svoj prtljag, uz završavanje emigracionih, carinskih i bezbjednosnih procedura,</p> <p>dođu od prostora za preuzimanje prtljaga do označene tačke,</p> <p>stignu na vezani let kada su u tranzitu, uz pomoć i na vazdušnoj i na zemaljskoj strani, kao i u okviru i između terminala, prema potrebi, dođu do toaleta, ako je potrebno.</p> <p>Kada licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti pomoć pruža lice koje je u njegovoj pratnji, tom licu se mora, na zahtjev, dozvoliti da neophodnu pomoć pruži na aerodromu, kao i pri ukrcavanju i iskrcavanju.</p> <p>Prihvat i otprema sve neophodne opreme za kretanje, uključujući i opremu kao što su električna invalidska kolica, za što je potrebno upozorenje 48 sati unaprijed, i koja podliježe eventualnim prostornim ograničenjima</p>	<p>prijavnog pulta,</p> <p>(c) prijave i registruju prtljag,</p> <p>(d) dođu od prijavnog pulta do vazduhoplova, uz završavanje emigracionih, carinskih i bezbjednosnih procedura,</p> <p>(e) se ukrcaju u vazduhoplov, uz obezbijeden lift, invalidska kolica ili drugu neophodnu pomoć, po potrebi,</p> <p>(f) dođu od vrata vazduhoplova do svojih sjedišta,</p> <p>(g) smjeste i pakupe svoj prtljag u zrakoplovu,</p> <p>(h) dođu od svojih sjedišta do vrata vazduhoplova,</p> <p>(i) se iskrcavaju iz vazduhoplova, uz obezbijeden lift, invalidska kolica ili drugu neophodnu pomoć, po potrebi,</p> <p>(j) dođu od vazduhoplova do prostora za preuzimanje prtljaga i pakupe svoj prtljag, uz završavanje emigracionih, carinskih i bezbjednosnih</p>		
--	--	--	--

<p>u vazduhoplovu, kao i primjeni odgovarajućih propisa koji se tiču opasnog tereta.</p> <p>Privremena zamjena oštećene ili izgubljene opreme, pri čemu nije obavezna zamjena jednakog jednakiim. Prihvati i otprema priznatih pasa pomagača, prema potrebi.</p> <p>Dostavljanje informacija potrebnih za let, u pristupačnim formatima.</p>	<p>procedura,</p> <p>(k) dođu od prostora za preuzimanje prtljaga do označene tačke,</p> <p>(l) stignu na vezani let kada su u tranzitu, uz pomoć i na vazdušnoj i na zemaljskoj strani, kao i u okviru i između terminala, prema potrebi,</p> <p>(m) dođu do toaleta, ako je potrebno.</p> <p>(2) Kada licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti pomoć pruža lice koje je u njegovoj pratnji, tom licu se mora, na zahtjev, dozvoliti da neophodnu pomoć pruži na aerodromu, kao i pri ukrcavanju i iskrcavanju.</p> <p>(3) Prihvati i otprema sve neophodne opreme za kretanje, uključujući i opremu kao što su električna invalidska kolica, za što je potrebno upozorenje 48 sati unaprijed, i koja podliježe eventualnim prostornim ograničenjima u zrakoplovu, kao i primjeni odgovarajućih propisa koji se tiču opasnog tereta.</p> <p>(4) Privremena zamjena oštećene ili</p>		
--	--	--	--

	<p>izgubljene opreme, pri čemu nije obavezna zamjena jednakog jednakim.</p> <p>(5) Prihvat i otprema priznatih pasa pomagača, prema potrebi.</p> <p>(6) Dostavljanje informacija potrebnih za let, u pristupačnim formatima.</p>			
<p><u>ANEKS II</u></p> <p>Pomoć vazdušnih prevoznika</p> <p>Prevoz priznatih pasa pomagača u kabini, u zavisnosti od nacionalnih propisa.</p> <p>Pored medicinske opreme, prevoz najviše dva komada opreme za kretanje po jednom licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti, uključujući električna invalidska kolica, za što je potrebno upozorenje 48 sati unaprijed, i koja podliježe eventualnim prostornim ograničenjima u vazduhoplovu, kao i primjeni odgovarajućih propisa koji se tiču opasnog tereta.</p> <p>Dostavljanje bitnih informacija u vezi sa letom, u pristupačnim formatima.</p> <p>Učiniti sve u okviru svojih mogućnosti da se, na zahtjev, red sjedenja postavi</p>	<p>Član 68.</p> <p>(Pomoć zračnih prevoznika)</p> <p>(1) Zračni operatori će obezbijediti prevoz priznatih pasa pomagača u kabini posebnim propisima donesenim u skladu sa ovim Zakonom.</p> <p>(2) Pored medicinske opreme, zračni operator će obezbijediti prevoz najviše dva komada opreme za kretanje po jednom licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti, uključujući električna invalidska kolica, za što je potrebno upozorenje 48 sati unaprijed, i koja podliježe eventualnim prostornim ograničenjima u zrakoplovu, kao i primjeni odgovarajućih propisa koji se tiču opasnog tereta.</p> <p>(3) Zračni operatori će obezbijediti</p>	Potpuno usklađeno		

<p>tako da zadovolji potrebe lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti a u skladu sa bezbjednosnim zahtjevima i raspoloživošću.</p> <p>Pomoć u odlasku u toalet, ako je potrebno.</p> <p>Kada licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti pomoć pruža lice iz njegove pratnje, vazdušni prevoznik će učiniti sve u okviru svojih mogućnosti da tom licu obezbijedi sjedište odmah pored predmetnog lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti.</p>	<p>dostavljanje bitnih informacija u vezi sa letom, u pristupačnim formatima.</p> <p>(4) Zračni operator će učiniti sve u okviru svojih mogućnosti da se, na zahtjev, red sjedenja postavi tako da zadovolji potrebe lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti a u skladu sa bezbjednosnim zahtjevima i raspoloživošću.</p> <p>(5) Zračni operator će obezbijediti pomoć u odlasku u toalet, ako je potrebno.</p> <p>(6) Kada licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti pomoć pruža lice iz njegove pratnje, zračni operator će učiniti sve u okviru svojih mogućnosti da tom licu obezbijedi sjedište odmah pored predmetnog lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti.</p>		
<p>5. Usklađenost sa ostalim izvorima prava EU: Multilateralni sporazum o zajedničkoj evropskoj zrakoplovnoj oblasti – European Common Aviation Area (ECAA), 2006. Ratificiran 2007 od strane Parlamentarne skupštine BiH</p>			

UPOREDNI PRIKAZ USKLADENOSTI¹

Datum izrade: 05.03. 2013. godine

1. Naziv propisa : UREDBA VIJEĆA (EC) br. 2027/97 od 09. oktobra 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u pogledu zračnog prijevoza putnika i njihove prtljage u slučaju nesreće (Sl. gl. L 285, 17.10.1997) Council Regulation (EC) No 2027/97 of 9 October 1997 on air carrier liability in the event of accidents (OJ L 285, 17.10.1997)	
CELEX oznaka: 31997R2027	
Predmet reguliranja: Ovom Uredbom utvrđuju se obaveze zračnih prijevoznika iz Zajednice prema putnicima u vezi sa odgovornošću u slučaju nesreće za štetu pretrpljenu u slučaju smrti ili ranjavanja putnika ili druge tjelesne povrede koju je pretrpio putnik, ako se nesreća koja je uzrokovala tako pretrpljeno štetu dogodila u avionu ili tokom bilo koje operacije ukrcajanja ili iskrcavanja.	
Cilj reguliranja: Osigurati naknadu putnicima u slučaju vazduhoplovne nesreće	
2. Naziv nacrta/prijedloga propisa: Zakon o obliacionim odnosim u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine Law of obligation relations in civil aviation of Bosnia and Herzegovina	
Predmet reguliranja: Predmet ovog Zakona predstavljaju obliaciono – pravni odnosi, koji se odnose na međunarodni prevoz putnika, prtljaga i tereta, a koji se obavlja zrakoplovom za naknadu.	
Cilj reguliranja: Ciljevi koji se žele postići donošenjem Zakona jesu: <ul style="list-style-type: none"> • Unifikacija pravila vezanih za mastanak, promjene i prestanak obliaciono – pravnih odnosa u civilnom zrakoplovstvu i; • Usaglašenost obliaciono – pravnih pravila sa pravilima sadržanim u međunarodnim propisima (Montrealska konvencija). 	
3. Usklađenost sa primarnim izvorom prava Evropske unije: Ugovor o funkcioniranju Evropske unije, prečišćeni tekst 2010/C83/01, Glava VII: Zajednička pravila o tržišnom natjecanju, oporezivanju i usklađivanju zakonodavstava, Poglavlje 3: Usklađivanje zakonodavstava Potpuno usklađen	
4. Usklađenost sa sekundarnim izvorom prava Evropske unije: Potpuno usklađeno	

¹ Konsolidovana Uredba vijeća br. 2027/97. od 9. oktobra.1997 o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreće izmjenjena uredbom br. 889/2002 Evropskog parlamenta i Vijeća 13. maja. 2002. godine.

a) Odredbe propisa EU	b) Odredbe nacрта/prijedloga propisa	c) Usklađenost odredbe nacрта/prijedloga propisa sa odredbama propisa EU	d) Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	e) Predviđeni rok za postizanje potpune usklađenosti
<p>Član 1</p> <p>Ovom se Uredbom primjenjuju odgovarajuće odredbe Montrealske konvencije u pogledu vazdušnog prevoza putnika i njihovog prtljaga te se utvrđuju određene dodatne odredbe. Područje primjene ovih odredbi se takođe proširuje na prevoz vazduhom unutar pojedinačne države članice.</p>	<p>Član 1</p> <p>(Predmet)</p> <p>(3). Ovim Zakonom se primjenjuju odgovarajuće odredbe: Konvencije o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom prometu zrakom, (u daljem tekstu: Montrealska konvencija), u pogledu vazdušnog prevoza putnika i njihovog prtljaga te se utvrđuju određene dodatne odredbe, kao i odredbe ECAA Sporazuma.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>"Član 2</p> <p>1. U ovoj Uredbi:</p> <p>(a) 'vazdušni prevoznik' označava preduzeće za vazdušni prevoz sa važećom operativnom dozvolom;</p>			<p>Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe 785/2004, te stepen usklađenosti je naveden u Uporednom prikazu usklađenosti Zakona sa navedenom Uredbom.</p>	

(b) 'Vazdušni prevoznik Zajednice' označava vazdušnog prevoznika sa važećom operativnom dozvolom koju je izdala država članica u skladu sa odredbama Uredbe (EEZ) br. 2407/92;			Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe 785/2004, te stepen usklađenosti je naveden u Uporednom prikazu usklađenosti Zakona sa navedenom Uredbom.	
(c) 'Lice koje ima pravo na nadoknadu' označava putnika ili bilo koje lice koje, u skladu sa važećim propisima, ima pravo da traži nadoknadu štete kad se radi o tom putniku;	10). „Lice koje ima pravo na nadoknadu“ označava putnika ili bilo koje lice koje, u skladu sa važećim propisima, ima pravo da traži nadoknadu štete kad se radi o tom putniku;	Potpuno usklađeno		
(d) 'prtljag', sem ako nije drugačije određeno, označava i registrovani i neregistrovani prtljag u smislu člana 17(4) Montrealske konvencije;	19). „prtljag“, sem ako nije drugačije određeno, označava i registrovani i neregistrovani prtljag u smislu člana 17. stav (4) Montrealske konvencije;	Potpuno usklađeno		
(e) "SDR" znači specijalno pravo vučenja (Special Drawing Right) kako ga je definisao Međunarodni monetarni fond;			Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe 785/2004, te stepen usklađenosti je naveden u Uporednom prikazu usklađenosti Zakona sa	

				navedenom Uredbom.	
(f) 'Varšavska konvencija' označava Konvenciju za ujednačavanje određenih pravila vezanih za međunarodni vazdušni prevoz, potpisanu u Varšavi 12. oktobra 1929, ili Varšavsku konvenciju dopunjenu i izmijenjenu u Hagu 28. septembra 1955. i Konvenciju kojom se dopunjuje Varšavska konvencija sačinjenu u Gvadalahari 18. septembra 1961;				Navedeni termin se ne koristi u ovom Zakonu te iz tog razloga nije preuzet.	
(g) 'Montrealska konvencija' označava 'Konvenciju za ujednačavanje određenih pravila vezanih za međunarodni vazdušni prevoz', potpisanu u Montrealu 28. maja 1999.			Potpuno usklađeno		
2. Koncepti sadržani u ovoj Uredbi koji nisu definisani u stavu 1 ekvivalentni su onim koji se koriste u Varšavskoj konvenciji.				Navedeni termin se ne koristi u ovom Zakonu te iz tog razloga nije preuzet.	
<p>Član 3</p> <p>1. Odgovornost vazdušnog prevoznika Zajednice, kad se radi o putnicima i njihovom prtljagu, se uređuje svim odredbama Montrealske konvencije koje se odnose na takvu odgovornost.</p>			Potpuno usklađeno		
<p>Član 19.</p> <p>(1). Odgovornost zračnog operatora sa ECAA područja , kad se radi o putnicima i njihovom prtljagu, se uređuje odredbama ovog Zakona koje se odnose na takvu odgovornost.</p>			Potpuno usklađeno		
2. Obaveza osiguranja utvrđena u			Potpuno usklađeno		

<p>članu 7 Uredbe (EEZ) br. 2407/92, u onoj mjeri u kojoj se odnosi na odgovornost za putnike, podrazumijeva da se od vazdušnog prevoznika Zajednice zahtijeva da se osigura do odgovarajuće visine koja svim licima koja imaju pravo na nadoknadu štete osigurava isplatu cjelokupnog iznosa na koji imaju pravo u skladu s ovom Uredbom.”;</p>	<p>(2). Obaveza osiguranja podrazumijeva da se od zračnog operatera ECAA područja zahtijeva da se osigura do odgovarajuće visine koja svim licima koja imaju pravo na nadoknadu štete obezbjeđuje isplatu cjelokupnog iznosa na koji imaju pravo u skladu sa odredbama ovog Zakona i Pravilnika o radnoj dozvoli zračnog operatera i zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prevoza (Sl.gl.BiH 66/10), DODATAK I, član 4(h).</p>			
<p>Član 3a</p> <p>Dodatni iznos koji vazdušni prevoznik Zajednice može zahtijevati, u skladu s članom 22. stavom 2. Montrealske konvencije, ako putnik u posebnoj izjavi izrazi želju za dostavom svog prtljaga do odredišta, se zasniva na tarifi koja zavisi od dodatnih troškova prevoza i osiguranja datog prtljaga koji se plaćaju pored troškova prtljaga čiji se iznos procjenjuje najviše do ili ispod granice odgovornosti. Tarifa je dostupna putnicima na zahtjev.”;</p>	<p>Član 26.</p> <p>(7). Dodatni iznos koji zračni operator ECAA područja može zahtijevati, u skladu sa stavom (2) ovog člana, ako putnik u posebnoj izjavi izrazi želju za dostavom svoje prtljage do odredišta, se zasniva na tarifi koja zavisi od dodatnih troškova prevoza i osiguranja datog prtljaga koji se plaćaju povrh troškova prtljaga čiji se iznos procjenjuje najviše do ili ispod granice odgovornosti. Tarifa je dostupna putnicima na zahtjev.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 5.</p>	<p>Član 20.</p> <p>(2). Zračni operator ECAA područja bez odlaganja, a najkasnije petnaest dana od</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

1. Vazdušni prevoznik Zajednice bez odlaganja, a najkasnije petnaest dana od dana utvrđivanja identiteta fizičkog lica koje ima pravo na naknadu štete, isplaćuje avans srazmjern teškoćama koje je to lice pretrpjelo i koji mu omogućava da zadovolji trenutne materijalne potrebe.					
<p>Član 5</p> <p>2. Ne dovodeći u pitanje stav 1., avans u slučaju smrti ne smije biti manji od 16 000 SDR-a po putniku u protivvrijednosti eurima.</p>	Član 20.	(3). Ne dovodeći u pitanje stav (1), predujam u slučaju smrti ne smije biti manji od 16.000 SDR-a po putniku u protivvrijednosti u konvertibilnim markama.	Potpuno usklađeno		
<p>Član 5</p> <p>3. Avans ne predstavlja priznanje odgovornosti i može se kompenzovati kasnijim iznosima isplaćenim na osnovu odgovornosti vazdušnog prevoznika Zajednice, ali je nepovratan osim u slučajevima propisanim u članu 20. Montrealske konvencije ili u slučaju kada je avans bio isplaćen licu koje nije imalo pravo na nadoknadu štete."</p>	Član 20.	(4). Predujam ne predstavlja priznanje odgovornosti i može se kompenzirati kasnijim iznosima isplaćenim na osnovu odgovornosti zračnog operatora ECAA područja, ali je nepovratan osim u slučajevima propisanim u članu 24. ovog Zakona ili u slučaju kada je predujam bio isplaćen licu koje nije imalo pravo na nadoknadu štete.	Potpuno usklađeno		
Član 6	Član 43.	(2). Svi zračni prevoznici prilikom prodaje zračnog prevoza unutar ECAA područja	Potpuno usklađeno		
1. Svi vazdušni prevoznici prilikom					

<p>prodaje vazdušnog prevoza u Zajednici osiguravaju da rezime glavnih odredbi koje uređuju odgovornost prema putnicima i njihovom prtljagu, uključujući rokove za podnošenje tužbe za nadoknadu štete i mogućnost davanja posebne izjave o prtljagi, budu dostupni putnicima na svim prodajnim mjestima, uključujući prodaju telefonom ili internetom. Kako bi udovoljili ovom zahtjevu za pružanje informacija, vazdušni prevoznici Zajednice koriste obavještenje iz Aneksa. Takav rezime ili obavještenje ne može služiti kao osnova za zahtjev za nadoknadu štete, niti se može koristiti za tumačenje odredaba ove Uredbe ili Montrealske konvencije.</p>	<p>osiguravaju da rezime glavnih odredbi koje uređuju odgovornost prema putnicima i njihovom prtljagu, uključujući rokove za podnošenje tužbe za nadoknadu štete i mogućnost davanja posebne izjave o prtljagi, budu dostupni putnicima na svim prodajnim mjestima, uključujući prodaju telefonom ili internetom. Kako bi udovoljili ovom zahtjevu za pružanje informacija, zračni prevoznici koriste obavještenje, kako je to navedeno u članu 44. ovog Zakona. Takav rezime ili obavještenje ne može služiti kao osnova za zahtjev za nadoknadu štete, niti se može koristiti za tumačenje odredaba ovog Zakona.</p>		
<p>2. Pored zahtjeva vezanih za pružanje informacija iz stava 1., svi vazdušni prevoznici, za vazdušni prevoz koji se obavlja ili prodaje u Zajednici, svakom putniku izdaju pisano obavještenje o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - granici odgovornosti prevoznika koja važi za dati let, u slučaju smrti ili povrede, ukoliko takva granica postoji; - granici odgovornosti prevoznika koja važi za dati let u slučaju uništenja, gubitka ili oštećenja prtljaga kao i upozorenje na to da putnik treba prilikom registracije prtljaga upozoriti avio-kompaniju na sav prtljag čija vrijednost premašuje taj iznos, ili prtljag u cjelini treba osigurati prije putovanja; 	<p>Član 43.</p> <p>(3). Pored zahtjeva vezanih za pružanje informacija iz stava (1), svi zračni prevoznici, za zračni prevoz koji se obavlja ili prodaje, svakom putniku izdaju pisano obavještenje o:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) granici odgovornosti operatora koja važi za dati let, u slučaju smrti ili povrede, ukoliko takva granica postoji; b) granici odgovornosti operatora koja važi za dati let u slučaju uništenja, gubitka ili oštećenja prtljaga kao i upozorenje na to da putnik treba prilikom registracije 	<p>Potpuno usklađeno</p>	

<p>- granici odgovornosti prevoznika koja važi za dati let za štetu izazvanu kašnjenjem.</p>	<p>prtljaga upozoriti avio-kompaniju na sav prtljag čija vrijednost premašuje taj iznos, ili prtljag u cjelini treba osigurati prije putovanja;</p> <p>c) granici odgovornosti operatora koja važi za dati let za štetu izazvanu kašnjenjem.</p>		
<p>3. Kada prevoz u cjelini obavljaju vazduši prevoznici Zajednice, ograničenja koja su navedena u skladu sa zahtjevima za pružanje informacija iz stavova 1. i 2. su ograničenja utvrđena ovom Uredbom, osim u slučaju kada vazduši prevoznik Zajednice dobrovoljno primjenjuje viša ograničenja. Na sav prevoz koji obavljaju vazduši prevoznici izvan Zajednice primjenjuju se stavovi 1. i 2. samo u pogledu prevoza u Zajednicu, iz nje ili u njoj."</p>	<p>Član 43.</p> <p>(4). Kada prevoz u cjelini obavljaju zračni operator iz ECAA područja, ograničenja koja su navedena u skladu sa zahtjevima za pružanje informacija iz stavova (1) i (2) su ograničenja utvrđena ovim Zakonom, osim u slučaju kada zračni operator ECAA područja dobrovoljno primjenjuje viša ograničenja.</p> <p>(5). Na sav prevoz koji obavljaju vazdušni prevoznici izvan ECAA područja primjenjuju se stavovi (1) i (2) samo u pogledu prevoza u ECAA područje, iz njega ili u njemu.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 7</p> <p>Najkasnije tri godine nakon što Uredba (EZ) br. 889/2002(7) počne da se primjenjuje, Komisija sastavlja izvještaj o primjeni ove Uredbe. Komisija će posebno ispitati potrebu za izmjenom iznosa navedenih u</p>		<p>Neprenosivo</p>	

odgovarajućim članovima Montrealske konvencije u svjetlu ekonomskog razvoja i obaveštenja depozitara ICAO -a".				
<p>ANEKS</p> <p>Odgovornost vazdušnog prevoznika za putnike i njihov prtljag</p> <p>Ovo informativno obavještenje rezimira pravila o odgovornosti koja primjenjuju vazdušni prevoznici Zajednice kao što zahtijeva zakonodavstvo Zajednice i Montrealska konvencija.</p>	<p>Član 44.</p> <p>(Odgovornost zračnog operatora za putnike i njihov prtljag)</p> <p>Izvod o odgovornosti zračnog operatora prema putnicima i njihovom prtljagu sa kojima je zračni operator dužan da upozna putnike glasi:</p> <p>„Ovo informativno obavještenje rezimira pravila o odgovornosti zračnih operatora sa ECAA područja u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine i Montrealske konvencije.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Nadoknada u slučaju smrti ili povrede</p> <p>Ne postoje finansijska ograničenja za odgovornost u slučaju povrede ili smrti putnika. Vazdušni prevoznik ne može osporavati zahtjeve za nadoknadu štete u slučaju kada se radi o šteti do iznosa od 100000 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti). U slučaju iznosa većeg od navedenog, vazdušni prevoznik može osporavati zahtjev dokazujući da nije nemarno postupao ili</p>	<p>Član 44.</p> <p>(1). Nadoknada u slučaju smrti ili povrede</p> <p>Ne postoje finansijska ograničenja za odgovornost u slučaju povrede ili smrti putnika. Zračni operator ne može osporavati zahtjeve za nadoknadu štete u slučaju kada se radi o šteti do iznosa od 113.100 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti). U slučaju iznosa većeg</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

da nije kriv zbog nečeg drugog.	od navedenog, zračni operator može osporavati zahtjev dokazujući da nije nemarno postupao ili da nije kriv zbog nečeg drugog.			
<p>Avansna plaćanja</p> <p>U slučaju smrti ili povrede putnika, vazdušni prevoznik mora u roku od 15 dana od identifikacije lica koje ima pravo na nadoknadu štete isplatiti avans koji je potreban za pokrivanje trenutnih ekonomskih potreba. U slučaju smrti ovo avansno plaćanje ne smije biti manje od 16 000 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti).</p>	<p>Član 44.</p> <p>(2). Avansna plaćanja</p> <p>a) U slučaju smrti ili povrede putnika, zračni operator mora u roku od 15 dana od identifikacije lica koje ima pravo na nadoknadu štete isplatiti predujam koji je potreban za pokrivanje trenutnih ekonomskih potreba. U slučaju smrti ovo avansno plaćanje ne smije biti manje od 16.000 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti).</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Kašnjenje putnika</p> <p>U slučaju kašnjenja putnika, vazdušni prevoznik je odgovoran za štetu osim ako je preduzeo sve razumne mjere kako bi izbjegao štetu ili ako nije bilo moguće preduzeti takve mjere. Odgovornost u slučaju kašnjenja putnika je ograničena na 4 150 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti).</p>	<p>Član 44.</p> <p>(3). Kašnjenje putnika</p> <p>U slučaju kašnjenja putnika, zračni operator je odgovoran za štetu osim ako je preduzeo sve razumne mjere kako bi izbjegao štetu ili ako nije bilo moguće preduzeti takve mjere. Odgovornost u slučaju kašnjenja putnika je ograničena na 4.694 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti)</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Kašnjenje prtljaga</p>	<p>Član 44.</p>	Potpuno usklađeno		

<p>U slučaju kašnjenja prtljaga, vazdušni prevoznik je odgovoran za štetu osim ako je preduzeo sve razumne mjere kako bi izbjegao štetu ili ako nije bilo moguće preduzeti takve mjere. Odgovornost u slučaju kašnjenja prtljaga je ograničena na 1 000 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti).</p>	<p>(4). Kašnjenje prtljaga</p> <p>U slučaju kašnjenja prtljaga, zračni operator je odgovoran za štetu osim ako je preduzeo sve razumne mjere kako bi izbjegao štetu ili ako nije bilo moguće preduzeti takve mjere. Odgovornost u slučaju kašnjenja prtljaga je ograničena na 1.131 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti)</p>			
<p>Uništenje, gubitak ili oštećenje prtljaga</p> <p>Vazdušni prevoznik je odgovoran za uništenje, gubitak ili oštećenje prtljaga do iznosa od 1 000 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti). U slučaju registrovanog prtljaga, vazdušni prevoznik je odgovoran čak i ako nije kriv, sem ako je prtljag bio neispravan. U slučaju prtljaga koji nije registrovan, prevoznik je odgovoran samo ako je kriv.</p>	<p>Član 44.</p> <p>(5). Uništenje, gubitak ili oštećenje prtljaga</p> <p>Zračni operator je odgovoran za uništenje, gubitak ili oštećenje prtljaga do iznosa od 1.131 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti). U slučaju registrovanog prtljaga, zračni operator je odgovoran čak i ako nije kriv, osim ako je prtljag bio neispravan. U slučaju prtljaga koji nije registrovan, operator je odgovoran samo ako je kriv.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Viša ograničenja odgovornosti za prtljag</p> <p>Putnik ima pravo na više ograničenje odgovornosti ako najkasnije pri registraciji da posebnu izjavu i plati dodatnu naknadu.</p>	<p>Član 44.</p> <p>(6). Viša ograničenja odgovornosti za prtljag</p> <p>Putnik ima pravo na više ograničenje odgovornosti ako najkasnije pri registraciji da posebnu izjavu i plati</p>	Potpuno usklađeno		

<p>Žalbe vezane za prtljag</p> <p>Ako je prtljag oštećen, ako kasni ili je izgubljen ili uništen, putnik mora pisati i žaliti se vazdušnom prevozniku što je prije moguće. U slučaju oštećenja registrovanog prtljaga, putnik mora pisati i žaliti se u roku od 7 dana, a u slučaju kašnjenja u roku od 21 dana, u oba slučaja od datuma na koji je prtljag bio predat putniku.</p>	<p>dodatnu naknadu.</p> <p>Član 44.</p> <p>(7). Žalbe vezane za prtljag</p> <p>Ako je prtljag oštećen, ako kasni ili je izgubljen ili uništen, putnik mora pisati i žaliti se zračnom operatoru što je prije moguće. U slučaju oštećenja registrovanog prtljaga, putnik mora pisati i žaliti se u roku od 7 dana, a u slučaju kašnjenja u roku od 21 dana, u oba slučaja od datuma na koji je prtljag bio predat putniku.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>
<p>Odgovornost ugovornih i stvarnih prevoznika</p> <p>Ako vazdušni prevoznik koji zaista izvodi let nije i ugovorni vazdušni prevoznik, putnik ima pravo da uputi žalbu ili da podnese zahtjev za nadoknadu štete protiv bilo kojeg od njih. Ukoliko je na karti naznačeno ime ili kod vazdušnog prevoznika, taj je vazdušni prevoznik ugovorni prevoznik.</p>	<p>Član 44.</p> <p>(8). Odgovornost ugovornih i stvarnih operatora</p> <p>Ako zračni operator koji zaista izvodi let nije i ugovorni zračni operator, putnik ima pravo da uputi žalbu ili da podnese zahtjev za nadoknadu štete protiv bilo kojeg od njih. Ukoliko je na karti naznačeno ime ili kod zračnog operatora, taj je zračni operator ugovorni operator.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>
<p>Rok za podnošenje tužbe</p> <p>Tužba za nadoknadu štete mora se podnijeti u roku od dvije godine od datuma dolaska vazduhoplova ili od datuma kada je vazduhoplov trebao</p>	<p>Član 44.</p> <p>(9). Rok za podnošenje tužbe</p> <p>Tužba za nadoknadu štete mora se</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>

sletjeti.

podnijeti u roku od dvije godine od
datuma dolaska zrakoplova ili od datuma
kada je zrakoplov trebao sletjeti.

UPOREDNI PRIKAZ USKLAĐENOSTI¹

Datum izrade: 05.03. 2013. godine

1. Naziv propisa :

UREDBA VIJEĆA (EC) br. 2027/97 od 09. oktobra 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u pogledu zračnog prijevoza putnika i njihove prtljage u slučaju nesreće (Sl. gl. L 285, 17. 10. 1997)
Council Regulation (EC) No 2027/97 of 9 October 1997 on air carrier liability in the event of accidents (OJ L 285, 17. 10. 1997)

CELEX oznaka: 31997R2027

Predmet reguliranja: Ovom Uredbom utvrđuju se obaveze zračnih prijevoznika iz Zajednice prema putnicima u vezi sa odgovornošću u slučaju nesreće za štetu pretrpljenu u slučaju smrti ili ranjavanja putnika ili druge tjelesne povrede koju je pretrpio putnik, ako se nesreća koja je uzrokovala tako pretrpljeno štetu dogodila u avionu ili tokom bilo koje operacije ukrcajanja ili iskrcavanja.

Cilj reguliranja: Osigurati naknadu putnicima u slučaju vazduhoplovne nesreće

2. Naziv nacrta/prijedloga propisa: Zakon o obligacionim odnosim u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine
Law of obligation relations in civil aviation of Bosnia and Herzegovina

Predmet reguliranja: Predmet ovog Zakona predstavljaju obligaciono – pravni odnosi, koji se odnose na međunarodni prevoz putnika, prtljaga i tereta, a koji se obavlja zrakoplovom za naknadu.

Cilj reguliranja: Ciljevi koji se žele postići donošenjem Zakona jesu:

- Unifikacija pravila vezanih za mastanak, promjene i prestanak obligaciono – pravnih odnosa u civilnom zrakoplovstvu i;
- Usaglašenost obligaciono – pravnih pravila sa pravilima sadržanim u međunarodnim propisima (Montrealaska konvencija).

3. Usklađenost sa primarnim izvorom prava Evropske unije:

Ugovor o funkcioniranju Evropske unije, prečišćeni tekst 2010/C83/01, Glava VII: Zajednička pravila o tržišnom natjecanju, oporezivanju i usklađivanju zakonodavstava, Poglavlje 3: Usklađivanje zakonodavstava
Potpuno usklađen

4. Usklađenost sa sekundarnim izvorom prava Evropske unije:

Potpuno usklađeno

¹ Konsolidovana Uredba vijeća br. 2027/97. od 9. oktobra. 1997 o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreće izmjenjena uredbom br. 889/2002 Evropskog parlamenta i Vijeća 13. maja. 2002. godine.

a) Odredbe propisa EU	b) Odredbe nacrta/prijedloga propisa	c) Usklađenost odredbe nacrta/prijedloga propisa sa odredbama propisa EU	d) Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	e) Predviđeni rok za postizanje potpune usklađenosti
<p>Član 1</p> <p>Ovom se Uredbom primjenjuju odgovarajuće odredbe Montrealske konvencije u pogledu vazdušnog prevoza putnika i njihovog prtljaga te se utvrđuju određene dodatne odredbe. Područje primjene ovih odredbi se takođe proširuje na prevoz vazduhom unutar pojedinačne države članice.</p>	<p>Član 1</p> <p>(Predmet)</p> <p>(3). Ovim Zakonom se primjenjuju odgovarajuće odredbe: Konvencije o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom prometu zrakom, (u daljem tekstu: Montrealska konvencija), u pogledu vazdušnog prevoza putnika i njihovog prtljaga te se utvrđuju određene dodatne odredbe, kao i odredbe ECAA Sporazuma.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>"Član 2</p> <p>1. U ovoj Uredbi:</p> <p>(a) 'vazdušni prevoznik' označava preduzeće za vazdušni prevoz sa važećom operativnom dozvolom;</p>			<p>Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe 785/2004, te stepen usklađenosti je naveden u Uporednom prikazu usklađenosti Zakona sa navedenom Uredbom.</p>	

<p>(b) 'Vazdušni prevoznik Zajednice' označava vazdušnog prevoznika sa važećom operativnom dozvolom koju je izdala država članica u skladu sa odredbama Uredbe (EEZ) br. 2407/92;</p>			<p>Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe 785/2004, te stepen usklađenosti je naveden u Uporednom prikazu usklađenosti Zakona sa navedenom Uredbom.</p>	
<p>(c) 'Lice koje ima pravo na nadoknadu' označava putnika ili bilo koje lice koje, u skladu sa važećim propisima, ima pravo da traži nadoknadu štete kad se radi o tom putniku;</p>	<p>10). 'Lice koje ima pravo na nadoknadu' označava putnika ili bilo koje lice koje, u skladu sa važećim propisima, ima pravo da traži nadoknadu štete kad se radi o tom putniku;</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>(d) 'prtljag', sem ako nije drugačije određeno, označava i registrovani i neregistrovani prtljag u smislu člana 17(4) Montrealske konvencije;</p>	<p>19). 'prtljag', sem ako nije drugačije određeno, označava i registrovani i neregistrovani prtljag u smislu člana 17. stav (4) Montrealske konvencije;</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>(e) "SDR" znači specijalno pravo vučenja (Special Drawing Right) kako ga je definisao Međunarodni monetarni fond;</p>			<p>Definicija termina je već preuzeta iz Uredbe 785/2004, te stepen usklađenosti je naveden u Uporednom prikazu usklađenosti Zakona sa</p>	

				navedenom Uredbom.	
(f) 'Varšavska konvencija' označava Konvenciju za ujednačavanje određenih pravila vezanih za međunarodni vazdušni prevoz, potpisanu u Varšavi 12. oktobra 1929. ili Varšavsku konvenciju dopunjenu i izmijenjenu u Hagu 28. septembra 1955. i Konvenciju kojom se dopunjuje Varšavska konvencija sačinjenu u Gvadalahari 18. septembra 1961;				Navedeni termin se ne koristi u ovom Zakonu te iz tog razloga nije preuzet.	
(g) 'Montrealska konvencija' označava 'Konvenciju za ujednačavanje određenih pravila vezanih za međunarodni vazdušni prevoz', potpisanu u Montrealu 28. maja 1999.			Potpuno usklađeno		
2. Koncepti sadržani u ovoj Uredbi koji nisu definisani u stavu 1 ekvivalentni su onim koji se koriste u Varšavskoj konvenciji.				Navedeni termin se ne koristi u ovom Zakonu te iz tog razloga nije preuzet.	
<p>Član 3</p> <p>1. Odgovornost vazdušnog prevoznika Zajednice, kad se radi o putnicima i njihovom prtljagu, se uređuje svim odredbama Montrealske konvencije koje se odnose na takvu odgovornost.</p>	<p>Član 19.</p> <p>(1). Odgovornost zračnog operatora sa ECAA područja , kad se radi o putnicima i njihovom prtljagu, se uređuje odredbama ovog Zakona koje se odnose na takvu odgovornost.</p>		Potpuno usklađeno		
2. Obaveza osiguranja utvrđena u	Član 19.		Potpuno usklađeno		

<p>članu 7 Uredbe (EEZ) br. 2407/92, u onoj mjeri u kojoj se odnosi na odgovornost za putnike, podrazumijeva da se od vazdušnog prevoznika Zajednice zahtijeva da se osigura do odgovarajuće visine koja svim licima koja imaju pravo na nadoknadu štete osigurava isplatu cjelokupnog iznosa na koji imaju pravo u skladu s ovom Uredbom. *;</p>	<p>(2). Obaveza osiguranja podrazumijeva da se od zračnog operatera ECAA područja zahtijeva da se osigura do odgovarajuće visine koja svim licima koja imaju pravo na nadoknadu štete obezbjeđuje isplatu cjelokupnog iznosa na koji imaju pravo u skladu sa odredbama ovog Zakona i Pravilnika o radnoj dozvoli zračnog operatera i zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prevoza (Sl.gl.BiH 66/10), DODATAK I, član 4(h).</p>			
<p>Član 3a</p> <p>Dodatni iznos koji vazdušni prevoznik Zajednice može zahtijevati, u skladu s članom 22. stavom 2. Montrealske konvencije, ako putnik u posebnoj izjavi izrazi želju za dostavom svog prtljaga do odredišta, se zasniva na tarifi koja zavisi od dodatnih troškova prevoza i osiguranja datog prtljaga koji se plaćaju pored troškova prtljaga čiji se iznos procjenjuje najviše do ili ispod granice odgovornosti. Tarifa je dostupna putnicima na zahtjev.*;</p>	<p>Član 26.</p> <p>(7). Dodatni iznos koji zračni operator ECAA područja može zahtijevati, u skladu sa stavom (2) ovog člana, ako putnik u posebnoj izjavi izrazi želju za dostavom svoje prtljage do odredišta, se zasniva na tarifi koja zavisi od dodatnih troškova prevoza i osiguranja datog prtljaga koji se plaćaju povrh troškova prtljaga čiji se iznos procjenjuje najviše do ili ispod granice odgovornosti. Tarifa je dostupna putnicima na zahtjev.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 5.</p>	<p>Član 20.</p> <p>(2). Zračni operator ECAA područja bez odlaganja, a najkasnije petnaest dana od</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

1. Vazdušni prevoznik Zajednice bez odlaganja, a najkasnije petnaest dana od dana utvrđivanja identiteta fizičkog lica koje ima pravo na naknadu štete, isplaćuje avans srazmjern teškoćama koje je to lice pretrpjelo i koji mu omogućava da zadovolji trenutne materijalne potrebe.	dana utvrđivanja identiteta fizičkog lica koje ima pravo na naknadu štete, isplaćuje predujam srazmjern teškoćama koje je to lice pretrpjelo i koji mu omogućava da zadovolji trenutne materijalne potrebe.			
<p>Član 5</p> <p>2. Ne dovodeći u pitanje stav 1., avans u slučaju smrti ne smije biti manji od 16 000 SDR-a po putniku u protuvrijednosti eurima.</p>	<p>Član 20.</p> <p>(3). Ne dovodeći u pitanje stav (1), predujam u slučaju smrti ne smije biti manji od 16.000 SDR-a po putniku u protuvrijednosti u konvertibilnim markama.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 5</p> <p>3. Avans ne predstavlja priznanje odgovornosti i može se kompenzovati kasnijim iznosima isplaćenim na osnovu odgovornosti vazdušnog prevoznika Zajednice, ali je nepovratan osim u slučajevima propisanim u članu 20. Montrealske konvencije ili u slučaju kada je avans bio isplaćen licu koje nije imalo pravo na nadoknadu štete."</p>	<p>Član 20.</p> <p>(4). Predujam ne predstavlja priznanje odgovornosti i može se kompenzirati kasnijim iznosima isplaćenim na osnovu odgovornosti zračnog operatora ECAA područja, ali je nepovratan osim u slučajevima propisanim u članu 24. ovog Zakona ili u slučaju kada je predujam bio isplaćen licu koje nije imalo pravo na nadoknadu štete.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Član 6</p> <p>1. Svi vazdušni prevoznici prilikom</p>	<p>Član 43.</p> <p>(2). Svi zračni prevoznici prilikom prodaje zračnog prevoza unutar ECAA područja</p>	Potpuno usklađeno		

<p>prodaje vazdušog prevoza u Zajednici osiguravaju da rezime glavnih odredbi koje uređuju odgovornost prema putnicima i njihovom prtljagu, uključujući rokove za podnošenje tužbe za nadoknadu štete i mogućnost davanja posebne izjave o prtljagi, budu dostupni putnicima na svim prodajnim mjestima, uključujući prodaju telefonom ili internetom. Kako bi udovoljili ovom zahtjevu za pružanje informacija, vazdušni prevoznici Zajednice koriste obavještenje iz Aneksa. Takav rezime ili obavještenje ne može služiti kao osnova za zahtjev za nadoknadu štete, niti se može koristiti za tumačenje odredaba ove Uredbe ili Montrealske konvencije.</p>	<p>osiguravaju da rezime glavnih odredbi koje uređuju odgovornost prema putnicima i njihovom prtljagu, uključujući rokove za podnošenje tužbe za nadoknadu štete i mogućnost davanja posebne izjave o prtljagi, budu dostupni putnicima na svim prodajnim mjestima, uključujući prodaju telefonom ili internetom. Kako bi udovoljili ovom zahtjevu za pružanje informacija, zračni prevoznici koriste obavještenje, kako je to navedeno u članu 44. ovog Zakona. Takav rezime ili obavještenje ne može služiti kao osnova za zahtjev za nadoknadu štete, niti se može koristiti za tumačenje odredaba ovog Zakona.</p>		
<p>2. Pored zahtjeva vezanih za pružanje informacija iz stava 1., svi vazdušni prevoznici, za vazdušni prevoz koji se obavlja ili prodaje u Zajednici, svakom putniku izdaju pisano obavještenje o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - granici odgovornosti prevoznika koja važi za dati let, u slučaju smrti ili povrede, ukoliko takva granica postoji; - granici odgovornosti prevoznika koja važi za dati let u slučaju uništenja, gubitka ili oštećenja prtljaga kao i upozorenje na to da putnik treba avio-kompaniju na sav prtljag čija vrijednost premašuje taj iznos, ili prtljag u cjelini treba osigurati prije putovanja; 	<p>Član 43.</p> <p>(3). Pored zahtjeva vezanih za pružanje informacija iz stava (1), svi zračni prevoznici, za zračni prevoz koji se obavlja ili prodaje, svakom putniku izdaju pisano obavještenje o:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) granici odgovornosti operatora koja važi za dati let, u slučaju smrti ili povrede, ukoliko takva granica postoji; b) granici odgovornosti operatora koja važi za dati let u slučaju uništenja, gubitka ili oštećenja prtljaga kao i upozorenje na to da putnik treba prilikom registracije 	<p>Potpuno usklađeno</p>	

<p>- granici odgovornosti prevoznika koja važi za dati let za štetu izazvanu kašnjenjem.</p>	<p>prtljaga upozoriti avio-kompaniju na sav prtljag čija vrijednost premašuje taj iznos, ili prtljag u cjelini treba osigurati prije putovanja;</p> <p>c) granici odgovornosti operatora koja važi za dati let za štetu izazvanu kašnjenjem.</p>		
<p>3. Kada prevoz u cjelini obavljaju vazduši prevoznici Zajednice, ograničenja koja su navedena u skladu sa zahtjevima za pružanje informacija iz stavova 1. i 2. su ograničenja utvrđena ovom Uredbom, osim u slučaju kada vazduši prevoznik Zajednice dobrovoljno primjenjuje viša ograničenja. Na sav prevoz koji obavljaju vazduši prevoznici izvan Zajednice primjenjuju se stavovi 1. i 2. samo u pogledu prevoza u Zajednicu, iz nje ili u njoj."</p>	<p>Član 43.</p> <p>(4). Kada prevoz u cjelini obavljaju zračni operator iz ECAA područja, ograničenja koja su navedena u skladu sa zahtjevima za pružanje informacija iz stavova (1) i (2) su ograničenja utvrđena ovim Zakonom, osim u slučaju kada zračni operator ECAA područja dobrovoljno primjenjuje viša ograničenja.</p> <p>(5). Na sav prevoz koji obavljaju vazdušni prevoznici izvan ECAA područja primjenjuju se stavovi (1) i (2) samo u pogledu prevoza u ECAA područje, iz njega ili u njemu.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Član 7</p> <p>Najkasnije tri godine nakon što Uredba (EZ) br. 889/2002(7) počne da se primjenjuje, Komisija sastavlja izvještaj o primjeni ove Uredbe. Komisija će posebno ispitati potrebu za izmjenom iznosa navedenih u</p>		<p>Neprenosivo</p>	

odgovarajućim članovima Montrealske konvencije u svjetlu ekonomskog razvoja i obavljanja depozitara ICAO -a"				
<p>ANEKS</p> <p>Odgovornost vazdušnog prevoznika za putnike i njihov prtljag</p> <p>Ovo informativno obavještenje rezimira pravila o odgovornosti koja primjenjuju vazdušni prevoznici Zajednice kao što zahtijeva zakonodavstvo Zajednice i Montrealska konvencija.</p>	<p>Član 44.</p> <p>(Odgovornost zračnog operatora za putnike i njihov prtljag)</p> <p>Izvod o odgovornosti zračnog operatora prema putnicima i njihovom prtljagu sa kojima je zračni operator dužan da upozna putnike glasi:</p> <p>„Ovo informativno obavještenje rezimira pravila o odgovornosti zračnih operatora sa ECAA područja u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima u civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine i Montrealske konvencije.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Nadoknada u slučaju smrti ili povrede</p> <p>Ne postoje finansijska ograničenja za odgovornost u slučaju povrede ili smrti putnika. Vazdušni prevoznik ne može osporavati zahtjeve za nadoknadu štete u slučaju kada se radi o šteti do iznosa od 100000 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti). U slučaju iznosa većeg od navedenog, vazdušni prevoznik može osporavati zahtjev dokazujući da nije nemarno postupao ili</p>	<p>Član 44.</p> <p>(1). Nadoknada u slučaju smrti ili povrede</p> <p>Ne postoje finansijska ograničenja za odgovornost u slučaju povrede ili smrti putnika. Zračni operator ne može osporavati zahtjeve za nadoknadu štete u slučaju kada se radi o šteti do iznosa od 113.100 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti). U slučaju iznosa većeg</p>	Potpuno usklađeno		

da nije kriv zbog nečeg drugog.	od navedenog, zračni operator može osporavati zahtjev dokazujući da nije nemarno postupao ili da nije kriv zbog nečeg drugog.			
<p>Avansna plaćanja</p> <p>U slučaju smrti ili povrede putnika, vazdušni prevoznik mora u roku od 15 dana od identifikacije lica koje ima pravo na nadoknadu štete isplatiti avans koji je potreban za pokrivanje trenutnih ekonomskih potreba. U slučaju smrti ovo avansno plaćanje ne smije biti manje od 16 000 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti).</p>	<p>Član 44.</p> <p>(2). Avansna plaćanja</p> <p>a) U slučaju smrti ili povrede putnika, zračni operator mora u roku od 15 dana od identifikacije lica koje ima pravo na nadoknadu štete isplatiti preduljam koji je potreban za pokrivanje trenutnih ekonomskih potreba. U slučaju smrti ovo avansno plaćanje ne smije biti manje od 16.000 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti).</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Kašnjenje putnika</p> <p>U slučaju kašnjenja putnika, vazdušni prevoznik je odgovoran za štetu osim ako je preduzeo sve razumne mjere kako bi izbjegao štetu ili ako nije bilo moguće preduzeti takve mjere. Odgovornost u slučaju kašnjenja putnika je ograničena na 4 150 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti).</p>	<p>Član 44.</p> <p>(3). Kašnjenje putnika</p> <p>U slučaju kašnjenja putnika, zračni operator je odgovoran za štetu osim ako je preduzeo sve razumne mjere kako bi izbjegao štetu ili ako nije bilo moguće preduzeti takve mjere. Odgovornost u slučaju kašnjenja putnika je ograničena na 4.694 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti)</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Kašnjenje prtljaga</p>	Član 44.	Potpuno usklađeno		

<p><i>U slučaju kašnjenja prtljaga, vazdušni prevoznik je odgovoran za štetu osim ako je preduzeo sve razumne mjere kako bi izbjegao štetu ili ako nije bilo moguće preduzeti takve mjere. Odgovornost u slučaju kašnjenja prtljaga je ograničena na 1 000 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti).</i></p>	<p>(4). Kašnjenje prtljaga</p> <p>U slučaju kašnjenja prtljaga, zračni operator je odgovoran za štetu osim ako je preduzeo sve razumne mjere kako bi izbjegao štetu ili ako nije bilo moguće preduzeti takve mjere. Odgovornost u slučaju kašnjenja prtljaga je ograničena na 1.131 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti)</p>			
<p>Uništenje, gubitak ili oštećenje prtljaga</p> <p>Vazdušni prevoznik je odgovoran za uništenje, gubitak ili oštećenje prtljaga do iznosa od 1 000 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti). U slučaju registrovanog prtljaga, vazdušni prevoznik je odgovoran čak i ako nije kriv, sem ako je prtljag bio neispravan. U slučaju prtljaga koji nije registrovan, prevoznik je odgovoran samo ako je kriv.</p>	<p>Član 44.</p> <p>(5). Uništenje, gubitak ili oštećenje prtljaga</p> <p>Zračni operator je odgovoran za uništenje, gubitak ili oštećenje prtljaga do iznosa od 1.131 SDR-a (približni iznos u lokalnoj valuti). U slučaju registrovanog prtljaga, zračni operator je odgovoran čak i ako nije kriv, osim ako je prtljag bio neispravan. U slučaju prtljaga koji nije registrovan, operator je odgovoran samo ako je kriv.</p>	Potpuno usklađeno		
<p>Viša ograničenja odgovornosti za prtljag</p> <p>Putnik ima pravo na više ograničenje odgovornosti ako najkasnije pri registraciji da posebnu izjavu i plati dodatnu naknadu.</p>	<p>Član 44.</p> <p>(6). Viša ograničenja odgovornosti za prtljag</p> <p>Putnik ima pravo na više ograničenje odgovornosti ako najkasnije pri registraciji da posebnu izjavu i plati</p>	Potpuno usklađeno		

<p>Žalbe vezane za prtljag</p> <p>Ako je prtljag oštećen, ako kasni ili je izgubljen ili uništen, putnik mora pisati i žaliti se vazdušnom prevozniku što je prije moguće. U slučaju oštećenja registrovanog prtljaga, putnik mora pisati i žaliti se u roku od 7 dana, a u slučaju kašnjenja u roku od 21 dana, u oba slučaja od datuma na koji je prtljag bio predat putniku.</p>	<p>dodatnu naknadu.</p> <p>Član 44.</p> <p>(7). Žalbe vezane za prtljag</p> <p>Ako je prtljag oštećen, ako kasni ili je izgubljen ili uništen, putnik mora pisati i žaliti se zračnom operatoru što je prije moguće. U slučaju oštećenja registrovanog prtljaga, putnik mora pisati i žaliti se u roku od 7 dana, a u slučaju kašnjenja u roku od 21 dana, u oba slučaja od datuma na koji je prtljag bio predat putniku.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Odgovornost ugovornih i stvarnih prevoznika</p> <p>Ako vazdušni prevoznik koji zaista izvodi let nije i ugovorni vazdušni prevoznik, putnik ima pravo da uputi žalbu ili da podnese zahtjev za nadoknadu štete protiv bilo kog od njih. Ukoliko je na karti naznačeno ime ili kod vazdušnog prevoznika, taj je vazdušni prevoznik ugovorni prevoznik.</p>	<p>Član 44.</p> <p>(8). Odgovornost ugovornih i stvarnih operatora</p> <p>Ako zračni operator koji zaista izvodi let nije i ugovorni zračni operator, putnik ima pravo da uputi žalbu ili da podnese zahtjev za nadoknadu štete protiv bilo kojeg od njih. Ukoliko je na karti naznačeno ime ili kod zračnog operatora, taj je zračni operator ugovorni operator.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	
<p>Rok za podnošenje tužbe</p> <p>Tužba za nadoknadu štete mora se podnijeti u roku od dvije godine od datuma dolaska vazduhoplova ili od datuma kada je vazduhoplov trebao</p>	<p>Član 44.</p> <p>(9). Rok za podnošenje tužbe</p> <p>Tužba za nadoknadu štete mora se</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	

sletjeti.

podnijeti u roku od dvije godine od
datuma dolaska zrakoplova ili od datuma
kada je zrakoplov trebao sletjeti.